

**Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ**

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ
ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΝΙΚΟΛΙΤΣΑ**

ΠΑΤΡΑ 2004

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	6399
----------------------	------

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για την βοήθεια και την στήριξη στην ολοκλήρωση των σπουδών μου.

Επίσης, τους διευθυντές στον ΑΘΗΝΑ 2004 για όλη την πολύτιμη βοήθειά τους στην διεκπεραίωση της πτυχιακής μου εργασίας και όλους τους καθηγητές του Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ για τις γνώσεις που μου μετέδωσαν, στη γνώση της τουριστικής βιομηχανίας.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω από την θέση αυτή τον καθηγητή και εισηγητή αυτής της εργασίας κ. Αναστάσιο Παναγόπουλο για την ευκαιρία που μου έδωσε να γράψω για ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της Ελληνικής ιστορίας , τους Ολυμπιακούς Αγώνες .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1⁰ - ΑΡΧΑΙΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	Σελ.6
1.1 Ιστορία και καταγωγή των Αγώνων	Σελ.6
1.2 Χρόνος και διάρκεια Ολυμπιάς	Σελ.7
1.3 Τα αγωνίσματα	Σελ.8
1.4 Ο θεσμός της Ιερής εκεχειρίας	Σελ.10
1.5 Το δικαίωμα συμμετοχής των αθλητών	Σελ.11
1.6 Το έπαθλο	Σελ.11
1.7 Η σημασία των Αγώνων	Σελ.12
1.8 Η αναβίωση των ολυμπιακών Αγώνων	Σελ.15
1.9 Ολυμπιακός Ύμνος	Σελ.18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2⁰ – ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ	Σελ.18
2.1 Οι προηγούμενες διοργανώτριες πόλεις	Σελ.18
2.2 Οι τελετές έναρξης και λήξης	Σελ.27
2.3 Οι τελετές απονομής μεταλλίων	Σελ.27
2.4 Τελετή έναρξης της συνόδου της Δ.Ο.Ε	Σελ.28
2.5 Τελετές υποδοχής στο Ολυμπιακό Χωριό	Σελ.28
2.6 Η Ολυμπιακή Φλόγα	Σελ.28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3⁰ – ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ-ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΧΩΡΙΟ	Σελ.29
3.1 Είσοδοι Ολυμπιακού / Παραολυμπιακού Χωριού	Σελ.29
3.2 Κατοικίες Ολυμπιακού Χωριού	Σελ.31
3.3 Κατοικίες Παραολυμπιακού Χωριού	Σελ.31
3.4 Γραφεία ΕΟΕ και ΕΠΕ	Σελ.32
3.5 Κέντρα Διαμονής	Σελ.32
3.6 Υπηρεσία πλυντηρίων προσωπικού ματισμού	Σελ.34
3.7 Αθλητικό Κέντρο	Σελ.34
3.8 Πολυκλινική	Σελ.35
3.9 Εστιατόρια	Σελ.35
3.10 Τερματικός Σταθμός	Σελ.36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4⁰- ΟΦΕΛΗ ΕΛΛΑΔΑΣ	Σελ.37
4.1 Οικονομική ανάπτυξη	Σελ.37
4.2 Επενδύσεις – Χρηματιστήριο	Σελ.39
4.3 Ανάπτυξη της ελληνικής βιομηχανίας	Σελ.40
4.4 Διαφήμιση της Ελλάδας – Τουρισμός	Σελ.41
4.5 Δημιουργία θέσεων εργασίας	Σελ.43
4.6 Έργα πριν τους Ολυμπιακούς	Σελ.44
4.7 Ανάπτυξη ξενοδοχειακών μονάδων	Σελ.46
4.8 Έσοδα, έξοδα & άλλα οφέλη από την διοργάνωση	Σελ.48
4.9 Προϋπολογισμός επιτροπής διεκδίκησης	Σελ.49
4.10 Πολιτιστική εισφορά Αγώνων – Εκχειρία	Σελ.50
4.11 Περιβαλλοντική Στρατηγική της Αθήνας 2004	Σελ.51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5⁰ – ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ 2004	Σελ.53
5.1 Ολυμπιάδα 2004 & ρυθμιστικό σχέδιο της Αθήνας 2004	Σελ.53
5.2 Ατμοσφαιρική ρύπανση στην Αθήνα	Σελ.57
5.3 Το τουριστικό ρεύμα στην Αθήνα	Σελ.57
5.4 Προϋπολογισμός Αγώνων 2004	Σελ.58
5.5 Προβλήματα από την Ολυμπιάδα	Σελ.59
5.6 Αρνητικές επιπτώσεις	Σελ.60
5.7 Θετικές επιπτώσεις	Σελ.62
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6⁰ – ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ(ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ-Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ	Σελ.68
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	Σελ.75

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΑΡΧΑΙΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

1.1 Ιστορία και καταγωγή των Αγώνων

Ποιος πρωτοθέσπισε τους Ολυμπιακούς Αγώνες; Ποιος έκανε την αρχή; Ίσως κανένας χώρος της Ελλάδας να μην έχει τόσο μυθολογικό πλούτο όσο η Ολυμπία, ένας χώρος που θα μπορούσε να ονομαστεί «Βασίλειο του μύθου». Ο μύθος λοιπόν λέει πως τους Αγώνες τους εγκαινίασαν οι θεοί.

Από τους ανθρώπους όμως, ο μύθος αναφέρει τον Περίφημο Βασιλιά της Πίσας Οινόμαο. Ο Οινόμαος είχε μια κόρη όμορφη την Ιπποδάμεια που θέλοντας να την παντρέψει δήλωσε ότι θα έδινε την κόρη του σε εκείνον που θα τον νικούσε στην αρματοδρομία. Από τους δεκατρείς μνηστήρες που παρουσιάστηκαν μόνο ο Πέλοπας, χρησιμοποιώντας απάτη, νίκησε και παντρεύτηκε την Ιπποδάμεια. Έπειτα εγκαταστάθηκε στην Τλιδα, εγκαινιάζοντας αυτός τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Η Ιπποδάμεια χρωστώντας χάρη στην Θεά Ήρα καθιέρωσε και αγώνες γυναικών, τα Ηραία, στους οποίου μετείχαν παρθένες από την Ηλεία και την Πισάτιδα. Έπρεπε να τρέχουν «λυσικόμες» με ξέπλεκα μαλλιά, ντυμένες με κοντό χιτώνα και με γυμνό το ένα στήθος. Επαθλο ήταν στεφάνια από αγριελιά «κότινος».

Όμως ο μύθος που τελικά επικράτησε, θέλει σαν γενάρχη των αγώνων των Ηρακλή. Σύμφωνα λοιπόν με την παράδοση ο Ευρυσθέας ο βασιλιάς των Μυκηνών έστειλε τον Ηρακλή να καθαρίσει τους στάβλους του βασιλιά της Τλιδας Αυγεία. Ο βασιλιάς αυτός είχε πιο πολλά κοπάδια βοδιών και προβάτων από οποιονδήποτε άλλο άνθρωπο στη γη, τα οποία σταβλίζονταν σε ένα χώρο που ήταν ολόγυρα φραγμένος από ένα τοίχο κοπριάς. Μέσα σε τριάντα χρόνια το τείχος είχε γίνει κάτι περισσότερο από «κυκλώπειο». Ο Ηρακλής πρότεινε να αναλάβει το καθάρισμα των στάβλων με αντάλλαγμα το ένα δέκατο των βοδιών. Ο Αυγείας συμφώνησε νομίζοντας πως ο Ηρακλής δεν θα τα κατάφερνε. Αντιθέτως ο Ηρακλής με την βοήθεια του ανιψιού του Ιόλαου γκρέμισε την μάντρα σε δύο μέρη και έστρεψε το ρεύμα των ποταμών Αλφειού και Πηνειού αναγκάζοντας το να περάσει μέσα από τους στάβλους του Αυγεία παρασύροντας έτσι την κοπριά. Καθώς όμως ο Αυγείας αθέτησε την υπόσχεση του ο Ηρακλής πρότεινε να καταφύγουν σε διαιτησία καλώντας ως μάρτυρα τον γιο του Αυγεία, ο οποίος και είπε την αλήθεια. Οργισμένος ο Αυγείας και αφού εξόρισε τον γιο του ζήτησε την βοήθεια των ανιψιών του Μολιόνων (μυθικοί δίδυμοι γίγαντες), οι οποίοι έσπευσαν στην πρόσκληση του θείου τους. Στην μονομαχία που ακολούθησε ο Ηρακλής κατάφερε να τους σκοτώσει και ανέβασε στον θρόνο τον γιο του Αυγεία, Φυλέα.

Ο Ηρακλής φεύγοντας από την Τλιδα πήγε στο Φύκτεον Άλσος κάτω από τον Κρόνιο λόφο και αφού το έκρινε σαν το ωραιότερο τόπο τη Ελλάδας έκτισε, με τα λάφυρα που πήρε, το πρώτο ιερό του Δία. Τίμησε επίσης και τους άλλους θεούς του Ολύμπου, κτίζοντας γύρω από το βωμό του Δία άλλους έξι.

Κάθε βωμός ήταν αφιερωμένος σε δύο Θεούς. Έτσι εξηγείται μυθολογικά η ονομασία της Ολυμπίας. Στη συνέχεια καθιέρωσε τους Αγώνες. Ειδικά ο Αγώνας της πάλης θα ήταν στεφανίτης, βραβευόμενος με ένα κλαδί αγριελιάς συμβολίζοντας έτσι την πάλη με τους Μολιόνες.

Τα μνημεία στον ιερό χώρο σχηματίστηκαν σιγά-σιγά με την γενναιοδωρία των Ελληνικών πόλεων και των αρχόντων. Πριν από τον 6ο π.Χ. αιώνα, τα ιερά μαζεύονταν στην νότια πλευρά του Κρονίου. Στη ΒΔ γωνία βρισκόταν το Πρυτανείο και τους πρόποδες του βουνού ήταν η κρηπίδα των θησαυρών. Εκεί κοντά υπήρχε το Ηραίο και λίγο ανατολικά το Ιπποδάμειο. Νότια από το Ηραίο ήταν το Πελόπειο και μπροστά τους ο βωμός του Δία. Ανάμεσα στο Πελόπειο και στο Βουλευτήριο (που βρίσκονταν νοτιότερα) υπήρχε το ιερό τείχος.

Τον 6ο π.Χ. αιώνα η Άλτις (ο κύριος ιερός χώρος) κλείστηκε ολόγυρα με τετράγωνο πέτρινο τείχος. Κατά τον 5ο π.Χ. αιώνα κτίστηκαν ο ναός του Δία και το εργαστήριο του Φειδία. Οι θυσίες και αγώνες που γίνονταν από τους ντόπιους, απέκτησαν σιγά-σιγά πανελλήνια φήμη. Το 550 π.Χ. δόθηκε στους νικητές των αγώνων το δικαίωμα να τοποθετούν τους ανδριάντες τους μέσα στο ιερό χώρο της Άλτιος. Ήταν δε τόσοι πολλοί οι ανδριάντες ώστε ολόενα και έμπαινε ζήτημα επεκτάσεως των κτιρίων ή και δημιουργίας άλλων για να μπορέσουν να τοποθετηθούν. Μετά τον 4ο π.Χ. αιώνα προστέθηκαν και τα αφιερώματα των «βαρβάρων». Ο Φίλιππος της Μακεδονίας ίδρυσε το Φιλίππειο, κτίσμα ιωνικού ρυθμού, μετά την μάχη της Χαιρώνειας. Εκεί λίγο πιο πάνω από το Φιλίππειο δηλαδή στη ΒΔ γωνία του Κρονίου ήταν το Πρυτανείο με την Εστία, όπου υπήρχε η ιερή φωτιά, το **Άσβεστο Πυρ**, που άναβε από την μία Ολυμπιάδα στην άλλη. Από το πυρ αυτό έπαιρναν οι προσκυνητές το Ολυμπιακό φως και μετέφεραν σε όλα τα σημεία του Ελληνισμού σαν μήνυμα αγάπης.

1.2 Χρόνος και διάρκεια Ολυμπιάς.

Οι Ολυμπιακοί αγώνες ήταν πεντετηρικοί. Γίνονταν δηλαδή κάθε τέσσερα χρόνια και εντάσσονταν στην ημερολογιακή οκταετηρίδα όπως όλοι οι πανελλήνιοι αγώνες. Η ημερολογιακή οκταετηρίδα ήταν μια περίοδος οκτώ ετών που κάλυπτε τη διαφορά των $11 \frac{1}{4}$ ημερών που υπήρχε ανάμεσα στο σεληνιακό έτος 354 ημερών και στο ηλιακό των 365 ημερών. Οι αρχαίες γιορτές υπολογίζονταν με βάση το σεληνιακό μήνα (28 ημέρες) επειδή όμως έτσι κινδύνευαν οι εποχιακές γιορτές να μετακινηθούν και από το καλοκαίρι π.χ. να πέσουν στον χειμώνα, επινοήθηκαν οι λεγόμενοι εμβόλιμοι μήνες στα σεληνιακά έτη που ήταν τρεις, μοιρασμένοι μέσα στην οκταετία. Η ημερομηνία των αγώνων και των άλλων μεγάλων γιορτών καθορίστηκε με βάση αυτή την ημερολογιακή οκταετηρίδα. Έτσι εξηγείται και η ασάφεια γύρω από την ακριβή ημερομηνία των Ολυμπιακών Αγώνων. Πάντως αυτοί τελούνταν την πρώτη πανσέληνο μετά το θερινό ηλιοστάσιο. Σήμερα οι

ερευνητές συμφωνούν ότι οι αγώνες γίνονταν στα μέσα Ιουλίου από τις 11 έως τις 16 περιόδου.

Η τέλεση τους το μεσοκαλοκαίρο επιβεβαιώνεται και από τις μαρτυρίες των πηγών, σύμφωνα με τις οποίες οι θεατές και οι αθλητές υπέφεραν από την αφόρητη ζέση, από τις πολλές μύγες και κουνούπια.

Ο αριθμός των ημερών κατά τις οποίες τελούνταν οι αγώνες δεν ήταν ο ίδιος σ' όλη τη διάρκεια της αρχαιότητας. Ως τα 684 π.Χ. (24^η Ολυμπιάδα), όταν τα αγωνίσματα ήταν έξι, οι αγώνες γίνονταν σε μία μόνο μέρα. Στην 25^η Ολυμπιάδα όταν εισήχθησαν τα αγωνίσματα των αρματοδρομιών προστέθηκε δεύτερη μέρα.

Στην 37^η Ολυμπιάδα μπήκαν στο πρόγραμμα τα αγωνίσματα παιδών και τότε προστέθηκε και τρίτη ημέρα. Αργότερα φαίνεται ότι οι γιορτές κρατούσαν πέντε ημέρες, αν και πρέπει να υπήρχαν αυξομειώσεις των ημερών κατά την διάρκεια της μακραίωνης ιστορίας των αγώνων.

Το διάστημα που μεσολαβούσε από την λήξη των αγώνων ως την αρχή του πέμπτου χρόνου, οπότε θα άρχιζαν οι επόμενοι, έπαιρνε το όνομα **Ολυμπιάς**. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο τόπος Ολυμπιάς χρησιμοποιούνταν επίσης για να δηλώσει τους ίδιους τους αγώνες. Οι Ολυμπιάδες χρησιμοποιήθηκαν ως βάση γενικής χρονολογήσεως και αντικατέστησαν τις επιμέρους τοπικές χρονολογήσεις (π.χ. στην Αθήνα χρονολογούσαν με τους επώνυμους άρχοντες, στο Άργος με τις ιέρειες της Ήρας, στη Σπάρτη με τους Εφόρους κ.τ.λ.). Το σύστημα αυτό πλεονεκτούσε απέναντι στα τοπικά συστήματα χρονολογήσεως γιατί είχε πανελλήνιο χαρακτήρα και ήταν γνωστό και καταληπτό σε όλον τον Ελληνικό κόσμο.

Κάθε Ολυμπιάδα έπαιρνε την ονομασία της από τον νικητή σταδιοδρόμο και τον αύξοντα αριθμό της με βάση την πρώτη Ολυμπιάδα. Συμβατικά θεωρείται ως αφετηρία των Ολυμπιακών αγώνων το έτος 776 π.Χ., όταν για πρώτη φορά καταγράφηκε το όνομα του Ηλείου σταδιονίκη Κοροΐβου και η πρώτη Ολυμπιάς ονομάστηκε «Ολυμπιάς Κοροΐβου», η δεύτερη (772 π.Χ.) «Ολυμπιάς Αντιμάχου» κ.τ.λ. Τελευταίος ολυμπιονίκης είναι ο Αρμένιος Βαρασδάτης ή Αρτάβασδος που νίκησε στην πυγμή τα 385μ.Χ. (291^η Ολυμπιάδα). Τελευταία Ολυμπιάς χωρίς όνομα αθλητή είναι του 393 μ.Χ. Τότε ο Θεοδόσιος Α΄ απαγόρευσε την τέλεση των αγώνων.

Η αρίθμηση των Ολυμπιάδων έγινε από τον σοφιστή Ιππία τον Ήλειο γύρω στα 400 π.Χ. έχοντας υπόψη τους καταλόγους του ιερού. Ο Αριστοτέλης, αλλά και αργότερα ο Ερατοσθένης καθώς και ο Φλέγων από τις Τράλλεις και ο Ιούλιος Αφρικανός συμπλήρωσαν τον κατάλογο του Ιππία με τις Ολυμπιάδες των επόμενων αιώνων.

1.3 Τα Αγωνίσματα

Οι Αγώνες ήταν γυμνικοί και ιππικοί. Γυμνικοί διότι οι αθλητές αγωνίζονταν γυμνοί. Αυτοί χωρίζονταν σε αγώνες ανδρών και αγώνες παιδών. Οι ιππικοί αγώνες χωρίζονταν σε αρματοδρομίες και ιπποδρομίες. Γυναίκες

δεν επιτρέπονταν, επί ποινή θανάτου, να παρακολουθήσουν τους αγώνες. Στους Αγώνες μετείχαν μόνο Έλληνες που ήταν ελεύθεροι πολίτες και δεν είχαν διαπράξει φόνο ή ιεροσυλία.

Μόνο επί ρωμαιοκρατίας άρχισαν να συμμετέχουν και ρωμαίοι πολίτες, τίτλο που είχαν άνθρωποι πολλών φυλών. Έτσι οι Αγώνες πήραν παγκόσμιο χαρακτήρα.

Το πρώτο αγώνισμα ήταν το «στάδιο», απλός αγώνας δρόμου σε μήκος 192.25μ. Έκτοτε η λέξη στάδιο χρησιμοποιήθηκε για τη μέτρηση αποστάσεων. Το 724 π.Χ. προστέθηκε ο «δίαυλος» (δρόμος δύο σταδίων) και το 720 π.Χ. ο «δίλοχος» (δρόμος 24 σταδίων). Το 708 π.Χ. προστέθηκαν η «πάλη» και το «πένταθλο», το 688 π.Χ. η «πυγμή» και το 648 π.Χ. το «παγκράτιο». Το 520 π.Χ. προστέθηκε ένα εντυπωσιακό άθλημα ο «οπλίτης δρόμος». Οι αθλητές έτρεχαν με πλήρη οπλισμό. Αργότερα καθιερώθηκαν και ιππικοί αγώνες. Οι ιππικοί αγώνες ήταν: α) Ιπποδρομία Κελήτων (648 π.Χ.), όπου Κέλης ήταν το άλογο για αγώνα δρόμου. β) Συνωρίς (408 π.Χ.): αγώνισμα με άρμα που το έσερναν δύο άλογα. γ) Αρματοδρομία Τεθρίππου Πάλων (384 π.Χ.): αγώνας αρμάτων που τα έσερναν τέσσερα πουλάρια. δ) Συνωρίς Πάλων (268 π.Χ.) και ε) Ιπποδρομία Πάλων (256 π.Χ.). Στις Ιπποδρομίες το στεφάνι του νικητή δεν το έπαιρνε ο αναβάτης ή ο ηνίοχος αλλά ο ιδιοκτήτης των αλόγων και των αρμάτων.

Μερικές πληροφορίες για τα αγωνίσματα και τους αγωνιστές είναι αναγκαίες. Το άλμα ήταν μάλλον «τριπλούν» και γινόταν στο «σκάμμα» που είχε μήκος 16,28μ. Αναφέρεται όμως ότι ο Σπαρτιάτης Χιόνις «υπερέβη τα εσκαμμένα», διότι πήδησε στην Ολυμπιάδα του 664 π.Χ. 16,64μ. (52 πόδες).

Ο δίσκος στα ιστορικά χρόνια έχει στρογγυλό σχήμα ή καλύτερα το σχήμα της φακής. Από τα τέλη του 6^{ου} αιώνα είναι μεταλλικός και το βάρος του ποικίλλει από 1.26 έως 6.63 χιλιόγραμμα. Θαυμαστοί δισκοβόλοι ήταν ο Φλεγύας και ο Πρωτεσίλαος. Συναφής με τον δίσκο αλλά χωρίς να περιλαμβάνεται στα Ολυμπιακά αγωνίσματα ήταν ο ομηρικός «σόλος» (χάλκινος δίσκος), κάτι σαν την σημερινή άρση βαρών.

Περίφημο αγώνισμα ήταν η πάλη, που μας έδωσε και τη λέξη «έφεδρος». Όταν ο αριθμός των αθλητών του αγωνίσματος δεν ήταν ζυγός, γινόταν κλήρωση και ένας έμενε στην «εφεδρεία» για να αγωνιστή με τον νικητή του α' γύρου. Η εφεδρεία θεωρείτο εύνοια της τύχης διότι ο έφεδρος αγωνιζόταν με έναν ήδη εξαντλημένο νικητή. Έτσι σχηματίστηκε το παροιμιακό «τη νίκη δίνει η εφεδρεία» που έγινε στρατιωτικό αξίωμα.

Οι παλαιστές αγωνίζονταν όρθιοι (ορθοπάλη) και χρησιμοποιούσαν λαβές και χτυπήματα για να ρίξουν κάτω τον αντίπαλό τους. Νικητής αναδεικνυόταν όποιος έριχνε τον αντίπαλο τρεις φορές στο έδαφος (τριακτήρ). Ξακουστός αθλητής της πάλης ήταν ο Μίλων ο Κροτωνιάτης.

Η πυγμή είναι πανάρχαιο αγώνισμα. Τους κανόνες για την διεξαγωγή του αθλήματος καθόρισε ο ολυμπιονίκης του 668 π.Χ. Ονομαστός από την Σμύρνη. Τα χτυπήματα είχαν σαν στόχο το πρόσωπο και το κεφάλι. Λαβές και κλωτσιές απαγορεύονταν. Οι πυγμάχοι φορούσαν στα χέρια δερμάτινους μάντες που άφηναν έξω τα δάκτυλα. Στη ρωμαϊκή εποχή χρησιμοποιήθηκε ο

Caestus, δηλαδή το μεταλλικό γάντι. Θρυλικοί πυγμάχοι ήταν ο Γλαύκος από την Κάρυστο και ο Θεογένης από την Θάσο.

Το παγκράτιο, ήταν ο συνδυασμός πάλης και πυγμής. Μοιάζει με πολλά ανάλογα αγωνίσματα της Ανατολής. Ήταν αγώνισμα σκληρό διότι επιτρέπονταν χτυπήματα, λακτίσματα, λαβές ακόμη και η «κύλισις» και «αλίνδησις» μέχρι που ο εξαντλημένος αθλητής να «απαγορευθεί», δηλαδή να αναγνωρίσει την ήττα του. Σπάνια όμως οι αθλητές από φιλότιμο ομολογούσαν «απαγόρευση».

Οι Αγώνες δεν γύμναζαν μόνο σωματικά και αισθητικά τους Έλληνες. Τους γύμναζαν και ηθικά. Οι πόλεις των νικητών κατά την υποδοχή τους γκρέμιζαν ένα μέρος των τειχών. Ο συμβολισμός είναι σαφής. Ακόμη και οι αγώνες έπλαθαν ήθος και καλλιεργούσαν το σεβασμό.

1.4 Ο θεσμός της ιερής εκχειρίας

Η λέξη εκχειρία σημαίνει διακοπή των εχθροπραξιών, **ανακωχή**. Ήταν ένας θεσμός που προέβλεπε την αναστολή των εχθροπραξιών για ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο άρχιζε με την αναγγελία των αγώνων. Ο θεσμός αυτός καθιερώθηκε με την ιερή συνθήκη ανάμεσα σε τρεις βασιλείς, τον Ίφιτο των Ηλείων, τον Κλεοσθένη των Πισατών και τον Λυκούργο της Σπάρτης. Πόσο διαρκούσε η εκχειρία δεν είναι γνωστό με βεβαιότητα. Πάντως αρχικά ήταν ένας μήνας και αργότερα τρεις. Ορισμένοι φτάνουν να αναφέρουν το διάστημα των δέκα μηνών. Κατά το διάστημα της εκχειρίας οι αθλητές, οι συγγενείς τους και οι απλοί προσκυνητές μπορούσαν να ταξιδέψουν άφοβα για να δουν τους πολυθρύλητους αγώνες και να επιστρέψουν έπειτα στην πατρίδα τους με ασφάλεια.

Χάρη στο θεσμό αυτό το ιερό της Ολυμπίας απέκτησε τεράστιο κύρος και φήμη. Αλλά και οι Ηλείοι που κρατούσαν έτσι επί μακρά χρονικά διαστήματα τη χώρα τους έξω από πολεμικές διαμάχες, γνώρισαν ευημερία τουλάχιστον ως τον 5^ο αιώνα π.Χ. Μάλιστα ο Πολύβιος την πυκνότητα του πληθυσμού της Ηλείας και την ευδαιμονία της χώρας τις αποδίδει στο θεσμό της εκχειρίας.

Η αναγγελία των αγώνων γινόταν με σπονδοφόρους. Ήταν πολίτες της Ηλίδας που στεφανωμένοι με κλαδιά ελιάς και κρατώντας το ραβδί του κήρυκα στο χέρι, έφερναν από πόλη σε πόλη σε όλο τον κόσμο το μήνυμα της ιερής εκχειρίας, της οποίας ήταν και εγγυητές.

Για τους όρους της εκχειρίας δεν υπάρχουν ακριβείς και σαφείς μαρτυρίες, γιατί κανένας από τους αρχαίους συγγραφείς δεν αναφέρει λεπτομέρειες. Από τις διάφορες περιπτώσεις όμως παραβιάσεως της εκχειρίας μπορούμε να συμπεράνουμε:

1. Σταματούσε κάθε εχθροπραξία και επιτρεπόταν ελεύθερα η προσπέλαση στη χώρα της Ηλείας, που κηρυσσόταν ουδέτερη και απαραβίαστη. Επιπλέον, όσοι επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν, να

πάρουν μέρος στους αγώνες, ήταν ελεύθεροι να περάσουν ακόμη και από χώρες με τις οποίες η πατρίδα τους βρισκόταν σε πόλεμο.

2. Απαγορευόταν αυστηρά η είσοδος στην Ηλεία σε οποιονδήποτε οπλισμένο ή ομάδα στρατού.
3. Απαγορευόταν η εκτέλεση οποιαδήποτε θανατικής ποινής.

1.5 Το δικαίωμα συμμετοχής των αθλητών

Η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς αγώνες καθώς και σε όλους τους άλλους πανελλήνιους αγώνες των πόλεων, δεν ήταν ελεύθερη αλλά υπήρχαν περιορισμοί που τους τηρούσαν με μεγάλη αυστηρότητα. Πριν από όλα οι αγωνιστές έπρεπε να είναι Έλληνες. Στους βαρβάρους απαγορευόταν η συμμετοχή. Ακόμα, δεν επιτρεπόταν να πάρουν μέρος οι δούλοι. Έπειτα από την υποδούλωση της χώρας στους Ρωμαίους, η διάταξη για τη συμμετοχή μόνο Ελλήνων στους αγώνες έπαψε να ισχύει και οι Ρωμαίοι γίνονταν δεκτοί. Πρώτος Ρωμαίος νικητής αναφέρεται ο Γάιος που νίκησε στην 177^η Ολυμπιάδα. Ακόμη αναδείχτηκαν νικητές ο αυτοκράτορας Τιβέριος στο τέθριππο κατά την 199^η Ολυμπιάδα και ο Νέρων το 65 μ.Χ. αφού ανάγκασε τους αντιπάλους να αποσυρθούν.

Μια διάταξη που οι Ηλείοι την τηρούσαν αυστηρά, ήταν πως οι αθλητές έπρεπε να πάνε στην Ολυμπία ένα μήνα πριν την έναρξη των αγώνων για να προπονηθούν κάτω από την επίβλεψη των Ηλείων κριτών και ακόμη να αποδείξουν πως είχαν προπονηθεί τους τελευταίους δέκα μήνες. Σε περίπτωση που ένας αθλητής δεν έφτανε έγκαιρα στην Ολυμπία, έπρεπε να δικαιολογήσει την αργοπορία του.

Από τους αγώνες αποκλείονταν όσοι είχαν διαπράξει φόνο ή είχαν κλέψει από ναό, αλλά και όσοι είχαν παραβιάσει την εκεχειρία, είτε άτομα ήταν, είτε πόλεις. Έτσι η Σπάρτη το 420 π.Χ. αποκλείστηκε από τους αγώνες και τιμωρήθηκε με πρόστιμο 2.000 μνας γιατί είχε επιτεθεί στο Λέπρεο κατά την διάρκεια της εκεχειρίας.

Κάθε αθλητής δήλωνε την προέλευση του και καταγραφόταν π.χ. Αθηναίος, Ηλείος, Κορίνθιος κ.λ.π. Είχαν όμως οι αθλητές το δικαίωμα να δηλωθούν σαν πολίτες άλλης πόλης. Αυτό μπορούσαν να το κάνουν όταν ήθελαν να τιμήσουν τον άρχοντα μιας πόλης με τον οποίο τους συνέδεε μια φιλία ή αισθάνονταν υποχρεωμένοι απέναντί του. Επίσης όταν άλλη πόλη τους πρόσφερε δώρα και τιμές και μερικές φορές όταν τους είχε διώξει η πατρίδα τους, για να τους τιμωρήσει ή για να τους εκδικηθεί.

1.6 Το έπαθλο

Οι Ολυμπιακοί αγώνες ήταν στεφανίτες. Το μοναδικό βραβείο για τους νικητές στην Ολυμπία ήταν ένα στεφάνι από κλαδί αγριελιάς, ο λεγόμενος κότινος. Σύμφωνα με τοπικό μύθο στην Ηλεία, οι αγριελιές βαστούσαν από την

ελιά που φύτεψε ο Ηρακλής στον γυμνό τόπο του Κρονίου, φέρνοντας την από την χώρα των Υπερβορείων, όπου πήγε κυνηγώντας την αφιερωμένη στην Άρτεμη χρυσοκέρατη ελαφίνα.

Σύμφωνα με την παράδοση, τον κότινο τον καθιέρωσε σαν έπαθλο ο Ίφιτος ύστερα από χρησμό του μαντείου των Δελφών. Ο Φλέγων θεωρεί ότι ο πρώτος αθλητής που στέφθηκε με τον κότινο ήταν ο Μεσσήνιος σταδιονίκης της 7^{ης} Ολυμπιάδας (752 π.Χ.), ο Δαικλής.

Ο κότινος κοβόταν πάντα από την ίδια γέριχη αγριελιά, την Καλλιστέφανο, που φύτρωνε δεξιά από τον οπισθόδομο του ναού του Δία. Ένας παις αμφιθαλής (που η μητέρα και ο πατέρας του βρίσκονταν στη ζωή) έκοβε με χρυσό ψαλίδι τόσα κλαδιά από το δέντρο όσα ήταν και τα αγωνίσματα. Τα πήγαινε μέσα στον ναό της Ηρας και τα ακουμπούσε πάνω σε μια χρυσελεφάντινη τράπεζα με παραστάσεις των αγωνισμάτων, έργο του γλύπτη Κολώτη όπου από εκεί τα έπαιρναν οι Έλλανοδίκες για την στέψη των νικητών.

Είναι γνωστό ακόμη πως για βραβείο χρησιμοποιούσαν μάλλινες ταινίες που τις έδεναν στο μέτωπο ή σε άλλα μέρη του σώματος των νικητών. Στα κλασικά χρόνια ταινίες έδεναν στα μέτωπα των ηνίοχων ή των ιππέων που νικούσαν στους ιππικούς αγώνες, ενώ τον κότινο τον έπαιρναν οι ιδιοκτήτες των αρμάτων και των αλόγων.

Η ηθική σημασία της βραβεύσεως στην Ολυμπία ήταν ανυπολόγιστη. Οι αθλητές αγωνίζονταν με ευθύτητα, με τιμότητα και αξιοπρέπεια μπροστά στα μάτια της συναγμένης Ελλάδας για να αποκτήσουν ένα απλό στεφάνι πολυτιμότερο όμως από οποιοδήποτε πλούτο, που θα το πρόσφεραν δώρο στον οικο, στο γένος, στην πόλη, στους προγόνους ή στους Θεούς.

1.7 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Καμιά θρησκευτική γιορτή και κανένα μεγάλο ιερό δεν υπήρχε στην Ελλάδα που να μην συνδύαζε λατρεία με την οργάνωση των αγώνων. Μάλιστα οι πρώτοι αγωνιστικοί χώροι βρίσκονταν στα προαύλια και στα περίγυρα των ναών, με κύριους θεατές τους Θεούς.

Από όλους όμως τους αγώνες οι σπουδαιότεροι και αρχαιότεροι ήταν της Ολυμπίας. Και όπως ο Πίνδαρος λέει στην πρώτη ολυμπιακή ωδή του: «όπως το νερό είναι το πολυτιμότερο από τα στοιχεία, και όπως ο χρυσός προβάλλει σαν το πιο ακριβό ανάμεσα σε όλα τα αγαθά, και όπως τέλος, ο ήλιος φωτοβολεί περισσότερο από κάθε άλλον αγώνα».

Το Ιερό της Ολυμπίας διατήρησε σαν κύρια αποστολή την καλλιέργεια του αγωνιστικού πνεύματος του άθλου στη ζωή, ενώ οι Δελφοί και τα Μυστήρια άνοιγαν στον άνθρωπο το δρόμο για την πραγμάτωση μιας ανώτερης ζωής.

Ήδη από την αυγή της ιστορίας μετά το 776 π.Χ. έτος της πρώτης Ολυμπιάδας, διακόσια περίπου χρόνια πριν καθιερωθούν οι άλλοι πανελλήνιοι Αγώνες, το ιερό της Ολυμπίας είναι κίολας πανελλήνιο και το κύρος του

απλώνεται γοργά σε Ανατολή και Δύση. Οι νόμοι και οι κανονισμοί του γίνονται από την πρώιμη αρχαϊκή εποχή πανελλήνια αποδεκτοί και παρέμειναν σεβαστοί σ' όλη την αρχαιότητα από άτομα και κράτη, ακόμα και από τα ισχυρότερα του αρχαίου κόσμου.

Πόλεις και μεμονωμένοι πολίτες συναγωνίζονταν ποιος να δείξει πιο εύγλωττα την ευσέβειά του προς τους Θεούς της Ολυμπίας. Αυτό φανερώνουν τα αναρίθμητα αγάλματα και λοιπά αφιερώματα στο Ιερό, και οι «θησαυροί», τα ναό-σχήμα κτίσματα στους πρόποδες του Κρονίου, που πολλές ελληνικές πόλεις είχαν στήσει στην Άλτη για να εξασφαλίσουν την εύνοια των Θεών. Τόσο μεγάλη ήταν η φιλοδοξία κάθε ελληνικής πόλης να αναδείξει όσο μπορούσε πιο πολλούς Ολυμπιονίκες, ώστε φρόντιζε με διατάξεις και νόμους να παρορμά τους πολίτες στην άθληση.

Παράλληλα με τους ανδρικούς αγώνες, γίνονταν στην Ολυμπία κάθε τέσσερα χρόνια και πανελλήνιοι αγώνες κοριτσιών. Η ελληνική σκέψη, που έδωσε τιμητική θέση στη γυναίκα, δεν μπορούσε να την αγνοήσει και στην Ολυμπία. Τα Ηραία, όπως λέγονταν οι αγώνες αυτοί, είχαν καθιερωθεί προς τιμήν της Ήρας, από την Ιποδάμεια μετά τον γάμο της με τον Πέλοπα κατά μια παράδοση και κατά μια άλλη από το συμβούλιο των 16 σεβάσμιων γυναικών της Ηλείας που κατά τον 6^ο αιώνα π.Χ. είχαν αναλάβει να ειρηνέψουν τη χώρα της Ήλιδας. Στα αθλήματα δεν ενδιέφερε η κατάρριψη της ανώτατης δυνατής απόδοσης που ενισχύει μια σωματική ικανότητα σε βάρος των υπολοίπων. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο λιγοστές και τυχαίες είναι οι αρχαίες πληροφορίες για την επίδοση των αθλητών. Αρκούσε ο τίτλος του πρώτου ανάμεσα στους άριστους, για να περιβληθεί ο νικητής με την ύψιστη τιμή και δόξα. Για τον ίδιο λόγο και το πένταθλο, που οδήγησε στην ισόρροπη ανάπτυξη όλων των μελών και ικανοτήτων του σώματος, το θεωρούσαν οι Έλληνες σαν το ιδανικό αγώνισμα.

Τα κύρια αθλήματα των ιστορικών χρόνων στην Ολυμπία είχαν για θεϊκό – ηρωικό πρότυπό τους, τους μυθικούς αγώνες. Η ομοίωση του ανθρώπου με τους Θεούς και ήρωες, ιδρυτές των αγώνων, ήταν η κύρια αποστολή του Ιερού της Ολυμπίας, όπως άλλωστε και των άλλων Ελληνικών Ιερών. Το πνευματικό τους έργο ήταν να διδάξουν πως μόνο με τον άθλο κατορθώνει ο άνθρωπος να απαλλαγεί από τον «θηριώδη βίο», να αφυπνίσει και αναπτύξει τις ανεξάντλητες ψυχικές και σωματικές του δυνάμεις και τις αρετές με τις οποίες τον έχει προικίσει η φύση, να γίνει ελεύθερος. Οι αγώνες λοιπόν στο Ιερό δεν ήταν απλό θέαμα, αλλά **Ιεροτελεστία**, αφού μάλιστα η γυμναστική μαζί με τη μουσική ήταν, όπως έλεγε ο Πλάτων, δώρα των Θεών.

Οι Ολυμπιονίκες γίνονταν, κατά κάποιο τρόπο, κοινωνοί της θεϊκής αίγλης και της άχρονης ζωής των πρώτων μυθικών νικητών. και γι' αυτό πολλοί από αυτούς λατρεύονταν μετά το θάνατό τους στις γενέτειρες πόλεις τους σαν ήρωες. Η νίκη στους Αγώνες ήταν το ύψιστο αγαθό και η ανώτατη τιμή που μπορούσε να φτάσει ο θνητός.

Με τους αγώνες θεμελιώνεται το ιδανικό της ευγενικής άμιλλας που θα αποτελέσει τη βάση της αγωγής των νέων σ' όλη της ελληνικές πόλεις και το κύριο κίνητρο για την καλλιέργεια και μέγιστη δυνατή ανάπτυξη των σωματικών, ψυχικών και διανοητικών ικανοτήτων του ανθρώπου. Κανένας

άλλος λαός, πριν και μετά τους Έλληνες, δεν έθεσε έναν τέτοιο στόχο και μάλιστα σε τόση αποκλειστικότητα και ένταση. Και σε κανέναν άλλο λαό η επιβράβευση του ιδανικού αυτού, το στεφάνι της νίκης, δεν στάθηκε τόσο σταθερά το ύψιστο αγαθό ανάμεσα σε όλους τους θησαυρούς του κόσμου που θα μπορούσαν να χορηγήσουν οι θεοί στον άνθρωπο.

Το αγωνιστικό στοιχείο υπήρξε ο βασικός παράγοντας για τη διαμόρφωση του ελληνικού πολιτισμού στο σύνολό του, γιατί σ' αυτό οφείλεται κάθε σπουδαία επίτευξη όχι μόνο στην άθληση αλλά και στα γράμματα, στις τέχνες, στην πολιτική και σε κάθε άλλη εκδήλωση της ζωής.

Τόσο βαθιά και άμεση ήταν η αίσθηση και η ανάγκη του αγώνα στην καθημερινή ζωή αλλά και στις μεγάλες στιγμές των Ελλήνων, ώστε ήδη στις αρχές του 5^{ου} αιώνα π.Χ. ο «Αγών» είχε πάρει συγκεκριμένη μορφή και το άγαλμά του με αλτήρες στα χέρια είχε στηθεί στο Ιερό της Ολυμπίας. Άλλη παράσταση του σε ανάγλυφο δια κοσμούσε τη χρυσελεφάντινη τράπεζα που χρησίμευε για την τοποθέτηση των στεφάνων που προορίζονταν για τους Ολυμπιονίκες. Παράσταση του «Αγώνος» κοσμούσε και τα νομίσματα της νήσου Πεπαρήθου (σημερινή Σκόπελος) που χρονολογούνται στα 500- 480 Π.Χ.

Η νίκη εξάλλου ήταν για τους Έλληνες μια συγκεκριμένη και απτή μορφή. Οι αναρίθμητες παραστάσεις της, Θεάς σε έργα πλαστικής και ζωγραφικής φανερώνουν την αδιάκοπη παρουσία της στις σκέψεις και στις καρδιές των Ελλήνων.

Ο Ελληνικός κόσμος ονειρεύτηκε και πάσχισε να αποκτήσει, την ενότητα και την ειρήνη και αυτό πραγματώθηκε στα Ελληνικά Ιερά που ήταν και τα αγωνιστικά κέντρα, και προπάντων στο Ιερό της Ολυμπίας. Όσο διαρκούσε η ιερή εκχειρία, οι Έλληνες, κάτω από τη αόρατη παρουσία και προστασία των Θεών, παραμέριζαν τις διαμάχες τους και επιδίδονταν σε ειρηνικά έργα.

Ο διαλυτικός ανταγωνισμός και το αλληλοσπάραγμα έδιναν τη θέση τους για λίγο χρόνο στην ευγενική και δημιουργική άμιλλα. Κατά το διάστημα αυτό σοφοί και λόγιοι είχαν την ευκαιρία να διαβάσουν στην Ολυμπία τα έργα τους και να προτρέψουν τους Έλληνες σε ομόνοια. Στο χώρο της συνειδητοποιούσαν οι Έλληνες την πνευματική τους ενότητα πάνω από τις επί μέρους διαφορές που τους χώριζαν. Η Ολυμπία δεν οδήγησε βέβαια σε μια πανελλήνια πολιτική ένωση, κατόρθωσε όμως κάτι σπουδαιότερο: να επιβληθούν και να αποκρυσταλλωθούν τα κοινά χαρακτηριστικά του ελληνικού πνεύματος, παρά τις αντιδικίες, τους ανταγωνισμούς και τον κατακερματισμό των Ελλήνων στις εχθρικές και απομονωμένες μεταξύ τους ελληνικές πόλεις.

Τόση σημασία έδιναν σε αυτούς τους αγώνες οι Έλληνες ώστε ακόμα και στις ζοφερές ημέρες που πέρασαν κατά τις παραμονές της μεγάλης συγκρούσεως με τους Πέρσες στα 480 π.Χ. και ενώ ο Λεωνίδας και οι τριακόσιοι αμετακίνητοι στις Θερμοπύλες, άφηναν την τελευταία τους πνοή, οι άλλοι Έλληνες συναθροισμένοι στην Ολυμπία, κατά την 75^η Ολυμπιάδα συνέχισαν τα αγωνίσματά τους. Σύμφωνα με την διήγηση του Ηρόδοτου, το γεγονός αυτό, καθώς και ότι το βραβείο της νίκης ήταν μόνο στεφάνι

αγριελιάς, προξένησε τέτοια αίσθηση στο περιβάλλον του Πέρση βασιλιά ώστε ένας από τους αξιωματούχους, απευθυνόμενος στον Μαρδόνιο αναφώνησε: «αλίμονο Μαρδόνιε εναντίον ποιών ανδρών μας οδηγείς να πολεμήσουμε, που δεν αγωνίζονται για χρυσάφι, αλλά μόνο για την αρετή».

Στην Ολυμπία και στα υπόλοιπα ιερά σφυρηλατήθηκαν οι Ήρωες των Θερμοπυλών, του Μαραθώνα, της Σαλαμίνας και των Πλαταιών. Η νίκη των Ελλήνων κατά των Περσών παρουσιάζεται σαν μια ολυμπιακή νίκη. Γι' αυτό η πρώτη Ολυμπιάδα ύστερα από τους περσικούς πολέμους στα 476 π.Χ. γιορτάστηκε με μοναδική λαμπρότητα. Στην πιο ευτυχισμένη αυτή στιγμή της ιστορίας της Ελλάδας και την πιο λαμπρή του Ιερού. Οι Έλληνες μαζεύτηκαν και πάλι τότε στην Ολυμπία με πίστη μεγαλύτερη προς τους Θεούς και στο ιδανικό του αθλούμενου ελεύθερου ανθρώπου. Ανάμεσά τους βρισκόταν και ο πρωτεργάτης της νίκης εκείνης ο Θεμιστοκλής.

1.8 Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Η εισβολή των ρωμαϊκών λεγεώνων και η υποταγή της Ελλάδας το 146 π.Χ. προξενεί σιγά-σιγά φθορά στους Ολυμπιακούς Αγώνες, που μετατρέπονται ουσιαστικά σε δημόσια θεάματα, οι αθλητές και οι κριτές εξαγοράζονται, η αίγλη του θεσμού χάνεται για να έρθει το τελειωτικό χτύπημα της κατάργησης το 393 μ.Χ., από τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο Α' γιατί ήταν ένα "Ειδωλολατρικό Έθιμο".

Σχεδόν ταυτόχρονα χάνεται και η Ολυμπία από τις καταστροφές που υφίσταται από τις εισβολές βάρβαρων φυλών, αλλά και από την πυρπόληση ναών από τους Ρωμαίους. Δύο ισχυροί σεισμοί συμπληρώνουν την τραγωδία και με την εκτροπή των ποταμών Αλφειού και Κλαδέου, όλα θάβονται κάτω από την άμμο και την λάσπη. Ακολούθησαν 15 αιώνες χωρίς ν' ανάψει το λαμπρό φως της Ολυμπίας. Το 1829 οι Γάλλοι και το 1875 οι Γερμανοί με επικεφαλής τον αρχαιολόγο Έρνστ Κούρτιους αρχίζουν ανασκαφές στην περιοχή με άδεια της Ελληνικής Κυβέρνησης. Το 1881, λοιπόν, έρχονται στο φως τα πρώτα ευρήματα, τα ερείπια του χώρου όπου φιλοξενούνταν οι Ολυμπιακοί Αγώνες της αρχαιότητας.

Η σπουδαία ανακάλυψη προκαλεί ιδιαίτερο θόρυβο, αλλά και μεγάλο ενδιαφέρον στην Ελλάδα και στην Ευρώπη ολόκληρη, γεγονός που έχει σαν άμεσο αποτέλεσμα να αρχίσουν συζητήσεις, αλλά και προσπάθειες για την ανασύσταση, την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Προσπάθειες, για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων υπήρξαν και αμέσως μετά τις ανασκαφές των Γάλλων. Το 1838 με τον Δήμο Λετρίνων, γειτονική πόλη της Ολυμπίας, συγκροτήθηκε επιτροπή με πρόεδρο τον Ανδρέα Αυγερινό που όμως δεν προχώρησε σε καμιά ενέργεια. Είκοσι χρόνια αργότερα, το 1858 με χρηματοδότη τον εθνικό ευεργέτη Βαγγέλη Ζάππα, Έλληνα εγκαταστημένο στην Ρουμανία, γίνεται η πρώτη σοβαρή ελληνική προσπάθεια για ανασύσταση των Ολυμπιακών Αγώνων, όπου πράγματι λίγο

αργότερα ήταν γεγονός. Οι αγώνες έγιναν στις 15 Νοεμβρίου του 1870 στο Παναθηναϊκό Στάδιο που φυσικά δεν έχει την σημερινή μορφή του. Σκάφτηκαν σκαλοπάτια στις πλαγιές του Αρδήττου, προκειμένου να δημιουργηθούν καθίσματα για τους θεατές που σύμφωνα με τις εφημερίδες της εποχής έφταναν τις 25.000.

Το ενδιαφέρον που είχε δημιουργηθεί στην Ευρώπη βρήκε ανταπόκριση και στην Γαλλία και ακόμα περισσότερο στην καρδιά του Πιέρ ντε Κουμπερτέν, όπου το 1889 βλέπει μετά από δική του ιδέα να οργανώνεται το πρώτο σχολικό πρωτάθλημα στο Παρίσι. Είναι ο ίδιος που ρίχνει και δημόσια την ιδέα του για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων, όταν σε ομιλία του στις 25 Νοεμβρίου 1892 σε ηλικία 29 χρονών μιλάει στο αμφιθέατρο της Σορβόνης επ' ευκαιρία της 5^{ης} επετείου από την ίδρυση των γαλλικών αθλητικών σωματείων.

Τελειώνει την ομιλία του με τα λόγια: «Με την βοήθεια σας, θα εργαστώ για την επίτευξη αυτού του στόχου, έτσι ώστε η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων να βασίζεται στις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής».

Πάντως, όπως αναφέρει η ιστορία, τα λόγια του δεν βρήκαν και σπουδαία ανταπόκριση την εποχή εκείνη που ο αθλητισμός φαινόταν στους περισσότερους σαν κάτι μακρινό. Όμως ο Κουμπερτέν που είχε εγκαταλείψει την στρατιωτική σχολή του Σαιν Σιρ για να ασχοληθεί με την κοινωνιολογία και την παιδαγωγική δεν το έβαλε κάτω παρά τις δυσκολίες που ολοένα μεγάλωναν, αφού δεν έβρισκε θερμούς συμπαραστάτες. Τελικά, την 1^η Αυγούστου καταφέρνει να βάλει το θέμα της αναβίωσης στην διεθνή συνάντηση που γίνεται στο Παρίσι για τον ερασιτεχνικό αθλητισμό. Η αρχική του ιδέα ήταν να ξεκινήσουν οι αγώνες το 1900 στο Παρίσι, αλλά οι Γάλλοι βρίσκουν ότι το διάστημα είναι πολύ μικρό. Η φιλία του με τον Έλληνα Δημήτρη Βικέλα, κάτοικο Παρισιού ανοίγει κάποιο δρόμο και ρίχνει φως στο σκοτάδι.

Ο Βικέλας, εκπρόσωπος του Πανελληνίου Γ. Σ στη συνάντηση της 1^{ης} Αυγούστου γίνεται συμπαραστάτης και υποβάλλει στο συνέδριο υπόμνημα με μοναδικό θέμα την αναβίωση, χωρίς καμιά παραπέρα λεπτομέρεια. Στις 23 Ιουνίου η απόφαση πάρθηκε ύστερα από ομοφωνία των 13 μελών της συνάντησης 1ης Αυγούστου «ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΘΑ ΔΙΕΞΑΧΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΟ 1896».

Αμέσως συντάσσεται μια Ολυμπιακή επιτροπή με πρόεδρο τον Δημήτρη Βικέλα και γραμματέα τον Κουμπερτέν και τον Ιούλιο συντάσσεται το πρώτο δελτίο της επιτροπής, κάτι που συνεχίζεται και σήμερα. Εκεί εμφανίζεται και το τρίπτυχο Cities, Altus, Forties (πιο γρήγορα, πιο ψηλά, πιο δυνατά).

Ωστόσο προβλήματα εμφανίζονται στον ελληνικό τομέα, όταν σε σύσκεψη στο Ζάππειο Μέγαρο, ο πρωθυπουργός της χώρας Χαρίλαος Τρικούπης εξήγησε ότι η Ελλάδα δεν έχει την δυνατότητα να διοργανώσει τους αγώνες. Ο Κουμπερτέν όμως, στάθηκε ιδιαίτερα έξυπνος. Έστειλε επιστολή στον Ελληνικό Τύπο, στην οποία κατέλεγε τα εξής: «Εμείς οι Γάλλοι έχουμε μια παροιμία που λέει στη γλώσσα μας η λέξη 'αδύνατον' δεν υπάρχει. Σήμερα το πρωί έμαθα η λέξη είναι ελληνική. Δεν το πιστεύω». Η ιδέα έφερε αμέσως

αποτέλεσμα. Το κοινό και ο Τύπος ξεσηκώθηκαν και ο Κουμπερτέν σε νέα σύσκεψη έβαλε τον πρίγκιπα Γεώργιο να προεδρεύσει. Η οργανωτική επιτροπή ήταν λοιπόν έτοιμη. Έμενε να λυθεί το οικονομικό και παρόλο που η περιουσία του Βαγγέλη Ζάππα ήταν αρκετή, ήταν στην Ρουμανία και ήταν δύσκολο να απαγκιστρωθεί ολόκληρη.

Το Φεβρουάριο του 1985 όμως εμφανίζεται ο Γεώργιος Αβέρωφ, ένας Έλληνας της Αλεξάνδρειας που προσφέρει 1.000.000 δρχ. Με τον όρο να ανακατασκευασθεί το Παναθηναϊκό Στάδιο που είχε καταστραφεί. Το 1896 οι πρώτοι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν πλέον γεγονός. Το όνειρο του Πιέρ ντε Κουμπερτέν έγινε πραγματικότητα.

Από τότε οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα τελούνται κάθε τέσσερα χρόνια αλλά σε διαφορετική χώρα. Θα περιλαμβάνουν εκτός από τα παλιά και νέα αγωνίσματα και θα εξασφαλίζουν το δικαίωμα στους αθλητές όλου του κόσμου να συμμετέχουν ανεξάρτητα από φυλετικές, κοινωνικές, πολιτικές ή θρησκευτικές διακρίσεις και θα προωθούν την ειρήνη και την συνεργασία των λαών.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα εποπτεύονται από την Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή, που θα αναθέτει κάθε φορά την οργάνωσή τους σε άλλη πόλη, ύστερα από αίτησή της. Η Επιτροπή αυτή συνεργάζεται με τις Εθνικές Επιτροπές Ολυμπιακών Αγώνων των διάφορων χωρών.

Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή στα πλαίσια της προσπάθειας της για τη διάδοση της Ολυμπιακής Ιδεολογίας, ίδρυσε στην Ολυμπία τη Διεθνή Ολυμπιακή Ακαδημία. Εκεί σε άρτιες εγκαταστάσεις φιλοξενούνται κάθε καλοκαίρι αθλητές, καθηγητές, και άλλοι αθλητικοί παράγοντες απ' όλο τον κόσμο και συζητούν θέματα σχετικά με τους αγώνες.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες εξελίχθηκαν σε παγκόσμιο θεσμό με μεγάλο κύρος, υπηρέτησαν με συνέπεια τους ειρηνικούς σκοπούς και αγαπήθηκαν από όλους τους λαούς του κόσμου.

Η Ελλάδα για να δικαιώσει το έργο του Βαρόνου ντε Κουμπερτέν, του έστησε ένα απέριττο μνημείο στην Ολυμπία, όπου το 1938 έναν χρόνο μετά τον θάνατό του, τοποθετήθηκε μια γυάλινη φιάλη που περιέχει ταριχευμένη την καρδιά του, σύμφωνα με την τελευταία επιθυμία του μεγάλου αναβιωτή.

Μια λαμπρή αρχαιοπρεπής τελετή προστέθηκε στην έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων. Η αφή της Ολυμπιακής Φλόγας που γίνεται στο βωμό της Ήρας. Ο βωμός πλαισιώνεται με Ιέρειες με αρχαιοπρεπείς ενδυμασίες, ενώ η Εστίας Ιέρεια με ένα μεταλλικό κάτοπτρο ανάβει από τις ακτίνες του ήλιου δάδα. Και αμέσως μετά μεταδίδει την φλόγα σε κρατήρα. Τότε σχηματίζεται πομπή με όλες τις ιέρειες που φτάνει στο Στάδιο. Εκεί η Εστίας ανάβει δάδα και την παραδίδει στον πρώτο δρομέα. Η μεταφορά της Ιερής Φλόγας μέχρι την Αθήνα γίνεται με δρομείς, ενώ μεταφέρεται στον τόπο του προορισμού με πλοίο, με αεροπλάνο ή με ακτίνες λέιζερ.

1.9 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΥΜΝΟΣ

*"Αρχαίο πνεύμα αθάνατο, αγνέ πατέρα
του ωραίου, του μεγάλου και του αληθινού,
Κατέβα, φανερώσου κι άστραψε δω πέρα
στη δόξα της δικής σου γης και τ' ουρανού*

*στο δρόμο και στο πάλεμα και στο λιθάρι,
Στων ευγενών αγώνων λάμψε την ορμή,
Και με τ' αμάραντο στεφάνωσε κλωνάρι
Και σιδερένιο πλάσε κι άξιο το κορμί.*

*Κάμποι, βουνά και πέλαγα φέγγουν μαζί σου
Σαν ένας λευκοπόρφυρος μέγας ναός
και τρέχει στο ναό εδώ προσκυνητής σου
αρχαίο πνεύμα αθάνατο, κάθε λαός."*

Παιανίζετε στην αρχή κάθε Ολυμπιάδας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

2.1 ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΡΙΕΣ ΠΟΛΕΙΣ

ATHENS 1896	
Έναρξη:	6 Απριλίου 1896
Λήξη:	15 Απριλίου 1896
Χώρα:	Ελλάς
Αθλήματα:	9
Αγωνίσματα:	43
Χώρες:	14
Αθλητές/τριες:	241

PARIS 1900		
Έναρξη:	14 Μαΐου 1900	
Λήξη:	28 Οκτωβρίου 1900	
Χώρα:	Γαλλία	
Αθλήματα:	18	
Αγωνίσματα:	95	
Χώρες:	24	
Αθλητές/τριες:	1.225	

ST. LOUIS 1904		
Έναρξη:	1 Ιουλίου 1904	
Λήξη:	23 Νοεμβρίου 1904	
Χώρα:	Η.Π.Α.	
Αθλήματα:	17	
Αγωνίσματα:	91	
Χώρες:	13	
Αθλητές/τριες:	689	

LONDON 1908		
Έναρξη:	27 Απριλίου 1908	
Λήξη:	31 Οκτωβρίου 1908	
Χώρα:	Μ.Βρετανία	
Αθλήματα:	22	
Αγωνίσματα:	110	
Χώρες:	22	
Αθλητές/τριες:	2.035	

STOCKHOLM 1912	
Έναρξη:	5 Μαΐου 1912
Λήξη:	27 Ιουλίου 1912
Χώρα:	Σουηδία
Αθλήματα:	14
Αγωνίσματα:	102
Χώρες:	28
Αθλητές/τριες:	2.547

The poster for the Stockholm 1912 Olympic Games features a central figure, likely a personification of the Olympic spirit, surrounded by various symbols and the text 'OLYMPISKA SPELEN STOCKHOLM 1912' and '25 JUNI - 20 JULI'.

ANTWERP 1920	
Έναρξη:	20 Απριλίου 1920
Λήξη:	12 Σεπτεμβρίου 1920
Χώρα:	Βέλγιο
Αθλήματα:	22
Αγωνίσματα:	154
Χώρες:	29
Αθλητές/τριες:	2.669

The poster for the Antwerp 1920 Olympic Games depicts a muscular figure, possibly a runner or athlete, in a dynamic pose. The text includes 'VII OLYMPIADE ANVERS 1920' and '1880 ACUTE SEALEMBRE 1920'.

PARIS 1924	
Έναρξη:	4 Μαΐου 1924
Λήξη:	27 Ιουλίου 1924
Χώρα:	Γαλλία
Αθλήματα:	17
Αγωνίσματα:	126
Χώρες:	44
Αθλητές/τριες:	3.092

The poster for the Paris 1924 Olympic Games shows a group of figures, possibly athletes or a crowd, with the text 'PARIS 1924' at the top and 'ΠΡΩΤΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ' at the bottom.

AMSTERDAM 1924	
Έναρξη:	17 Μαΐου 1928
Λήξη:	12 Αυγούστου 1928
Χώρα:	Ολλανδία
Αθλήματα:	14
Αγωνίσματα:	109
Χώρες:	46
Αθλητές/τριες:	3.014

LOS ANGELES 1928	
Έναρξη:	30 Ιουλίου 1932
Λήξη:	14 Αυγούστου 1932
Χώρα:	Η.Π.Α.
Αθλήματα:	14
Αγωνίσματα:	117
Χώρες:	37
Αθλητές/τριες:	1.398

BERLIN 1936	
Έναρξη:	1 Αυγούστου 1936
Λήξη:	16 Αυγούστου 1936
Χώρα:	Γερμανία
Αθλήματα:	19
Αγωνίσματα:	129
Χώρες:	49
Αθλητές/τριες:	4.066

LONDON 1948	
Έναρξη:	29 Ιουλίου 1948
Λήξη:	14 Αυγούστου 1948
Χώρα:	Μ.Βρετανία
Αθλήματα:	17
Αγωνίσματα:	136
Χώρες:	59
Αθλητές/τριες:	4.099

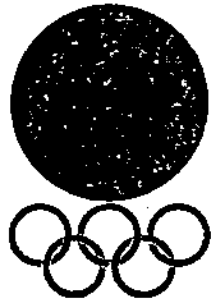
HELSINKI 1952	
Έναρξη:	19 Ιουλίου 1952
Λήξη:	3 Αυγούστου 1952
Χώρα:	Φινλανδία
Αθλήματα:	17
Αγωνίσματα:	149
Χώρες:	69
Αθλητές/τριες:	4.925

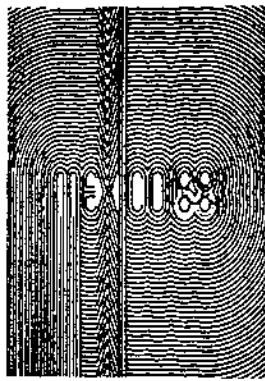

MELBOURNE 1956	
Έναρξη:	22 Νοεμβρίου 1956
Λήξη:	8 Δεκεμβρίου 1956
Χώρα:	Αυστραλία
Αθλήματα:	17
Αγωνίσματα:	145
Χώρες:	67
Αθλητές/τριες:	3.184

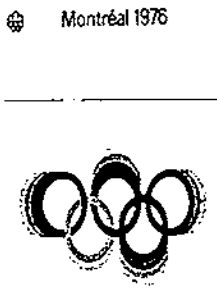

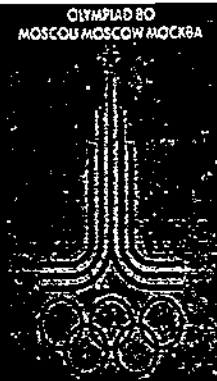
ROME 1960		<p>GAMES OF THE XVII OLYMPIAD</p> <p>ROMA 1960</p>
Έναρξη:	25 Αυγούστου 1960	
Λήξη:	11 Σεπτεμβρίου 1960	
Χώρα:	Ιταλία	
Αθλήματα:	17	
Αγωνίσματα:	150	
Χώρες:	83	
Αθλητές/τριες:	5.348	

TOKYO 1964		 <p>TOKYO 1964</p>
Έναρξη:	10 Οκτωβρίου 1964	
Λήξη:	24 Οκτωβρίου 1964	
Χώρα:	Ιαπωνία	
Αθλήματα:	19	
Αγωνίσματα:	163	
Χώρες:	93	
Αθλητές/τριες:	5.140	

MEXICO CITY 1968		
Έναρξη:	12 Οκτωβρίου 1968	
Λήξη:	27 Οκτωβρίου 1968	
Χώρα:	Μεξικό	
Αθλήματα:	20	
Αγωνίσματα:	172	
Χώρες:	112	
Αθλητές/τριες:	5.530	

MUNICH 1972		
Έναρξη:	26 Αυγούστου 1972	
Λήξη:	11 Σεπτεμβρίου 1972	
Χώρα:	Δ. Γερμανία	
Αθλήματα:	23	
Αγωνίσματα:	195	
Χώρες:	121	
Αθλητές/τριες:	7.123	

MONTREAL 1976		
Έναρξη:	17 Ιουλίου 1976	
Λήξη:	1 Αυγούστου 1976	
Χώρα:	Καναδάς	
Αθλήματα:	21	
Αγωνίσματα:	198	
Χώρες:	92	
Αθλητές/τριες:	6.028	

MOSCOW 1980		
Έναρξη:	19 Ιουλίου 1980	
Λήξη:	3 Αυγούστου 1980	
Χώρα:	USSR	
Αθλήματα:	21	
Αγωνίσματα:	203	
Χώρες:	80	
Αθλητές/τριες:	5.217	

LOS ANGELES 1984		
Έναρξη:	28 Ιουλίου 1984	
Λήξη:	12 Αυγούστου 1984	
Χώρα:	Η.Π.Α.	
Αθλήματα:	23	
Αγωνίσματα:	221	
Χώρες:	140	
Αθλητές/τριες:	6.797	

SEOUL 1988		
Έναρξη:	17 Σεπτεμβρίου 1988	
Λήξη:	2 Οκτωβρίου 1988	
Χώρα:	Ν. Κορέα	
Αθλήματα:	25	
Αγωνίσματα:	237	
Χώρες:	159	
Αθλητές/τριες:	8.465	

BARCELONA 1992		
Έναρξη:	25 Ιουλίου 1992	
Λήξη:	9 Αυγούστου 1992	
Χώρα:	Ισπανία	
Αθλήματα:	28	
Αγωνίσματα:	257	
Χώρες:	169	
Αθλητές/τριες:	9.367	

ATLANTA 1996		
Έναρξη:	19 Ιουλίου 1996	
Λήξη:	4 Αυγούστου 1996	
Χώρα:	Η.Π.Α.	
Αθλήματα:	26	
Αγωνίσματα:	271	
Χώρες:	197	
Αθλητές/τριες:	10.318	

SYDNEY 2000		
Έναρξη:	15 Σεπτεμβρίου 2000	
Λήξη:	1 Οκτωβρίου 2000	
Χώρα:	Αυστραλία	
Αθλήματα:	28	
Αγωνίσματα:	300	
Χώρες:	199	
Αθλητές/τριες:	10.651	

ATHENS 2004		
Έναρξη:	13 Αυγούστου 2004	
Λήξη:	29 Αυγούστου 2004	
Χώρα:	Ελλάδα	
Αθλήματα:	28	
Αγωνίσματα:	37	
Χώρες:	202	
Αθλητές/τριες:	16.000	

2.2 ΟΙ ΤΕΛΕΤΕΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΚΑΙ ΛΗΞΗΣ

Οι επίσημες τελετές έναρξης και λήξης για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 θα γίνουν στο Ολυμπιακό Στάδιο του Ολυμπιακού Αθλητικού Κέντρου Αθηνών (Ο.Α.Κ.Α.), με χωρητικότητα 70,000 θέσεων, το οποίο είναι ένα από τα πιο σύγχρονα Ολυμπιακά Στάδια στον κόσμο.

Οι επίσημες τελετές θα πραγματοποιηθούν με όλη την επιστημότητα που ορίζουν οι κανονισμοί 69 και 73 του Ολυμπιακού Καταστατικού Χάρτη. Ωστόσο, η Ελλάδα, ως η χώρα όπου γεννήθηκε το Ολυμπιακό Πνεύμα και αναβίωσαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες, θα διοργανώσει εκδηλώσεις παράλληλες με τις επίσημες τελετές στο Παναθηναϊκό Στάδιο, το οποίο πραγματοποιήθηκαν οι πρώτοι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1896. Θα γίνουν ταυτόχρονα πολιτιστικές εκδηλώσεις στην Αρχαία Ολυμπία, στους Δελφούς και στην Επίδαυρο, τρεις τοποθεσίες μεγίστης συμβολικής και παγκόσμιας σπουδαιότητας, αφού αντιπροσωπεύουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες και το θέατρο, δύο από τα πιο ζωτικά μέρη της κληρονομιάς που άφησε ο αρχαίος Ελληνικός πολιτισμός στον σύγχρονο κόσμο.

Ένα άλλο τμήμα του πολιτιστικού προγράμματος θα αποτελέσει το «Πολιτιστικό ταξίδι» το οποίο θα περιλαμβάνει ταξίδια και ξεναγήσεις στις ιστορικές τοποθεσίες και τα μνημεία της Αττικής και ύστερα στα σημαντικότερα μέρη της ιστορίας της αρχαιότητας: Ολυμπία, Δελφοί και Επίδαυρος.

Η αρχαία Ολυμπία είναι ο τόπος που γεννήθηκαν οι Αγώνες και το σύμβολο του Ολυμπισμού.

Οι Δελφοί, ο ομφαλός του κόσμου, αποτελούν ένα σύμβολο ενότητας και συνεργασίας.

Η Επίδαυρος με το μεγαλύτερο και το καλύτερο διατηρημένο αρχαίο θέατρο του κόσμου, είναι ο χώρος παραστάσεων αρχαίου δράματος, που γίνονται κάθε καλοκαίρι και τις οποίες παρακολουθούν εκατοντάδες χιλιάδες επισκέπτες από όλη την υφήλιο.

Στιγμιότυπα από αυτές τις παράλληλες και ταυτόχρονες εκδηλώσεις θα μεταδίδονται μέσω των ηλεκτρονικών γιγαντο-οθονών στο σύγχρονο Ολυμπιακό Στάδιο, συμπληρώνοντας έτσι και στηρίζοντας το περιεχόμενο των επίσημων τελετών.

Η τελετή λήξης θα συμπίπτει με τον τερματισμό του Μαραθωνίου δρόμου των ανδρών. Οι Μαραθωνοδρόμοι θα ξεκινήσουν από τον Τύμβο του Μαραθώνα και, ακολουθώντας τα ίχνη του Φειδιππίδη, του πρώτου Μαραθωνοδρόμου, θα ακολουθήσουν την κλασική διαδρομή προς το Παναθηναϊκό Στάδιο, όπου οι νικητές θα βραβευτούν με στεφάνια από φύλλα μυρτιάς. Έπειτα οι νικητές των μεταλλίων θα μεταβούν με μια ειδική πομπή στο σύγχρονο Ολυμπιακό Στάδιο, όπου θα απονεμηθούν τα μετάλλια.

2.3 ΟΙ ΤΕΛΕΤΕΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΜΕΤΑΛΛΙΩΝ

Οι τελετές απονομής των μεταλλίων θα γίνουν σύμφωνα με τους όρους

και τις συνθήκες του κανονισμού 70 του Ολυμπιακού Καταστατικού Χάρτη.

Σε κάθε χώρο διεξαγωγής αγώνων, θα έχει στηθεί ο κατάλληλος χώρος, που απαιτείται για την παρουσίαση των μεταλλίων.

Στην περίπτωση της κωπηλασίας, του κανό, της ιππασίας και των αγώνων του σύγχρονου πένταθλου, οι διοργανωτές εξετάζουν την πιθανότητα παρουσίασης των μεταλλίων στο σημείο έναρξης του Μαραθωνίου δρόμου. Το κύρος αυτών των τελετών απονομής θα ενισχύσει αν πραγματοποιηθούν σε μια ιστορική και, πάνω απ' όλα, «Ολυμπιακή» τοποθεσία.

2.4 Τελετή έναρξης της συνόδου της Δ.Ο.Ε

Η τελετή έναρξης της Συνόδου της Δ.Ο.Ε, που θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με όλο το πρωτόκολλο του Καταστατικού Χάρτη της Δ.Ο.Ε, θα γίνει στη βασική αίθουσα συναυλιών του υπερσύγχρονου Μεγάρου Μουσικής που έχει χωρητικότητα 2.000 θέσεων. Το Μέγαρο απέχει μόλις 300 μέτρα από το ξενοδοχείο Hilton, το οποίο προτείνεται για να φιλοξενήσει τα μέλη της Δ.Ο.Ε και την Ολυμπιακή Οικογένεια.

2.5 Τελετές υποδοχής στο Ολυμπιακό χωριό

Οι τελετές υποδοχής για κάθε εθνική Ολυμπιακή ομάδα θα γίνουν στο Ολυμπιακό χωριό. Κάθε εθνική ομάδα θα την υποδέχεται ο Δήμαρχος του Ολυμπιακού Χωριού. Ο εθνικός ύμνος της χώρας, της οποίας η ομάδα φθάνει εκεί, θα παίζεται και θα υψώνεται η εθνική σημαία της στη «Σειρά των Ιστών Σημαιών της Ειρήνης και Συμφιλίωσης μεταξύ των Ανθρώπων του Κόσμου». Αυτό, και η περιοχή όπου γίνεται η τελετή υποδοχής, θα εκτείνεται στη «Διεθνή Ζώνη», κοντά στο μέρος που είναι οι διαπιστευμένες εθνικές ομάδες.

Δύο θέματα θα κυριαρχούν και θα τονιστούν κατά τη διάρκεια της τελετής υποδοχής η ανάγκη προώθησης και προστασίας της παγκόσμιας Ειρήνης και η άμεση απαίτηση να κάνουμε ότι μπορούμε καλύτερο για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος του πλανήτη.

2.6 Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΦΛΟΓΑ

Στην αρχαία Ελλάδα, μια Ιερή φλόγα έκαιγε διαρκώς σε κάθε σπίτι σαν προσφορά προς την Θεά Εστία, η οποία προστάτευε το σπίτι. Υπήρχε ένας ναός της Εστίας στην Ολυμπία και οι ιέρειες του βωμού της, οι Εστιάδες, είχαν επωμιστεί το καθήκον να μην αφήσουν να σβήσει ποτέ η φλόγα.

Από το 1936, όταν η πρακτική της μεταφοράς της Φλόγας από την Ολυμπία στην διοργανώτρια πόλη, η Ολυμπιακή Φλόγα έχει αποτελέσει το σύμβολο, με υπεροχή, των Ολυμπιακών Αγώνων και της Ολυμπιακής Ιδέας. Το συμβολικό φως της δείχνει στους νέους ανθρώπους του κόσμου το δρόμο προς τα εμπρός, θυμίζοντάς τους ότι η Ανθρωπότητα είναι η υπέρτατη αξία της

ζωής.

Η τελετή κατά την οποία ανάβεται η Ολυμπιακή Φλόγα θα είναι ιδιαίτερα μεγαλοπρεπής, με ένα ευρύ πολιτιστικό πρόγραμμα και ευρεία τηλεοπτική κάλυψη. Τελετές θα πραγματοποιηθούν όχι μόνο στην Ολυμπία, αλλά και στην πρωτεύουσα του νομού της και σε άλλες μεγάλες ελληνικές πόλεις.

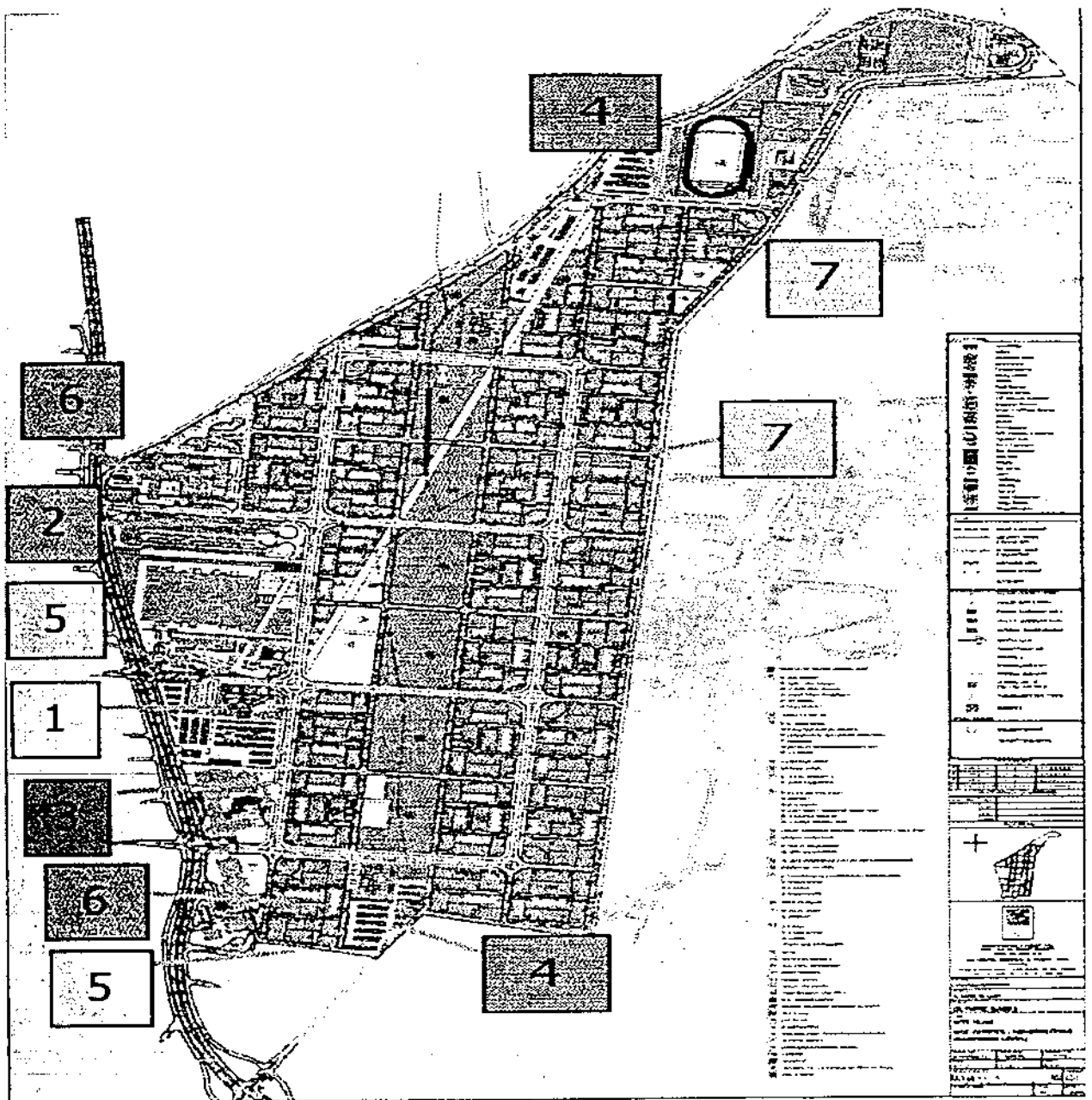
Η Ολυμπιακή Φλόγα θα ανάψει και θα μεταφερθεί στην Αθήνα σύμφωνα με τη διαδικασία και το πρωτόκολλο που ορίζει ο κανονισμός 18 του Ολυμπιακού Καταστατικού Χάρτη. Ως, η χώρα που γέννησε τους Ολυμπιακούς Αγώνες, η Ελλάδα σχεδιάζει επίσης να πραγματοποιήσει μια σειρά από ειδικές παράλληλες τελετές σε όλη την χώρα, οι οποίες θα δώσουν έμφαση στην ανάγκη για μια Ολυμπιακή Ανακωχή - δηλαδή στη θεμελιώδη αρχή παύσης και έκλειψης του πολέμου και διαφύλαξης της Ειρήνης σε όλων τον κόσμο και ενός καλύτερου κόσμου για όλη την ανθρωπότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ – ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΧΩΡΙΟ

3.1 Είσοδοι Ολυμπιακού / Παραολυμπιακού Χωριού

Σε αυτό το κεφάλαιο θα γράψω λίγα πράγματα για το Ολυμπιακό και Παραολυμπιακό Χωριό. Το Χωριό χωρίζεται σε δυο ζώνες: την ζώνη κατοικίας για την οποία θα γράψω κάποια πράγματα και την Διεθνή Ζώνη την οποία μπορούν να επισκεφθούν όλοι κατά την διάρκεια των αγώνων ενώ στη Ζώνη Κατοικίας μπορούν να εισέλθουν Συγκεκριμένα άτομα (διαπιστευμένα).

Το Ολυμπιακό / Παραολυμπιακό Χωριό έχει συνολικά 11 εισόδους οι οποίες απεικονίζονται στο χάρτη και έχουν ως εξής:

1. Κτίριο Κύριας Εισόδου για τους Επισκέπτες τους Επισήμους τα ΜΜΕ. Από την Κύρια Είσοδο μπορούν να εισέρχονται και οι Αθλητές, εφόσον έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες διαπίστευσής τους για το Ολυμπιακό / Παραολυμπιακό Χωριό και κατοικούν ήδη σε αυτό.
2. Τερματικός Σταθμός από όπου ξεκινούν και καταλήγουν τα λεωφορεία που διακινούν τους κατοίκους του Ολυμπιακού / Παραολυμπιακού Χωριού από και προς προορισμούς όπως αθλητικές εγκαταστάσεις, προπονητήρια, κέντρο της πόλης.
3. Κέντρο Διαπίστευσης Αθλητών, από όπου ΟΙ Αθλητές και Συνοδοί εισέρχονται στο Ολυμπιακό / Παραολυμπιακό Χωριό κατά την άφιξή τους.

4. Δύο Είσοδοι στους Χώρους Στάθμευσης των αυτοκινήτων των ΕΟΕ / ΕΠΕ και των αυτοκινήτων Κάρτας Χρέωσης από τις οποίες εισέρχονται οι κάτοικοι που χρησιμοποιούν αυτά τα αυτοκίνητα.
5. Δύο Είσοδοι για τα οχήματα υποστήριξης και εφοδιασμού.
6. Δύο Είσοδοι για το προσωπικό. Η είσοδος από την οποία εισέρχεται κάθε μέλος του προσωπικού είναι προκαθορισμένη. Ο καθένας από το Προσωπικό ενημερώνεται για το ποια είναι η είσοδος που του αντιστοιχεί και σε αυτή αποβιβάζεται από το λεωφορείο.
7. Δύο Είσοδοι / Έξοδοι για τη Δεκέλεια, όπου βρίσκονται τα Προπονητήρια των Αθλητών.

3.2 Κατοικίες Ολυμπιακού Χωριού

Το μεγαλύτερο τμήμα της Ζώνης Κατοικίας καταλαμβάνεται από τις κατοικίες των Αθλητών και Συνοδών. Αυτές αποτελούνται από 19 διαφορετικούς τύπους κτισμάτων ανάλογων προδιαγραφών, δηλαδή από 366 κτίρια:

- με δύο, τρεις ή τέσσερις ορόφους
- με 2292 διαμερίσματα τριών, τεσσάρων ή πέντε υπνοδωματίων
- με δύο μπαλκόνια (τα περισσότερα από αυτά)
- με δύο μπάνια
- με σαλόνι και κλιματισμό

Για λόγους ευκολότερου προσανατολισμού, η περιοχή των κατοικιών έχει χωριστεί σε 6 ζώνες με διαφορετικές χρωματικές και θεματικές ενότητες:

- Η μπλε ζώνη είναι η ζώνη «Ανδρομέδα»
- Η φούξια ζώνη είναι η ζώνη «Καλλιστώ»
- Η πορτοκαλί ζώνη είναι η ζώνη «Ωρίων»
- Η πράσινη ζώνη είναι η ζώνη «Κένταυρος»
- Η μοβ ζώνη είναι η ζώνη «Πήγασος»
- Η γκρι ζώνη είναι η ζώνη «Κασσιόπη»

Οι ζώνες αυτές και τα χρώματα που έχουν χρησιμοποιηθεί δε σχετίζονται με ζώνες και χρώματα Διαπίστευσης, καθώς εξυπηρετούν καθαρά λόγους προσανατολισμού.

3.3 Κατοικίες Παραολυμπιακού Χωριού

Για τις ανάγκες της φιλοξενίας των Αθλητών και Συνοδών στο Παραολυμπιακό Χωριό χρησιμοποιούνται 160 κτίρια ανάλογων προδιαγραφών, το 70% των οποίων είναι προσβάσιμα με αναπηρικό αμαξίδιο. Τα κτήρια χωρίζονται σε κτήρια :

- με δύο, τρεις ή τέσσερις ορόφους
- με 1034 διαμερίσματα τριών, τεσσάρων ή πέντε υπνοδωματίων

- με δύο μπαλκόνια (στα περισσότερα από αυτά)
- με δύο μπάνια
- με σαλόνι και κλιματισμό

Ο διαχωρισμός των χρωματικών ζωνών εξακολουθεί να ισχύει, σε πιο περιορισμένη κλίμακα όμως, καθώς προσαρμόζεται στην έκταση των κατοικιών που χρησιμοποιούνται: οι ζώνες «Καλλιστώ» και «Κασσιόπη» δεν υφίστανται, ενώ η έκταση των ζωνών «Πήγασος» και «Ωρίων» περιορίζεται.

Σε αντίθεση με το Ολυμπιακό Χωριό στο οποίο θα διαμένουν μόνο Αθλητές και Συνοδοί, στο Παραολυμπιακό Χωριό θα φιλοξενηθούν και οι Διαιτητές-Κριτές. Αυτοί κατοικούν σε ξεχωριστές κατοικίες στο τμήμα του Χωριού.

Κατά τη διάρκεια των Παραολυμπιακών Αγώνων θα λειτουργήσει μέσα στα πλαίσια της Ζώνης Κατοικίας το **Επισκευαστικό Κέντρο Ορθώσεων, Προσθέσεων και Αναπηρικών Αμαξιδίων** που παρέχει τις υπηρεσίες του μέσα από ένα σύγχρονα εξοπλισμένο εργαστήριο. Ο χώρος λειτουργίας του κέντρου είναι κοντά στην Πολυκλινική και αντιστοιχεί στο χώρο που κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων λειτουργεί το εστιατόριο «Επίκουρος».

3.4 Γραφεία Ε.Ο.Ε. και ΕΠΕ

Στα ημιυπόγεια των κατοικιών και κοντά στα κτίρια που διαμένουν οι αντίστοιχες αποστολές βρίσκονται οι χώροι που παρέχονται στις ΕΟΕ /ΕΠΕ. Αυτοί περιλαμβάνουν:

- Γραφείο Αρχηγού Αποστολής
- Γραφείο Ομάδας
- Ιατρείο
- Αίθουσα συναντήσεων
- Αίθουσα μασάζ
- Αποθηκευτικό χώρο

Ας σημειωθεί ότι δε δικαιούνται όλες οι Αποστολές τους ίδιους χώρους. Οι χώροι που δικαιούται κάθε Αποστολή (τόσο ως προς το είδος όσο και ως προς το μέγεθός τους) εξαρτώνται από το μέγεθος της αποστολής, και ακολουθούν τις οδηγίες της Δ.Ο.Ε και της ΔΠΕ.

3.5 Κέντρα Διαμονής

Οι κάτοικοι του Ολυμπιακού /Παραολυμπιακού Χωριού μπορούν να εξυπηρετηθούν στα Κέντρα Διαμονής, που παρέχουν υπηρεσίες παρόμοιες με την υποδοχή των ξενοδοχείων, όπως:

- Παροχή Πληροφοριών
- Καταγραφή θεμάτων των πελατών και επίλυση προβλημάτων
- Αντικατάσταση των χαμένων κλειδιών
- Αλλαγή πετσετών
- Πρόσβαση σε φαξ, φωτοτυπικό, αναψυκτικά
- Πρόσβαση σε παγομηχανή και σιδερώστρα

Στη Ζώνη Κατοικίας βρίσκονται συνολικά 28 κέντρα Διαμονής, που θα λειτουργήσουν κατά την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων. Έξι από αυτά λειτουργούν σε 24ωρη βάση. Τα μεγαλύτερα Κέντρα Διαμονής είναι ο «Φοίβος», στο νότιο τμήμα του Χωριού και η «Αθηνά» στο βόρειο τμήμα του Χωριού. Ο «Φοίβος» και η «Αθηνά» είναι πανομοιότυπα κτίρια σε μορφή και λειτουργίες και προσφέρουν:

- Υπηρεσίες τύπου cafe (αναψυκτικά, καφέ, σνακ)
- Αίθουσα Ηλεκτρονικών Παιχνιδιών
- Αίθουσα Υπηρεσιών Διαδικτύου
- Σταθμό Ενημέρωσης Info 2004
- Αίθουσα Μασάζ για δωρεάν παροχή χαλαρωτικών αγωγών προσώπου και σώματος με στόχο τη χαλάρωση και τον καλλωπισμό των κατοίκων του Ολυμπιακού Χωριού
- Αίθουσα Αναψυχής με μπιλιάρδα
- Αίθουσα Συνεδριάσεων, για συναντήσεις των μικρών ομάδων ατόμων που δε διαθέτουν δικό τους χώρο, ή για τις περιπτώσεις που ο χώρος των ομάδων δεν επαρκεί
- Κέντρο Εκλογών Αθλητών, δηλαδή κάλπες στις οποίες οι Αθλητές μπορούν να ψηφίζουν τους Αθλητές που θα διατελέσουν μέλη της Επιτροπής Αθλητών της ΔΟΕ και της ΔΠΕ
- Υπηρεσία Πλυντηρίων Προσωπικού Ιματισμού, η λειτουργία της οποίας περιγράφεται παρακάτω

Τα υπόλοιπα, μικρότερα Κέντρα Διαμονής, εκτός από τις υπηρεσίες εξυπηρέτησης κατοίκων που παρέχουν, διαθέτουν αίθουσες αναψυχής, επιτραπέζια παιχνίδια, σταθμούς πληροφοριών Info 2004 και μηχανήματα αναψυκτικών.

Κάτω από τα Κέντρα Διαμονής βρίσκονται τα **Γραφεία Καθαρισμού**, όπου ο Τομέας Καθαρισμού Δωματίων συντονίζει τη συνολική δραστηριότητά του σε όλο το εύρος του Ολυμπιακού / Παραολυμπιακού Χωριού.

Κατά την περίοδο των Παραολυμπιακών Αγώνων θα λειτουργήσουν 13 Κέντρα Διαμονής. Η «Αθηνά» θα μετονομαστεί σε «Πρωτεύας» και θα εξακολουθήσει να λειτουργεί, ενώ ο «Φοίβος» δε θα λειτουργήσει. Τρία από αυτά θα λειτουργούν σε 24ωρη βάση. Οι υπηρεσίες που θα παρέχονται θα είναι ανάλογες με αυτές της περιόδου των Ολυμπιακών Αγώνων.

3.6 Υπηρεσία Πλυντηρίων Προσωπικού Ιματισμού

Κατά την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων λειτουργούν 3 Πλυντήρια Προσωπικού Ιματισμού, από ένα στα Κέντρα Διαμονής «Φοίβος» και «Αθηνά», καθώς επίσης και ένα στο κέντρο του Ολυμπιακού Χωριού. Η υπηρεσία παρέχεται δωρεάν ως η καλύτερη δυνατή μέθοδος για τον καθαρισμό (πλύσιμο, στέγνωμα) του προσωπικού ιματισμού των κατοίκων. Ο ιματισμός που παραδίνεται πριν τις 10:00 εξυπηρετείται την ίδια ημέρα μέσα σε δέκα ώρες, ενώ ο ιματισμός που παραλαμβάνεται μετά τις 10:00 παραδίνεται την επομένη. Ο εξοπλισμός είναι υψηλών προδιαγραφών για να μπορεί να αντεπεξέλθει τον αναμενόμενο όγκο ιματισμού. Στους κατοίκους παρέχονται δύο σάκοι πλυντηρίων, ένας για λευκό ρουχισμό και ένας για έγχρωμο. Παράλληλα, στα Πλυντήρια Προσωπικού Ιματισμού παρέχεται στους κατοίκους η δυνατότητα ανταλλαγής των χρησιμοποιημένων λινών, μαξιλαροθηκών, και πετσετών με καθαρά.

Την περίοδο των Παραολυμπιακών Αγώνων θα λειτουργούν 2 Πλυντήρια Προσωπικού Ιματισμού, αυτό που βρίσκεται στο Κέντρο Διαμονής «Πρωτέας» στο βόρειο τμήμα του Χωριού καθώς επίσης και το κεντρικό, δε θα λειτουργήσει δηλαδή το πλυντήριο στο Κέντρο Διαμονής «Φοίβος».

3.7 Αθλητικό Κέντρο

Στο βορειότερο τμήμα του Ολυμπιακού / Παραολυμπιακού Χωριού βρίσκονται οι εγκαταστάσεις του Αθλητικού Κέντρου, που οι κάτοικοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν για δραστηριότητες αναψυχής και άθλησης, και όχι για προπόνηση. Στις Ολυμπιακών προδιαγραφών εγκαταστάσεις του περιλαμβάνονται:

- Ανοιχτό κολυμβητήριο
- Στίβος 400 μέτρων
- Δύο Κλειστά Γυμναστήρια (στο Ολυμπιακό Χωριό θα λειτουργούν και τα δύο, ενώ στο Παραολυμπιακό Χωριό θα λειτουργεί το ένα).
- Τέσσερα γήπεδα Αντισφαίρισης
- Διάδρομος Μεγάλων Αποστάσεων, που περικλείει τις εγκαταστάσεις του Αθλητικού Κέντρου.

Επίσης, στο Αθλητικό Κέντρο βρίσκεται ο Χώρος Αναψυχής - Καφετέρια «Ποσειδών», και Υπαίθριος Κινηματογράφος στον οποίο προβάλλονται καθημερινά 2 ταινίες ευρείας θεματολογίας.

Κατά την διάρκεια των Παραολυμπιακών Αγώνων, το ένα Γυμναστήριο θα λειτουργήσει ως Κέντρο Αξιολόγησης Αθλητών με αναπηρία.

3.8 Πολυκλινική

Η Πολυκλινική του Ολυμπιακού /Παραολυμπιακού Χωριού καταλαμβάνει έκταση 5000 τ.μ. και παρέχει στους κατοίκους του μια ποικιλία ιατρικών υπηρεσιών. Τα κύρια Τμήματα της Πολυκλινικής είναι:

- Τμήμα Επειγόντων
- Τμήμα Ορθοπαιδικής και Αθλητιατρικής
- Τμήμα Παθολογίας
- Τμήμα Καρδιολογίας
- Τμήμα Γενικής Χειρουργικής
- Τμήμα Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης
- Τμήμα Ψυχιατρικής
- Τμήμα Γυναικολογίας
- Τμήμα Δερματολογίας
- Τμήμα Αθλητιατρικής
- Ακτινολογικό με αξονικό τομογράφο, μαγνητικό τομογράφο και υπερήχους .
- Οδοντιατρείο
- Οφθαλμολογικό Τμήμα
- Φυσικοθεραπευτήριο
- Τμήμα Άκρου Ποδός
- Εργαστήριο
- Φαρμακείο

Στις εγκαταστάσεις της Πολυκλινικής υπάρχει ο **Σταθμός Ελέγχου Doping**, όπου πραγματοποιούνται οι διαδικασίες ελέγχου doping και η έκδοση αποτελεσμάτων του. Επιπλέον, παρέχονται υπηρεσίες **Ιατρικής Διερμηνείας** για τις περιπτώσεις ασθενών που έχουν δυσκολίες στην επικοινωνία με το προσωπικό.

3.9 Εστιατόρια

Υπάρχουν δύο Εστιατόρια στη Ζώνη Κατοικίας του Ολυμπιακού Χωριού: ο «Φιλόξενος», με χώρο εστίασης κατοίκων χωρητικότητας 5.000 θέσεων, που βρίσκεται στο κέντρο του Ολυμπιακού /Παραολυμπιακού Χωριού και ο «Επίκουρος», με χώρο εστίασης κατοίκων χωρητικότητας 650 θέσεων, που βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του.

- **Φιλόξενος:** Στο Χώρο Εστίασης Αθλητών του Φιλόξενου παρέχεται σίτιση σε Αθλητές και Συνοδούς, καλύπτοντας όλες τις εθνικές, θρησκευτικές, ειδικές διαιτολογικές ανάγκες τους. Τα γεύματα παρέχονται δωρεάν στους κατοίκους σε 24ωρη βάση. Οι Επισκέπτες έχουν δικαίωμα σίτισης καταβάλλοντας ένα προπληρωμένο κουπόνι.

- **Επίκουρος:** Στον Επίκουρο παρέχονται υπηρεσίες διατροφής αποκλειστικά σε Αθλητές και Συνοδούς με ένα πιο περιορισμένο μενού, σχεδιασμένο ώστε να επιτυγχάνεται ο μικρότερος δυνατός χρόνος αναμονής. Στον Επίκουρο δίνεται έμφαση στη δημιουργία μιας χαλαρής και ευχάριστης ατμόσφαιρας και στην προβολή της Ελληνικής κουζίνας.

Στην ίδια εγκατάσταση με αυτή του Φιλόξενου (αλλά σε σαφώς διαχωρισμένο χώρο από αυτό της σίτισης των αθλητών) βρίσκεται και ο Χώρος Εστίασης του Προσωπικού, όπου παρέχονται 3 γεύματα ημερησίως σε έμμισθο Προσωπικό, Εθελοντές και Εργολάβους, σε προκαθορισμένα χρονικά διαστήματα μέσα στην ημέρα.

Δίπλα στην είσοδο του Φιλόξενου βρίσκονται τα γραφεία του Παγκόσμιου οργανισμού Anti-Doping (World Anti-Doping Agency ή WADA), στα οποία γίνεται ενημέρωση των ΑΘΛΗΤΩΝ και σχετικές καμπάνιες.

Οι Τελετές Απονομής Μεταλλίων προσφέρουν εδώ στους Αθλητές που έχουν κερδίσει μετάλλια δωρεάν την υπηρεσία εγχάραξης του ονόματός τους.

Στο **Κέντρο Εκλογών Αθλητών** που βρίσκεται στο Φιλόξενο θα πραγματοποιηθούν επίσης ΟΙ εκλογές των Αθλητών που θα διατελέσουν μέλη της Επιτροπής Αθλητών της ΔΟΕ και της ΔΠΕ.

Τόσο στο «Φιλόξενο», όσο και στον «Επίκουρο» υπάρχουν χώροι στους οποίους φυλάσσονται οι αποσκευές των εισερχομένων, καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής τους στο εστιατόριο.

Κατά τους **Παραολυμπιακούς Αγώνες** θα λειτουργήσει μόνο ο Φιλόξενος που θα διαμορφωθεί για τις ανάγκες της περιόδου. Η χωρητικότητά για τους Αθλητές και Συνοδούς ανέρχεται στις 3.000 θέσεις, ενώ σε χώρο διαφοροποιημένο από αυτό των Αθλητών και Συνοδών σιτίζονται και οι Διαιτητές - Κριτές. Σε επίσης διαχωρισμένο χώρο από αυτόν της σίτισης των αθλητών βρίσκεται και ο Χώρος Εστίασης του Προσωπικού. Την ίδια περίοδο ο «Επίκουρος», όπως αναφέρθηκε προηγουμένως θα λειτουργήσει ως **Επισκευαστικό Κέντρο Ορθώσεων, Προσθέσεων και Αναπηρικών Αμαξιδίων.**

3.10 Τερματικός Σταθμός

Ο Τερματικός Σταθμός, που αποτελεί μία από τις Εισόδους του Ολυμπιακού/Παραολυμπιακού Χωριού, εξυπηρετεί τη διακίνηση Αθλητών και Συνοδών σε αγωνιστικές και μη αγωνιστικές εγκαταστάσεις (προπονητήρια, κέντρο πόλης, αερολιμένας, τοποθεσίες επίσημων εκδηλώσεων). Επιπλέον εντός του Ο.Χ. Π.Χ θα υπάρχουν 20 λεωφορεία που θα κινούνται κατά μήκος του εσωτερικού οδικού δακτυλίου (που παρουσιάζεται στο χάρτη με μπλε χρώμα) και 350 λεωφορεία που διακινούν Αθλητές και Συνοδούς στις

αγωνιστικές εγκαταστάσεις και τα προπονητήρια. Τα εσωτερικά λεωφορεία Ολυμπιακού /Παραολυμπιακού Χωριού ξεκινούν από το Εστιατόριο «Φιλόξενος» και διασχίζουν μία απόσταση 4.2 χιλιομέτρων. Η απόσταση μεταξύ των στάσεων είναι 300 μέτρα, και από κάθε στάση περνά λεωφορείο ανά 3 περίπου λεπτά.

Στον Τερματικό Σταθμό παρέχονται επίσης πληροφορίες σχετικές τις υπηρεσίες διακίνησης και διάθεσης αυτοκινήτων στα μέλη των ΕΟΕ /ΕΠΕ, αλλά και με τις υπηρεσίες διακίνησης γενικότερα. Κατά την περίοδο των Παραολυμπιακών Αγώνων θα λειτουργήσει επιπλέον μία γραμμή που θα ξεκινά από το Φιλόξενο και θα καταλήγει στα προπονητήρια της Δεκέλειας, χωρίς ενδιάμεσες στάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΟΦΕΛΗ ΕΛΛΑΔΑΣ

Σε χρυσή ευκαιρία για μια άνευ προηγουμένου οικονομική ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό της Ελληνικής οικονομίας αναδεικνύεται η ανάληψη της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων.

Η επενδυτική έκρηξη θεωρείται πλέον δεδομένη: σημαντική άνοδος της εισροής ξένων κεφαλαίων, επιτάχυνση των δημοσίων έργων, πλήρης απορρόφηση των πόρων του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. - Οι τομείς και οι επιχειρήσεις, της βιομηχανίας, του Τουρισμού, της πληροφορικής, των μεταφορών καθώς και το χρηματιστήριο Αθηνών θα ωφεληθούν σε μέγιστο βαθμό.

4.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες θεωρούνται δικαίως από πολλούς μοχλός οικονομικής ανάπτυξης. Η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων από την πόλη των Αθηνών εξασφαλίζει την επιτάχυνση της αναπτυξιακής πορείας της χώρας μας μακροπρόθεσμα.

Μακροπρόθεσμα οικονομική ανάπτυξη επέρχεται όταν αυξάνεται το

φυσικό (ιδιωτικό και δημόσιο) κεφάλαιο, το ανθρώπινο κεφάλαιο και φυσικά όταν βελτιώνεται η τεχνολογία. Η διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην χώρα μας θα συμβάλλει στην αύξηση του φυσικού της κεφαλαίου μέσω της βελτίωσης των μεταφορικών δικτύων της Αττικής, της διεθνούς διαφήμισης της χώρας και της κατασκευής αθλητικών εγκαταστάσεων.

Η πίεση των προθεσμιών των Ολυμπιακών Αγώνων θα σταματήσει το φαινόμενο του περιορισμού και της αναβολής των σχετικών έργων προκειμένου να βελτιωθούν οι προϋπολογισμοί δημόσιας κατανάληψης. Η καλύτερη παρακολούθηση των έργων θα περιορίσει τη διαφθορά και τις σπατάλες. Η βελτίωση των μεταφορικών δικτύων θα οδηγήσει σε αύξηση της παραγωγικότητας του ιδιωτικού κεφαλαίου, του ανθρώπινου κεφαλαίου και ενδεχομένως σε τεχνολογική πρόοδο.

Η επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης θα βελτιώσει όλους τους μακροοικονομικούς δείκτες. Η αύξηση του ΑΕΠ βελτιώνει αυτόματα τις σχέσεις α) ΑΕΠ προς χρέος, β) ΑΕΠ προς έλλειμμα και δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας. Κατά 2,5 δις δραχμές θα αυξηθεί το ΑΕΠ στο διάστημα 2001-2005 από τους Ολυμπιακούς Αγώνες ενώ ο προϋπολογισμός των προμηθειών σε προϊόντα και υπηρεσίες θα ανέλθει σε μισό τρις.

Μέσω των Ολυμπιακών Αγώνων προβάλλεται στη χώρα μας η τεράστια ευκαιρία να δείξει ότι η Ελλάδα διαθέτει μια σταθερή οικονομία με υψηλούς δείκτες ανάπτυξης, με καλές υποδομές και ικανοποιητικούς κοινωνικούς δείκτες. Θα μπορέσουμε να δείξουμε ότι η Ελλάδα είναι έτοιμη να παίξει ένα σημαντικό οικονομικό ρόλο και ότι μπορεί να γίνει ένας αξιόπιστος συνομιλητής και συνεργάτης.

Όλα αυτά μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση των εθνικών θεμάτων ενώ στην εποχή της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας όλα αυτά χρειάζονται για τη μεγαλύτερη προσέλκυση ξένων επενδύσεων και ταυτόχρονα τη διεξόδυση των Ελληνικών σε άλλες χώρες.

Η ανάληψη λοιπόν και η διοργάνωση της Ολυμπιάδας το 2004 προβάλλει μια νέα δυναμική εικόνα της Ελλάδας και καταρρίπτει κάθε αρνητική προδιάθεση και προκατάληψη σε οτιδήποτε ελληνικό. Προσφέρει στη Ελληνική κοινωνία ένα πνεύμα αισιοδοξίας και δημιουργίας και την απελευθερώνει από το μακροχρόνιο σύμπλεγμα κατωτερότητας. Ταυτόχρονα, με αυτή τη θετική μεταβολή της εικόνας της Ελλάδας, οι διεθνείς οίκοι που αξιολογούν τις χώρες ανάλογα με την πιστοληπτική τους ικανότητα ενδέχεται να αναβαθμίσουν την χώρα μας σε υψηλότερο επίπεδο. Αυτό θα συμβάλλει στη αύξηση του διεθνούς ενδιαφέροντος για την Ελληνική Οικονομία και ενδέχεται σε βαθμό βεβαιότητας να οδηγήσει σε αύξηση των εισροών επενδυτικών κεφαλαίων.

Η επερχόμενη Ολυμπιάδα δημιουργεί μια ανάγκη για καλύτερη υποδομή και οργάνωση εκ μέρους της Ελλάδας. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες απαιτούν μια τεράστια οργανωτική προσπάθεια σε όλους τους τομείς της οικονομικής αλλά και κοινωνικής δραστηριότητας. Επομένως για να μπορέσει η χώρα μας να διοργανώσει μια «χρυσή» Ολυμπιάδα με άψογη οργάνωση χωρίς λάθη, θα οδηγηθεί στην αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητάς της.

Μπορούμε λοιπόν να καταλήξουμε ότι με την διοργάνωση και τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα, οι επιχειρήσεις θα εκσυγχρονιστούν αναλογικά και οι συμπληρωματικές επενδύσεις θα αναβαθμίσουν πολλές νέες θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν. Όλα αυτά θα επιταχύνουν τον ρυθμό ανάπτυξης και θα αποτελέσουν πύλη εξόδου της οικονομίας μας από την ύφεση.

Βέβαια πρέπει να επισημανθεί ότι τα οικονομικά οφέλη που προαναφέραμε θα είναι άμεσα και σημαντικά με την προϋπόθεση της καλής διαχείρισης των θεμάτων και άρτια οργάνωση από την πλευρά των υπευθύνων.

4.2 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ - ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

Η πολυδιάστατη άνθιση που θα γνωρίσει η χώρα μας κατά τα επόμενα έτη θα αντανakλασθεί στις επενδύσεις και στην κεφαλαιαγορά. Ίσως, όχι με την αμεσότητα ή την ένταση που έδειξαν στο Χρηματιστήριο οι πρώτες μέρες μετά την ανάληψη της Ολυμπιάδας, αλλά οπωσδήποτε θα αντανakλασθεί και θα επιδράσει σταθερά ανοδικά σε όλα τα μεγέθη και σε όλες τις αξίες.

Η ανάληψη της Ολυμπιάδας του 2004 άλλαξε τον προσανατολισμό της χρηματοοικονομικής αγοράς. Ίδιοι αλλά και νέοι επενδυτές εμφανίστηκαν διατεθειμένοι να επενδύσουν με ορίζοντα την προσεχή επταετία. Αναγκάζοντας έτσι τα ράθυμα μέχρι τότε μετοχικά και μικτά Αμοιβαία Κεφάλαια εσωτερικού να τοποθετηθούν στην Σοφοκλέους.

Από τις πρώτες μέρες μετά την ανάληψη της Ολυμπιάδας από την χώρα μας και κατά την πρώτη συνεδρίαση της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, ο γενικός δείκτης τιμών μετοχών του χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών εκτινάχθηκε στα ύψη.

Σύμφωνα με χρηματιστηριακές πηγές, αναμένεται να ευνοηθούν όλες σχεδόν οι μετοχές, αλλά αυτό θα γίνει σε τρεις φάσεις. Στην πρώτη φάση θα ευνοηθούν αυτές που κατέχουν ηγεμονικές θέσεις στους κλάδους των κατασκευαστικών εταιρειών, των τηλεπικοινωνιών, της πληροφορικής και των τσιμεντοβιομηχανιών. Στη δεύτερη φάση θα ευνοηθεί ο κλάδος των μεταλλουργικών εταιρειών και των Τραπεζών και στην τρίτη φάση όλες οι υπόλοιπες μετοχές.

Ο πρόεδρος των θεσμικών επενδυτών κ. Αλέξης Πιλάβιος σε δήλωσή του προς τον «Οικονομικό Ταχυδρόμο» τόνισε ότι η ανάληψη και διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 από την Αθήνα άλλαξε ριζικά την ψυχολογία στη χρηματιστηριακή αγορά. Οι επενδυτές αισθάνονται μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στη χώρα μας, στην οικονομία και στις ελληνικές επιχειρήσεις. Επομένως, οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν επενδυτικό δέλεαρ και προσελκύουν το ενδιαφέρον μεγάλων ξένων εταιρειών για επενδύσεις στην Ελλάδα. Το ενδιαφέρον αυτό στρέφεται κυρίως στον κατασκευαστικό τομέα και τις τηλεπικοινωνίες.

Σύμφωνα με στοιχεία των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, οι Αμερικάνοι έχουν υποβάλλει ενδιαφέρον για επενδυτικά προγράμματα στη χώρα μας. Από το σύνολο των επενδύσεων που

έχουν υποβληθεί, οι Γερμανοί επενδυτές έχουν τον πρώτο λόγο με κεφάλαιο 19,7 δις. δραχμών, ακολουθούν οι Η.Π.Α. με 14,47 δις, οι Ιταλοί με 8,9 δις και οι Γάλλοι με 6,34 δις δραχμές.

Παράλληλα ελπιδοφόρες διαγράφονται οι προοπτικές για τα χρηματιστηριακά δρώμενα μετά τις διαφαινόμενες τάσεις υποχώρησης του πληθωρισμού, της ανακοπής των ανοδικών τάσεων των επιτοκίων καθώς και της βελτίωσης των ρυθμών είσπραξης των φορολογικών εσόδων. Οι εξελίξεις αυτές σε συνδυασμό με τις προθέσεις της κυβέρνησης να προχωράει σε αποκρατικοποιήσεις δημιουργούν κατάλληλες συνθήκες για μια θετική χρηματιστηριακή πορεία. Θεμέλια βάση για την ανάπτυξη της χρηματιστηριακής αγοράς θα αποτελέσει η διατήρηση και η συνεχής βελτίωση του οικονομικού και επιχειρηματικού κλίματος στην χώρα μας.

Σημαντικό είναι το γεγονός της στροφής των Ελλήνων θεσμικών επενδυτών, που μέχρι τώρα είχαν περιορισμένη συμμετοχή στην αγορά, προς τα μετοχικά αμοιβαία κεφάλαια, τα οποία εκτιμάται ότι θα παίξουν ενεργό ρόλο στις χρηματιστηριακές εξελίξεις.

Η ανάληψη της Ολυμπιάδας του 2004 από την Αθήνα ανανέωσε το ενδιαφέρον των ξένων επιχειρηματικών κύκλων για την Σοφοκλέους και έχει ήδη συμβάλλει θετικά στην αύξηση της ρευστότητάς της. Νέοι κλάδοι, εμφανίζονται δυναμικά και συγκεντρώνουν πάνω τους τα μάτια ισχυρών διεθνών επενδυτών. Ο βαθμός εμπιστοσύνης των εγχώριων και ξένων επενδυτών στην οικονομία μας διευρύνεται καθημερινά.

Καταλήγουμε λοιπόν στο συμπέρασμα ότι η χρηματιστηριακή αγορά αποκτά δύναμη και έχει την ευκαιρία να παίξει τον πρωταγωνιστικό ρόλο που απαιτείται για την άνθηση της Ελληνικής Οικονομίας.

Επιπλέον, πρέπει να τονίσουμε, ότι όλο αυτό το αισιόδοξο πλαίσιο της αγοράς δεν θα πρέπει να αποτελέσει άλλοθι για υπερβολικές και λανθασμένες τοποθετήσεις. Οι επενδυτές θα πρέπει να επιδείξουν υπευθυνότητα και αυτοσυγκράτηση. Είτε θετικό, είτε αρνητικό είναι το κλίμα, η επιλογή των επενδύσεων θα πρέπει να είναι προστατευτική και να απευθύνεται σε κερδοφόρες και υγιείς επιχειρήσεις.

4.3 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Η Ελληνική Βιομηχανία θα πρέπει αυτό το διάστημα προετοιμασίας των Ολυμπιακών Αγώνων να εκμεταλλευθεί στο έπακρο τις αναπτυξιακές προοπτικές που τις προσφέρονται. Πρέπει να υπάρξει μια διαδικασία εκσυγχρονισμού της παραγωγικής βάσης της χώρας καθώς θα διευκολυνθεί η ίδρυση και η ανάπτυξη νέων κλάδων. Ήδη υπάρχει πολύ μεγάλη αισιοδοξία για καλύτερες προοπτικές των Ελληνικών προϊόντων από την πλευρά των Ελλήνων Βιομηχάνων οι οποίοι προσδοκούν υψηλά κέρδη.

Η Ελληνική Βιομηχανία το χρονικό διάστημα 2000-2004 θα καταφέρει να αξιοποιήσει τις νέες ευκαιρίες προβολής και αναβάθμισης της εικόνας των Ελληνικών προϊόντων ταυτόχρονα με την αναβάθμιση του ονόματος της Ελλάδας στη διεθνή αγορά. Ιδιαίτερα για μερικούς τομείς της Ελληνικής

παραγωγής, αν όχι για το σύνολο της Ελληνικής Βιομηχανίας, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Ολυμπιάδα του 2004 μπορεί να αποδειχθεί πολύ προτού αρχίσει «σανίδα σωτηρίας».

Η πρόοδος των έργων έχει ενισχύσει εντυπωσιακά τις τιμεντοβιομηχανίες, οι οποίες έχουν επέλθει σε μια περίοδο παραγωγικής «άνθησης» με ιδιαίτερα θετικές επιπτώσεις στην κερδοφορία τους.

Σημαντικά οφέλη θα αποκομίσουν ακόμα οι βιομηχανίες ξύλου, οι εταιρείες οικοδομικών υλικών, οι μεταλλουργίες, καθώς και όλοι οι μεσάζοντες που εμπλέκονται στο κύκλωμα των έργων και της οικονομικής δραστηριότητας.

Μεγάλοι βιομήχανοι της Βόρειας Ελλάδας δήλωσαν στο Βήμα (14-9-97) ότι οι πελάτες τους απ' όλο τον κόσμο έχουν αναπτύξει μια ευνοϊκότερη συμπεριφορά απέναντί τους. Μας μιλούν είπαν με καλύτερο πνεύμα, συνεργαζόμαστε σε καλύτερα επίπεδα, μας λογαριάζουν περισσότερο τώρα. Δεν πρόκειται να μας χαρίσουν χρήματα χάριν της Ολυμπιάδας, αλλά το σίγουρο είναι ότι έχουμε αποκτήσει άλλο κύρος και έχουμε κερδίσει σε αξιοπιστία στον τομέα της βιομηχανίας μας.

Ο οικονομικός διευθυντής του ομίλου «TITAN» ο Μιχάλης Κολακίδης, ένας από τους μεγαλύτερους οικονομολόγους, που έχει γνωρίσει καλά διάφορους μεγάλους κλάδους της Ελληνικής Βιομηχανίας επισημαίνει ότι: «Το Ελληνικό προϊόν αποκτά μια καλύτερη θέση στη διεθνή αγορά». Μια θέση όμως που θα είναι ανά πάσα στιγμή επισφαλής αν δεν ανακοπεί η πορεία διάβρωσης της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής παραγωγής.

Σημαντικές ελπίδες στην υπόθεση της Ολυμπιάδας για την τόνωση της παραγωγής και των εξαγωγών της, έχει εναποθέσει η βιομηχανία τροφίμων και ποτών καθώς και ενδυμάτων.

Ιδιαίτερα ο κλάδος των τροφίμων και των ποτών είναι σε θέση να επιτύχει τα μεγαλύτερα οφέλη, στον βαθμό που θα επιτευχθεί και η ανάπτυξη του τουρισμού προς την χώρα μας τα επόμενα χρόνια. Κι' αυτό διότι όταν οι ξένοι γνωρίζουν τα προϊόντα της χώρας μας, τις περισσότερες φορές γίνονται οι καλύτεροι πρεσβευτές τους όταν επιστρέψουν στην πατρίδα τους.

4.4 ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η ανάληψη και η διεξαγωγή των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 από την Ελλάδα θα δώσει την ευκαιρία στην χώρα μας να προβληθεί σε όλο τον κόσμο. Η Ελλάδα είναι μια χώρα που διαθέτει ένα πολύτιμο αρχαίο πολιτισμό και μια χρυσή πολιτιστική κληρονομιά, που είναι γνωστά σε κάθε άνθρωπο πάνω στον πλανήτη. Οι Ολυμπιακοί αγώνες προσφέρουν στην χώρα μας την ευκαιρία για διαφήμιση της σύγχρονης Ελλάδας. Δίνεται λοιπόν η δυνατότητα στον Ελληνικό λαό να δείξει ότι είναι αντάξιος συνεχιστής των αρχαίων Ελλήνων προγόνων, εφόσον μέσω της Ολυμπιάδας η Ελλάδα θα μπορέσει να προβάλλει τις σύγχρονες δυνατότητες της χώρας μας και να πείσει ότι είναι ικανή να φέρει εις πέρας μια τόσο δύσκολη - οικονομικά και οργανωτικά -

αποστολή.

Ο τουρισμός που αποτελεί μια σημαντική πηγή εσόδων για τη Ελληνική Οικονομία, θα ωφεληθεί παρά πολύ από την προβολή της χώρας κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας των Ολυμπιακών Αγώνων και θα κορυφωθεί κατά την διεξαγωγή τους. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν ένα γεγονός με διεθνή χαρακτήρα που θα έχει σίγουρο μελλοντικό, οικονομικό, πολιτιστικό, πολιτικό και κοινωνικό αντίκτυπο στην χώρα μας. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 δίνονται να προσελκύσουν σημαντικό αριθμό τουριστών στην Ελλάδα και ταυτόχρονα αποτελούν αφετηρία για την ανάπτυξη άλλων γεγονότων και δραστηριοτήτων που μπορούν να συγκινήσουν τουριστικά. Το τουριστικό όφελος μεγιστοποιείται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, λόγω του διεθνούς τους χαρακτήρα.

Ο διεθνής χαρακτήρας των αγώνων επιδρά και στη διεθνή αναγνώριση του τόπου που τους οργανώνει Στην περίπτωση της Ελλάδας βέβαια οι Ολυμπιακοί Αγώνες δεν πρόκειται να γνωστοποιήσουν για πρώτη φορά τον τόπο ως τουριστικό προορισμό αλλά σίγουρα δύναται να διαμορφώσουν μια διαφορετική εικόνα της Ελλάδας και ιδίως της Αττικής ως τόπο προορισμού. Η Αθήνα μέχρι σήμερα αποτελούσε κυρίως ενδιάμεσο σταθμό κι όχι τελικό προορισμό. Η τουριστική βιομηχανία είναι πολυσύνθετη και περιλαμβάνει ένα σύνολο συναφών δραστηριοτήτων και εταιρειών όπως αεροπορικές, ναυτιλιακές και άλλες που σχετίζονται με την μεταφορά των επιβατών, καθώς και ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, εστιατόρια κλπ. Συμπεριλαμβάνονται επίσης εκείνες οι μεταποιητικές επιχειρήσεις (βιομηχανίες - βιοτεχνίες) που παράγουν προϊόντα που σχετίζονται άμεσα με τον τουρισμό όπως αναμνηστικά είδη. Παράλληλα υπάρχουν κι άλλες βιομηχανίες που εξαρτώνται μεν από τον τουρισμό αλλά σε μικρότερο βαθμό όπως βιομηχανίες που παράγουν αθλητικά είδη, εταιρείες μεταφορικών μέσων, διαφημιστικές εταιρείες, εταιρείες μέσωσ κοινωνίας, φαρμακευτικές βιομηχανίες, βιομηχανίες ένδυσης, τράπεζες.

Η επιρροή των Ολυμπιακών Αγώνων στην άνοδο του τουρισμού στην χώρα μας αναμένεται να οδηγήσει όλους τους παραπάνω κλάδους που αναφέραμε σε σημαντική ανάπτυξη και αύξηση των κερδών τους, εκτός από την γενικότερη νέα πνοή που θα δώσει στη διάρθρωση του τουριστικού προϊόντος και κατά συνέπεια στην ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση της τουριστικής ζήτησης όχι μόνο κατά την διάρκεια των Αγώνων αλλά πριν και κυρίως μετά τους αγώνες.

Η Αθήνα αναλαμβάνει την ευθύνη να διοργανωθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες ομαλά χωρίς την ύπαρξη δυσκολιών και προβλημάτων. Σημαντικό παράγοντα της ομαλής και επιτυχούς εξέλιξης των αγώνων αποτελεί η τουριστική εμπειρία της Ελλάδας ως ένας από τους πλέον δημοφιλείς και έμπειρους τόπους φιλοξενίας. Παράλληλα μια σειρά έργων υλικοτεχνική υποδομής θα διασφαλίσουν την οργάνωση των Αγώνων με βάση τα κριτήρια που θέτει η ΔΟΕ αλλά και το Ολυμπιακό Πνεύμα που έχει ως γενέτειρα του την Ελλάδα.

Τα μεγαλύτερα έργα - αθλητικά και μη - έχουν ως στόχο να αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής στην Αθήνα τόσο για τους πολίτες της όσο και για τους επισκέπτες της. εγχώριους και αλλοδαπούς.

Τα έργα υποδομής θα διαμορφώσουν την συνολική εικόνα της Ελλάδας και θα της προσδώσουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ικανά να τροποποιήσουν τη σύνθεση του τουριστικού της προϊόντος.

Το συμπέρασμα μας λοιπόν είναι ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 είναι δυνατόν να αποτελέσουν μοχλό της τουριστικής ανάπτυξης της χώρας μας αλλά και φορέα αναδιοργάνωσης του τουριστικού προϊόντος. Η επιτυχής διοργάνωση και τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων θα αποτελέσει σημείο εκκίνησης μιας δυναμικά σχεδιασμέ τουριστικής πολιτικής.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες προσδίδουν στον τόπο που τους διοργανώνει μοναδικότητα μέσω της φήμης που δημιουργούν αλλά και των έργων υποδομής που συνοδεύουν τους Αγώνες. Τα δε έργα υποδομής, δεδομένου ότι θα απαιτήσουν αυτοχρηματοδότηση, δύναται να φέρουν σε ουσιαστική συνεργασία το Δημόσιο με τον Ιδιωτικό τομέα θεμελιώνοντας μια μακροχρόνια και οργανωμένη στρατηγική στον τουρισμό.

4.5 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η διοργάνωση της Ολυμπιάδας αποτελεί αναμφίβολα μεγάλη επιτυχία για την χώρα μας εθνικά και οικονομικά αλλά και ειδικότερα για την τόνωση της ανθρώπινης απασχόλησης.

Η ανάπτυξη έργων υποδομής, ο εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών, η αύξηση του τουρισμού ταυτόχρονα με τα μέτρα για την περιφερειακή ανάπτυξη θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας.

Τα μεγάλα έργα υποδομής, που αποτελούν μια από τις σημαντικότερες προτεραιότητες του εθνικού σχεδίου του Υπουργείου Εργασίας θα εξασφαλίσουν πάνω από 3.000 θέσεις εργασίας σε ανέργους.

Στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υλοποιήθηκαν προγράμματα που συνδυάζουν την επαγγελματική κατάρτιση με την απασχόληση και την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού. Μέσω αυτού του προγράμματος στηρίζονται έμπρακτα οι ανάγκες των επιχειρήσεων και παράλληλα ενισχύονται οι άνεργοι ώστε να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της παραγωγής.

Από την άλλη πλευρά, η Επιτροπή Διεκδίκησης είχε δηλώσει ότι θα δημιουργηθούν 130.000 θέσεις εργασίας Μέσα όμως από μια προσεκτική ματιά στη μελέτη της «ΟΜΙΚΡΟΝ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ Ε.Π.Ε» που είχε την ευθύνη για τα οικονομικά στοιχεία του φακέλου, δείχνει ότι πρόκειται για θέσεις ολίγων ημερών, όσο δηλαδή θα διαρκέσουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Στον αριθμό αυτό συμπεριλαμβάνονται και 40.000 εθελοντές που θα συνδράμουν για μια καλή διεξαγωγή των αγώνων.

Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με στοιχεία από την μελέτη της ΟΜΙΚΡΟΝ προβλέπονται:

- 85.000 θέσεις που αφορούν την διαδικασία οργάνωσης της Ολυμπιάδας εκ των οποίων 40.000 θα είναι εθελοντές. Πρόκειται για μεταφραστές, προσωπικό οργάνωσης, κριτές αφέτες, άτομα που θα ασχοληθούν με τροφοδοσίες, με τη διατροφή των

αποστολών, τις μεταφορές αλλά που θα προσφέρουν ιατρικές υπηρεσίες και τέλος με αυτούς που θα καλύψουν τον πληροφοριακό τομέα των αγώνων. Δηλαδή συλλογή στοιχείων και πληροφοριών, επεξεργασία, παραγωγή ενημερωτικού υλικού και τηλεπικοινωνιακών προγραμμάτων. Η πλειοψηφία αυτών των θέσεων δημιουργείται λίγο πριν την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων και τελειώνει λίγο μετά την λήξη τους.

- Θέσεις διοικητικού προσωπικού της Οργανωτικής Επιτροπής, οι οποίες παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις σε συνάρτηση με το χρόνο. Στις ανωτέρω θέσεις εμπεριέχεται πλήθος ειδικοτήτων όπως καλλιτέχνες, διαφημιστές, μηχανικοί, οικονομολόγοι, μηχανολόγοι, δημοσιογράφοι. άτομα που θα ασχοληθούν με τις αθλητικές οργανώσεις και τις δημόσιες και διεθνείς σχέσεις. Οι θέσεις αυτές θα εκλείψουν μετά το πέρας των Ολυμπιακών Αγώνων.
- 35.000 θέσεις υπολογίζονται κατ' ελάχιστον για την ασφάλεια και την τήρηση της τάξης κατά τη διάρκεια των αγώνων. Η ευθύνη λοιπόν για τα μέτρα ασφάλειας που θα ληφθούν βαρύνει αρχικά την Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα, τις δυνάμεις των οποίων αν προκύψει ανάγκη θα υποστηρίξουν και τμήματα των ενόπλων δυνάμεων. Επίσης στο ευρύτερο πλαίσιο των μέτρων τάξης και ασφάλειας που θα ληφθούν, δεδομένη θεωρείται και η συμβολή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας για τα θέματα της αρμοδιότητάς της.

Ενδεικτικό λοιπόν της αύξησης του αριθμού των θέσεων εργασίας που θα προκύψουν στα πλαίσια της Ολυμπιάδας 2004 είναι το γεγονός ότι ο πρωτογενής τομέας εργασίας (έργα και δραστηριότητες που σχετίζονται άμεσα με την Ολυμπιάδα) θα απορροφήσει περίπου 3.000 ανθρώπους για εργασία, ενώ ο δευτερογενής τομέας εργασίας (τουρισμός, έκδοση ολυμπιακού λαχείου, λοιπά αναπτυξιακά έργα, κλπ) θα απορροφήσει περίπου 10.500 ανθρώπους.

Ωστόσο, η αύξηση των θέσεων εργασίας και η αναμενόμενη γενικότερα τόνωση της απασχόλησης λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων, δεν θα πρέπει να δημιουργήσει σε όλους μας την εσφαλμένη εντύπωση ότι αποτελεί βιώσιμη λύση του προβλήματος της ανεργίας στην χώρα μας.

4.6 ΕΡΓΑ ΠΡΙΝ ΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 δημιουργήθηκαν φιλόδοξα επιχειρηματικά σχέδια για τις δημόσιες υπηρεσίες. Η Ελληνική Κυβέρνηση υπέγραψε με τις διοικήσεις των ΕΛΤΑ, των αστικών συγκοινωνιών της Αθήνας, του ΟΣΕ, του ΗΣΑΠ, του ΟΤΕ, του ΗΛ.ΠΑ.Π. και της ΕΘΕΛ προγράμματα εξυγίανσης και επιχειρησιακά σχέδια για τον εκσυγχρονισμό των δημόσιων αυτών οργανισμών. Διαφορετικά αυτό μεταφράζεται σε επενδύσεις συνολικού ύψους περίπου στα 400 δις δραχμές.

Το πρώτο ερώτημα όμως που απασχολεί τις διοικήσεις των επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα είναι αν οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 θα βοηθήσουν να γίνει μια δεύτερη «Ολυμπιάδα» για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό των Δημόσιων Οργανισμών ή πρόκειται απλώς για μια αυταπάτη; Κατ' επέκταση η κύρια ανησυχία τους αφορά την εξεύρεση των αναγκαίων πόρων, από που δηλαδή και με ποιον τρόπο θα εξασφαλισθούν 400 δις που είναι απαραίτητα για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων, π.χ. για το στήσιμο του προαστιακού σιδηρόδρομου Αθηνών - Σπάτων, για την ανακαίνιση του δικτύου του ΗΣΑΠ καθώς και για άλλα έργα.

Οι εθνικοί πόροι προφανώς δεν επαρκούν γι' αυτό προβλέπονται οι ακόλουθες πηγές εκτός από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, ο δανεισμός από τράπεζες, ακόμη και σε συνάλλαγμα, το «leasing» αλλά και η εκτέλεση των έργων με αυτοχρηματοδότηση. Πιο κάτω θα κάνουμε μια αναφορά στα μεγαλύτερα έργα των ΔΕΚΟ που συνδέονται άμεσα με τις ανάγκες της Ολυμπιάδας στην χώρα μας.

- ΟΣΕ: Πρωταρχικός στόχος του ΟΣΕ είναι να υλοποιηθεί η σιδηροδρομική σύνδεση της Αθήνας με τα Σπάτα για την άμεση εξυπηρέτηση των επιβατών που θα προέρχονται από το νέο αεροδρόμιο των Σπάτων. Σύμφωνα με υπολογισμούς για την σιδηροδρομική υποδομή της συγκεκριμένης γραμμής θα απαιτηθούν περίπου 40 δις δραχμές. Επίσης απαραίτητη θεωρείται από τον ΟΣΕ η ενοποίηση των σιδηροδρομικών σταθμών Λαρίσης - Πελοποννήσου. Έργο προϋπολογισμού 20 δις δραχμές για το οποίο προβλέπεται η μέθοδος της αυτοχρηματοδότησης και η εκμετάλλευση των χώρων για μια εικοσαετία σε όσους πραγματοποιήσουν την επένδυση.
- ΗΣΑΠ: Το μεγαλύτερο ποσοστό των μετακινήσεων για τους Ολυμπιακούς Αγώνες θα πραγματοποιηθεί από το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας στο Ολυμπιακό Στάδιο μέσω του ηλεκτρικού. Είναι λοιπόν προφανές πόσο επιτακτική είναι η ανάγκη να ανακαινισθεί πλήρως η υφιστάμενη γραμμή του ηλεκτρικού. Είναι απαραίτητο να συγκροτηθεί ένα κέντρο ελέγχου της κυκλοφορίας, να βελτιωθεί η σηματοδότηση ελέγχου της κυκλοφορίας, να βελτιωθεί η σηματοδότηση και η ηλεκτροδότηση και τέλος να ενημερωθούν οι αποβάθρες έτσι ώστε να αυξηθεί το μεταφορικό έργο. Παρουσιάζεται λοιπόν η μεγάλη ευκαιρία στον ηλεκτρικό μέσω των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 να αποσπάσει ένα κονδύλι ύψους 70 δις δραχμές για την υλοποίηση των ως άνω έργων.
- Μετρό: Θα φτιαχτούν δυο γραμμές Μετρό, η γραμμή 2 Άγιος Αντώνιος – Άγιος Δημήτριος και η γραμμή 3 Δουκίσσης Πλακεντίας – Μοναστηράκι. Η γραμμή 3 θα συνδέεται με την γραμμή του ΗΣΑΠ (γραμμή 1) στο Μοναστηράκι ενώ η γραμμή 2 θα συνδέεται στους σταθμούς ομόνοια και Αττική.
- ΗΛΠΑΠ: Λόγω των αυξημένων επιβατικών και μεταφορικών

- αναγκών της Ολυμπιάδας, ο «στόλος» των τρόλεϊ έχει ήδη ανανεωθεί ενώ ενδέχεται να πραγματοποιηθούν και άλλες πρόσθετες αγορές μέσω υπογραφής options με τους ανάδοχους Σύμφωνα με προϋπολογισμούς για το άνοιγμα επτά (7) νέων γραμμών αλλά και για τη δημιουργία νέου αμαξοστασίου στο Ρουφ θα απαιτηθούν επενδύσεις της τάξης των 10,5 δις δραχμών.
- ΕΘΕΛ: Ήδη μετά την ανάληψη της Ολυμπιάδας έχει ανανεωθεί ο στόλος της ΕΘΕΛ με 750 νέα λεωφορεία και έχει επεκταθεί κατά πολύ η κατασκευή νέων λεωφορειοδρόμων. Ορισμένα από τα λεωφορεία της ΕΘΕΛ θα αντικατασταθούν με αντιρρυπαντικά οχήματα με κοινοτική χρηματοδότηση μέσω της ανακατανομής των κονδυλίων του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης
  - ΟΤΕ: Ο ΟΤΕ θα κληθεί να στηρίξει όλη την τηλεπικοινωνιακή υποδομή των νέων εγκαταστάσεων που θα συγκροτηθούν για τις ανάγκες των Ολυμπιακών Αγώνων.
  - ΓΕΦΥΡΑ ΡΙΟΥ – ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ. Στην Πάτρα ολοκληρώθηκε η γέφυρα που ενώνει το Ρίο με το Αντίρριο. Είναι ένα από τα σημαντικότερα έργα που έγιναν στην Πάτρα και θα βοηθήσει πολύ στην ανάπτυξη των δύο πόλεων αφού οι μετακινήσεις πλέον θα γίνονται πολύ πιο εύκολα και γρήγορα.
  - ΠΑΝΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟ ΣΤΑΔΙΟ. Ένα επίσης σημαντικό και αναγκαίο έργο που έγινε στην Πάτρα στην περιοχή Κουκούλι χάριν στους Ολυμπιακούς Αγώνες.

4.7 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Σε 190 δις δραχμές περίπου αναμένεται να ανέλθουν τα άμεσα έσοδα της Ελλάδας από τη φιλοξενία 180.000 - 190.000 επισκεπτών κατά την διάρκεια της τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με υπολογισμούς του υπουργείου Ανάπτυξης εκτιμά ότι η ανά άτομο δαπάνη, κατά την περίοδο παραμονής ενός τουρίστα στην Αθήνα (θεωρώντας ως ελάχιστη περίοδο παραμονής τις 10 ημέρες), θα φτάνει σε σημερινές τιμές τα 3000 ευρώ, ποσό που θα επιμερίζεται στους τομείς φιλοξενία, διατροφή, ψυχαγωγία, μετακίνηση, εισιτήρια αγώνων και τουριστικές επισκέψεις

Ο μεγαλύτερος κερδισμένος λοιπόν από την διοργάνωση των Αγώνων θα είναι ο κλάδος του τουρισμού, κυρίως γιατί η προβολή της χώρας, όπως και τα έργα υποδομής που θα δημιουργηθούν, θα αποτελέσουν παρακαταθήκη για τη θετική πορεία του τουρισμού και για τα επόμενα χρόνια.

4.8 ΕΣΟΔΑ, ΕΞΟΔΑ & ΑΛΛΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

Η ανάληψη της διοργάνωσης από την Ελλάδα της Ολυμπιάδας του έτους 2004, αποτελεί ένα εξαιρετικό σημαντικό γεγονός που θα οδηγήσει την

Ελληνική Οικονομία σε πρωτόγνωρους ρυθμούς ανάπτυξης. Τα οφέλη απ' την ανάληψη της 28ης Ολυμπιάδας είναι πολλαπλά και πολυδιάστατα. Έμμεσα και άμεσα, βραχυχρόνια και μακροχρόνια. Το ίδιο εκτιμούμε ότι είναι και τα μειονεκτήματα που θα προκύψουν από την ανάληψη μιας τόσο μεγάλης και πολυσύνθετης διοργάνωσης. Η ζωή όμως αυτής της χώρας θα μεταβληθεί τόσο πολύ, ώστε να είναι πρακτικά αδύνατο να μπορούμε να καταλήξουμε σε ένα ουσιαστικό και απόλυτο τελικό λογιστικό αποτέλεσμα.

Τα οφέλη όμως θα είναι περισσότερα, ισχυρότερα και σημαντικότερα από τις πιθανές λογιστικές ζημιές και τα ελλείμματα που ίσως προκύψουν. Τα κυριότερα πλεονεκτήματα είναι:

Εθνικά: Ο λαός αποκτά ξανά την από δεκαετίες χαμένη αυτοπεποίθησή του και ζει μια κατάσταση εθνικής έξαρσης και υπερηφάνειας. Για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια χάνει το σύνδρομο της κατωτερότητας έναντι άλλων περισσότερο οικονομικά αναπτυγμένων λαών και νοιώθει ότι έχει πετύχει σε έναν μεγάλο «εθνικό στόχο». Είναι ένα αίσθημα το οποίο θα βοηθήσει τον Ελληνικό λαό να πετύχει την ομοψυχία, να ξεπεράσει τα όσα προβλήματα έχει μπροστά του και τελικά να καταφέρει να οργανώσει και να πραγματοποιήσει μια από τις καλύτερες Ολυμπιάδες.

Παράλληλα όμως θα έχει πετύχει ένα αξιοζήλευτο επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης, διοικητικής και οικονομικής οργάνωσης.

Εξωτερικής πολιτικής: Η ανάθεση της 28ης Ολυμπιάδας προσδίδει στην Ελληνική εξωτερική πολιτική σημαντικά πλεονεκτήματα, κυρίως σε ότι αφορά τη θέση της και τις θέσεις της σε θέματα και προβλήματα στην εγγύς της Ελλάδας γεωγραφική περιοχή

Σαφέστατα όμως, η αναβάθμιση του διεθνούς ρόλου της Ελλάδας και η διαρκής προσοχή που εκ των πραγμάτων αποκτά η Ελλάδα σε διεθνές επίπεδο, αναβαθμίζει τη θέση της στη διεθνή κοινή γνώμη και βελτιώνει την ισχύ και την θέση της στην αντιμετώπιση των διαφόρων διεθνών προβλημάτων της.

Οικονομίας: Η κινητήρια δύναμη βρίσκεται στους πόρους του Β' και Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, που θα διατεθούν κατά κύριο λόγο στα μεγάλα έργα υποδομής και στην περιφερειακή ανάπτυξη αλλά και στην διοργάνωση της Ολυμπιάδας της Αθήνας, η οποία εκτός από την «κίνηση» των 600 δις δραχμών που θα δημιουργήσει στην οικονομία, βελτιώνει θεαματικά το επιχειρηματικό κλίμα.

Το οικονομικό επιτελείο της Κυβέρνησης έχει καταλήξει σε αυτές τις εκτιμήσεις, η οποία, μετά την ανάθεση της 28ης Ολυμπιάδας 2004 παίρνει την υπόθεση της διοργάνωσης στα χέρια της με στόχους :

1. Την μεγιστοποίηση των πολιτικών οφελών και την προβολή της χώρας σε όλο τον κόσμο, και
2. Την ελαχιστοποίηση του δημοσιονομικού κόστους που πιθανότατα θα έχει η Ολυμπιάδα. Η περίοδος που ξεκινούν τα έργα για την Ολυμπιάδα συμπίπτει με την προσπάθεια της χώρας για την προσέγγιση των κριτηρίων της σύγκλισης και την είσοδό της στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και το ευρώ το 2002.

Η Κυβέρνηση έχει στραμμένη την προσοχή της και το ενδιαφέρον της στην οικονομική διάσταση του γεγονότος, καθώς οι αριθμοί δείχνουν ότι:

- Σε διάστημα λιγότερο από επτά (7) χρόνια θα απαιτηθούν πόροι 600 δις δραχμές που θα εξασφαλίσουν την επιτυχία της διοργάνωσης.
- Τα περισσότερα από τα χρήματα αυτά - περίπου 320 δις δραχμές σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του διοικητή της τράπεζας της Ελλάδος θα πρέπει να αναζητηθούν με δανεισμό.
- Οι προηγούμενες διοργανώτριες πόλεις είχαν σημαντικές ζημιές. Οι πρώτες σκέψεις οδηγούν την κυβέρνηση στη δημιουργία ενός σχήματος που θα αναλάβει τη διοργάνωση και θα εξυπηρετεί το ζητούμενο της προβολής και της επιτυχίας των Αγώνων, αλλά θα εγγυάται και ένα «management» υψηλού επιπέδου κατά την προετοιμασία της διοργάνωσης όταν απαιτηθεί να γίνουν οι διαπραγματεύσεις με τράπεζες, κατασκευαστικές εταιρείες, χορηγούς για τη χρηματοδότηση και την κατασκευή των απαιτούμενων έργων.

Βασικό «όπλο» και εγγύηση για τον δανεισμό της Αθήνας 2004, σε αυτή τη διαδικασία είναι τα αναμενόμενα έσοδα από τα τηλεοπτικά δικαιώματα, τα οποία θα ανήκουν στην Εθνική Οργανωτική Επιτροπή μόνο κατά 49%, αφού τη διαχείριση τους (όπως προβλέπεται στη σύμβαση) έχει αναλάβει η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή.

Τα έσοδα από τα τηλεοπτικά δικαιώματα που αναμένεται να προσεγγίσουν τα 200 δις δραχμές, είναι το μεγαλύτερο κονδύλι (33%) του προϋπολογισμού των εσόδων της Ολυμπιάδας.

Σύμφωνα με κορυφαία στελέχη του υπουργείου, οι άμεσα θετικές επιπτώσεις (οικονομικά οφέλη) για την οικονομία είναι οι εξής:

1. **ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ:** Αυξημένα έσοδα τα οποία θα ξεπεράσουν το 1 δις δολάρια. Το ποσό αυτό αναφέρεται για έσοδα ή μείωση άλλων δαπανών λόγω των αυξημένων εισπράξεων Φ.Π.Α., αύξηση στον φόρο εισοδήματος, μείωση των επιδομάτων και της ανεργίας.
2. **ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.** Περίπου 2 εκατ. διανυκτερεύσεις τουριστών κατά την περίοδο των αγώνων αναμένει το Υπουργείο με αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 140 εκατ. δολ. Η καμπάνια των Ολυμπιακών Αγώνων θα στοιχίσει γύρω στα 150 εκατ. δολ. και τα οφέλη της στο εξωτερικό αναμένονται να είναι πολλαπλάσια. Επίσης μετά το τέλος των Αγώνων αναμένονται πολλά κέρδη από την αξιοποίηση των εγκαταστάσεων.
3. **ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ:** Συνολική αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 550 εκατ. δολ. λόγω της αυξημένης ζήτησης προϊόντων για τα έργα και την προμήθεια εξοπλισμού. Παράλληλα προωθείται και η εικόνα των επιχειρήσεων αφού προβάλλονται μέσα από τα έργα τους.
4. **ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ:** Απόκτηση νέων διεξόδων και τεχνογνωσίας μέσω της συμμετοχής σε έργα που συνδέονται άμεσα με τους Αγώνες. Επίσης θα υπάρξουν σημαντικά οφέλη από την επιτάχυνση της υλοποίησης

των δημόσιων έργων συνολικού ύψους 1,022 εκατ. δολ.

5. **ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ:** Θα υπάρξει θεαματική αύξηση της ζήτησης των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών με κορύφωση την περίοδο λίγο πριν, κατά την διάρκεια και μετά τη διοργάνωση των Αγώνων.
6. **ΆΛΛΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ:** Τα στοιχεία από την διεθνή εμπειρία ανάληψης των αγώνων εκτός από την εύκολη εισροή νέων τεχνολογιών δείχνουν σημαντική αύξηση της ζήτησης για υπηρεσίες όπως: μεταφορές, εμπόριο, υπηρεσίες συμβούλου, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, μεταφραστές κ.τ.λ.

4.9 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗΣ

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Επιτροπής Διεκδίκησης το συνολικό κόστος της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων αναμένεται να αγγίξει το αστρονομικό ποσό των 1.355 εκατομμυρίων δολαρίων, ενώ υπάρχει και ένα κονδύλι ασφαλείας που φτάνει τα 215 εκατομμύρια δολάρια και θα διατεθεί για να καλύψει έκτατες δαπάνες. Αντίστοιχα το τελικό αποτέλεσμα θα είναι θετικό αφού τα έσοδα από την διοργάνωση υπολογίζεται ότι θα είναι περισσότερα από 1.067 εκατομμύρια δολάρια. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Επιτροπή Διεκδίκησης:

1. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εσόδων (44%) θα καλυφθεί από πόρους των τηλεοπτικών δικαιωμάτων και από διεθνείς χορηγίες, που ήδη έχει συνάψει η ΔΟΕ. Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό, το ποσό αυτό αγγίζει τα 708 εκατομμύρια δολάρια.
2. Ένα ιδιαίτερα μεγάλο ποσοστό των εσόδων, πάνω από 20% υπολογίζεται ότι θα καλυφθεί από τους ιδιώτες και από τους χορηγούς των αγώνων, τους προμηθευτές, τους χρήστες του λογότυπου της διοργάνωσης, κ.λ.π. Τα έσοδα από τους εθνικούς χορηγούς (μεγάλες ελληνικές τράπεζες και επιχειρήσεις καθώς και θυγατρικές πολυεθνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας) θα φτάσουν τα 20 εκατομμύρια δολάρια (γύρω στα 57 δις δραχμές) ενώ τα έσοδα από τους προμηθευτές και τους χρήστες του λογότυπου υπολογίζονται σε 125 εκατομμύρια δολάρια (γύρω στα 350 δις δραχμές).
3. Τα έσοδα των Ολυμπιακών νομισμάτων, γραμματοσήμων και λαχείων υπολογίζονται σε 222 εκατομμύρια δολάρια, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων προέρχεται από τα λαχεία. Συγκεκριμένα, τα καθαρά έσοδα του Ολυμπιακού λαχείου (πρόκειται για ένα κλασικό λαχείο), θα κατανεμηθούν σε ποσοστό 45% στο Υπουργείο Πολιτισμού και από 5% θα διατεθούν στην Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων (Ε.Ο.Α.) και σε έργα για την βελτίωση της χώρας.
4. Πάνω από πέντε (5) εκατομμύρια εισιτήρια υπολογίζονται ότι θα πουληθούν κατά την διάρκεια των αγώνων, ενώ το ποσό των εσόδων από τα εισιτήρια θα ξεπεράσει τα 200 εκατομμύρια δολάρια. Είναι ένας

εφικτός στόχος, αν αναλογιστούμε ότι οι διοργανωτές της Ολυμπιάδας της Ατλάντα μέτρησαν 8,5 εκατομμύρια εισιτήρια.

5. Ο Ελληνικός δημόσιος τομέας αναμένεται να κερδίσει 1 δις δολάρια από δραστηριότητες που είναι άμεσα συνδεδεμένες με την διοργάνωση των αγώνων, όπως είναι το ποσοστό του Φ.Π.Α από δαπάνες της Οργανωτικής Επιτροπής, των επισκεπτών, ο φόρος εισοδήματος νομικών και φυσικών προσώπων, κ.λ.π.
6. Ακόμα και η τελευταία κατηγορία εσόδων είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική. Θα κερδίσουμε 102 εκατομμύρια δολάρια από τις έκτακτες δωρεές, τις επιχορηγήσεις και την εκποίηση των στοιχείων (των δωματίων του Ολυμπιακού χωριού, του δημοσιογραφικού χωριού, κ.λ.π.).

4.10 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΓΩΝΩΝ - ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ

Η βασική αρχή πίσω από την υποψηφιότητα της Αθήνας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2004, ήταν η πίστη ότι στην διαδικασία πλειοδοτήσης δεν διακυβεύεται μόνο το τι θα μπορούσαν να κάνουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες για την επιλεγμένη πόλη αλλά και το τι θα μπορούσε να κάνει η πόλη για να φέρει τιμή και δόξα στους Αγώνες.

Συγκεκριμένα, η Αθήνα δεσμεύτηκε προς την ΔΟΕ: να καταβάλλει προσπάθειες για την ενδυνάμωση της σημασίας της ολυμπιακής εκεχειρίας, να καταφέρει την κατάπαυση του πολέμου κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων και να πραγματοποιήσει έστω και για δύο εβδομάδες, το όνειρο της παγκόσμιας ειρήνης.

Μετά την εκλογή της Αθήνας από τη ΔΟΕ ως οργανώτριας πόλης για τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2004, ο πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης όρισε τον υπουργό Γιώργο Παπανδρέου, να εργαστεί μαζί με τη ΔΟΕ για την εκπλήρωση του όρκου της υποψηφιότητας της Αθήνας όσον αφορά την Ολυμπιακή εκεχειρία.

Η εφαρμογή της Ολυμπιακής εκεχειρίας κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων σημαίνει ενίσχυση του μόνιμου και παγκόσμιου ρόλου του Ολυμπιακού κινήματος για την οικοδόμηση ενός ειρηνικού και καλύτερου κόσμου.

Η Ολυμπιακή εκεχειρία είναι μια συγκεκριμένη αμερόληπτη ιδέα. Η πραγματοποίησή της στους μελλοντικούς Ολυμπιακούς Αγώνες θα εκτιμηθεί παγκοσμίως, για το θετικό ρόλο της σε όλη την ανθρωπότητα, ανεξαρτήτως δόγματος, εθνικότητας ή ιδεολογίας.

Την εφαρμογή των στόχων αυτών θα αναλάβει το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας το οποίο θα βρίσκεται στην Αρχαία Ολυμπία, στον χώρο όπου γεννήθηκαν τα Ολυμπιακά Ιδεώδη και όπου εφαρμόστηκε η Ολυμπιακή εκεχειρία στην αρχαιότητα. Το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας θα προσφέρει μια μόνιμη «αγορά» η οποία θα φέρνει κοντά όλες τις σχετικές δυνάμεις, έτσι ώστε να εφαρμοστεί η εκεχειρία σε εμπόλεμες περιοχές. Η εφαρμογή της Ολυμπιακής Εκεχειρίας μπορεί να αποτελέσει ένα

σημαντικό βήμα προς το ύστατο επίτευγμα της ειρήνης σε εμπόλεμες περιοχές.

Η εφαρμογή της Ολυμπιακής Εκεχειρίας θα ξεκινήσει ενέργειες που θα στοχεύουν στην παρότρυνση και υποστήριξη της οικοδόμησης, κατανόησης και εμπιστοσύνης, για την ίδρυση μακροχρόνιας ειρήνης.

Το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας θα σχηματίσει μια στρατηγική εκστρατείας με την υποστήριξη μιας αφοσιωμένης ομάδας ειδικών, για την προώθηση της ιδέας, την εύρεση επιπρόσθετων πόρων, την αύξηση της κοινής αντίληψης και την διαμόρφωση σχέσεων μεταξύ των μέσων μαζικής ενημέρωσης, σε στενή συνεργασία με τη ΔΟΕ και την Ολυμπιακή Οικογένεια.

Με την δημιουργία σελίδας στο Internet στοχεύει στην πληροφόρηση και την ενεργή συμμετοχή του κοινού σε όλες τις ηπείρους. Θα φιλοξενεί επίσης και ένα «Παρατηρητήριο Ολυμπιακής Εκεχειρίας», ένα χάρτη αλληλεπίδρασης που θα ενημερώνεται καθημερινά με πληροφορίες για τη τρέχουσα κατάσταση των εμπόλεμων περιοχών ανά το κόσμο.

Το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας θα συμβάλλει και θα συμμετέχει σε προγράμματα ανθρωπιστικού χαρακτήρα. Τέτοια προγράμματα θα γίνουν βάση των ήδη υπαρχουσών συμφωνιών μεταξύ της ΔΟΕ και των ειδικών υπηρεσιών των Ηνωμένων Εθνών, όπως ο Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών (UNICEF), το παιδικό ταμείο των Ηνωμένων Εθνών, ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας (WHO).

Θα οργανωθεί μια κατασκήνωση νεότητας Ολυμπιακής Εκεχειρίας, στην Αρχαία Ολυμπία, για νέους από τις εμπόλεμες περιοχές. Τέτοιες κατασκηνώσεις θα δίνουν την ευκαιρία στους νέους να μοιραστούν τα Ολυμπιακά Ιδεώδη Ειρήνης και Διεθνούς Κατανόησης με στόχο την κινητοποίηση των νέων, να γίνουν πρεσβευτές της Ολυμπιακής Εκεχειρίας και των Ιδεωδών.

Τέλος, το Διεθνές Κέντρο Εκεχειρίας μπορεί να αναπτύξει εκπαιδευτικά και ερευνητικά προγράμματα, συμβάλλοντας έτσι στην επίτευξη των στόχων του σε στενή συνεργασία με τη ΔΟΑ, το πανεπιστήμιο της Ολυμπίας και άλλα ιδρύματα.

4.11 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ 2004

Η χώρα μας και ειδικότερα η Αθήνα στην προσπάθειά της να αναλάβει τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων 2004, επεξεργάστηκε και υιοθέτησε ένα πολύπλευρο σχέδιο δράσης για το περιβάλλον από το Σεπτέμβριο του 1996.

Η συγκρότηση και εφαρμογή ενός τέτοιου σχεδίου δράσης απορρέει από τη σαφή σύλληψη, κατάρτιση και υιοθέτηση μιας συνολικής περιβαλλοντικής στρατηγικής, που έγινε σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ και τον Οργανισμό Αθήνας.

Η περιβαλλοντική στρατηγική συγκροτήθηκε στοχεύοντας σε δύο επίπεδα:

- υπερκάλυψη των απαιτήσεων της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής για τα

θέματα περιβάλλοντος.

- δράση για την πραγματική βελτίωση του περιβάλλοντος, γεγονός που θα ενισχύει το κλίμα συναίνεσης με βάση τους πραγματικούς όρους κατάστασης του περιβάλλοντος.

Με αυτή την στρατηγική η ΔΟΑ Αθήνα 2004 ανέθεσε σε ομάδα Ελλήνων και ξένων ειδικών επιστημόνων να μελετήσουν την επίδραση των μεγάλων έργων στην εξέλιξη της ποιότητας αέρα στην Αθήνα έως το έτος 2004. Το ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν ήταν: Με δεδομένη την προβλεπόμενη βελτίωση των υποδομών στην Αθήνα μέχρι το έτος 2004, ποιές θα είναι οι αλλαγές στα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης μέχρι το έτος 2004, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990;

Η όλη μελέτη υποδιαιρέθηκε στις παρακάτω επιμέρους δραστηριότητες

1. Εκτίμηση κυκλοφοριακών φόρτων στην Αθήνα το έτος 2004.
2. Πρόβλεψη της σύνθεσης του στόλου οχημάτων και των συντελεστών εκπομπής ρύπων για κάθε κατηγορία οχημάτων το έτος 2004.
3. Σύνθεση της απογραφής εκπομπών ρύπων για την Αθήνα για το έτος 2004.
4. Υπολογισμός των επιπέδων συγκεντρώσεων ρύπων στην Αθήνα το έτος 2004.
5. Αξιολόγηση πρόσθετων παρεμβάσεων για την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας του αέρα στην Αθήνα.

Οι αναμενόμενες συγκεντρώσεις οξειδίου του αζώτου στην Αθήνα το έτος 2004 υπολογίστηκαν με τέσσερα διαφορετικά μοντέλα για δύο μετεωρολογικές καταστάσεις που ευνοούν την εμφάνιση νέφους. Επίσης, έγιναν υπολογισμοί όζοντος με τρία διαφορετικά μοντέλα για τρεις επιμέρους μετεωρολογικές καταστάσεις.

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την εκπόνηση της παραπάνω μελέτης είναι:

- Τα μέσα ετήσια επίπεδα οξειδίου του αζώτου το έτος 2004 αναμένεται ότι θα είναι περίπου 25% χαμηλότερα από εκείνα του 1990. Αν δεν υλοποιούνταν οι παρεμβάσεις με στόχο τη βελτίωση των υποδομών στην Αθήνα, αυτή η μείωση δεν θα ξεπερνούσε το 3.5%.
- Τα μέγιστα επίπεδα οξειδίου του αζώτου θα έχουν μειωθεί το έτος 2004 κατά 35% σε σχέση με εκείνα του 1990.
- Για όλες τις εξεταζόμενες περιπτώσεις, η περιοχή στην οποία οι συγκεντρώσεις όζοντος υπερβαίνουν το όριο των 90 ppb, είναι μικρότερη το έτος 2004 συγκριτικά με το έτος 1990.
- Η μείωση τόσο της περιοχής όσο και του μεγέθους της υπέρβασης έχει ως αποτέλεσμα η επιβάρυνση από όζον το έτος 2004 να είναι για όλες τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν μικρότερη από τη μισή εκείνης του 1990.
- Τέλος, αποδείχθηκε ότι πρόσθετες παρεμβάσεις είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας του αέρα στην

Αθήνα τα προσεχή έτη. Η πλήρης ανανέωση του στόλου, η απαγόρευση κυκλοφορίας των πλέον ρυπογόνων επιβατικών οχημάτων στο εσωτερικό του μεγάλου δακτυλίου και κατάλληλες ρυθμίσεις σχετικά με τη χρήση των βαρέων οχημάτων στην Αθήνα είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές παρεμβάσεις που πρόκειται να μπου σύντομα σε εφαρμογή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο **ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ 2004**

Η διεξαγωγή της 28ης Ολυμπιάδας του 2004 στην Αθήνα θέτει επί τάπητος μια σειρά σοβαρά ζητήματα που σχετίζονται με το περιβάλλον και την οργάνωση του χώρου στην Αττική. Ζητήματα που σχετίζονται με την οικονομία και τον πολιτισμό. με τα συμφέροντα και τις ιδεολογίες, με την σχέση πρωτεύουσας και της Ελληνικής επαρχίας, με την θέση της χώρας μας στην ευρύτερη περιοχή, με την έναρξη της χώρας μας στον διεθνή καταμερισμό.

5.1 ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ 2004 & ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Η Αττική από την μεταπολεμική περίοδο χαρακτηρίζεται από πυκνοδόμηση και πυκνοκατοίκηση, από τεράστιες ελλείψεις σε δημόσιες εγκαταστάσεις κοινωνικού εξοπλισμού, από μεγάλη ανεπάρκεια σε δημόσια μέσα μεταφοράς, από σημαντικά κυκλοφοριακά προβλήματα (ως αποτέλεσμα κυρίως της κυρίαρχης χρήσης του υφισταμένου οδικού δικτύου από ιδιωτικά μέσα μεταφοράς), της αδιάκοπης επέκτασης της πόλης σε βάρος των τελευταίων ελεύθερων χώρων που απέμειναν, της ανεξέλεγκτης αυθαίρετης δόμησης, της ραγδαίας καταπάτησης της δημόσιας γης, της συνύπαρξης οχλουσών και ρυπογόνων βιομηχανικών εγκαταστάσεων, με περιοχές κατοικίας, αρχαιολογικούς χώρους, κλπ.

Όλα τα παραπάνω έχουν δημιουργήσει μια σειρά εντόνων κοινωνικών, πολεοδομικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων καθιστώντας την Αθήνα μια πόλη προβληματική. Έτσι οι προτάσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου της Αθήνας του 1985, έρχονται ακριβώς για να αντιμετωπίσουν ριζικά αυτά τα προβλήματα.

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας θέτει μια σειρά από στόχους και κατευθύνσεις για την εξέλιξη της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας σε σχέση με το εθνικό επίπεδο, καθώς και για τη χωροταξική οργάνωσή της. Μερικοί από τους στόχους ήταν:

- Σταθεροποίηση του πληθυσμού της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας με στόχο και απώτερη προοπτική την μείωση του.
- Ανάσχεση της διόγκωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων στην πρωτεύουσα, αναπροσανατολισμός των δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων στην περιφέρεια.
- Ανάσχεση της εξάπλωσης της πόλης, με την απαγόρευση των παραπέρα κατατιμήσεων γης, με περιορισμένες επεκτάσεις του Σχεδίου Πόλεως στις διαμορφωμένες περιοχές κατοικίας και περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης.
- Προστασία των ακτών από παραπέρα εξάπλωση της οικιστικής χρήσης.
- Οργάνωση ενιαίου συστήματος μεταφορών, στα πλαίσια του οποίου προβλέπονταν:

- Κύριο δίκτυο δημοσίων συγκοινωνιών

- Σύστημα οδικών δακτυλίων και δημιουργία χώρων στάθμευσης σε άμεση συσχέτιση με αυτούς καθώς και στους σταθμούς του κυρίου δικτύου δημόσιων συγκοινωνιών.

Η διεξαγωγή της 28ης Ολυμπιάδας του 2004 στην Αθήνα δεν μπορεί να εναρμονιστεί με τους στόχους του Ρυθμιστικού Σχεδίου της Αθήνας, όπως συνοπτικά περιγράφονται παραπάνω εφόσον:

- Συμβάλλει στην ενίσχυση (και όχι στην ανάσχεση) της διόγκωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων στην πρωτεύουσα.
- Αποτρέπει τον προσανατολισμό δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων στην περιφέρεια και δεν συμβάλλει στην ισομερή ανάπτυξη της χώρας.
- Ενισχύει τον υδροκεφαλισμό της πρωτεύουσας και κατά συνέπεια τη συσσώρευση ακόμα περισσότερου πληθυσμού στην Αττική.
- Συμβάλλει στην διαδικασία της οικιστικής επέκτασης προς τους εναπομείναντες δασικούς χώρους, προς τους τελευταίους υδροβιότοπους, ενώ αποδίδει τις ελάχιστες ακτές που απέμειναν σε ειδικές κατηγορίες πληθυσμού.
- Όσον αφορά το σύστημα των μεταφορών της Αθήνας, δεν προκύπτει τίποτα συγκεκριμένο προς την κατεύθυνση της οργάνωσης ενός ενιαίου συστήματος μεταφορών γιατί προφανώς, δεν αποτελεί συμβολή στην ενίσχυση των δημοσίων συγκοινωνιών η χρήση ειδικών γραμμών λεωφορείων στους άξονες που θα συνδέουν τις αθλητικές εγκαταστάσεις με το Ολυμπιακό Χωριό, το Κέντρο Τύπου και το αεροδρόμιο, ούτε η χρησιμοποίηση ορισμένων λωρίδων ή οδών αποκλειστικά από τα οχήματα της Ολυμπιακής Οικογένειας.
- Ιδιαίτερα αυξημένη θα είναι η ατμοσφαιρική ρύπανση, εφόσον το 2004 η κυρίαρχη επιλογή για τη μετακίνηση στο χώρο της Αττικής θα παραμείνει η χρήση του Ι.Χ.

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας του '85 αποτέλεσε τα προηγούμενα

χρόνια και αποτελεί και σήμερα ένα εμπόδιο για τα «συμφέροντα» εκείνα τα οποία είχε αποφασίσει να συγκρουστεί.

Η Ολυμπιάδα του 2004 εντάσσεται στο «όραμα» για μια δυναμική και ανταγωνιστική μητροπολιτική περιοχή (Αττική), έρχεται όμως σε αντίθεση με το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας που είχε ως στόχο την ριζική αντιμετώπιση των προβλημάτων της πρωτεύουσας.

1. Χωροθέτηση νέου Ολυμπιακού Χωριού

Σύμφωνα με τον φάκελο υποψηφιότητας της Αθήνας το νέο Ολυμπιακό Χωριό, μια πόλη 16.000 κατοίκων προβλέπεται να χτισθεί στις πλαγιές της Πάρνηθας, μεταξύ του οικισμού των Θρακομακεδόνων και του πρώην βασιλικού τμήματος Τατοΐου. Πρόκειται για μια περιοχή που είναι χαρακτηρισμένη ως δασική ή αναδασωτέα και όχι οικιστική.

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας όμως απαγορεύει ρητά την οικιστική ανάπτυξη στην περιοχή. Μπροστά όμως στο ευρύτερο κοινωνικό όφελος και οι νόμοι αλλάζουν και τα ρυθμιστικά τροποποιούνται υποστηρίζουν οι υπέρμαχοι της Ολυμπιάδας.

Σήμερα, οι αλληπάλληλες επεκτάσεις του δομημένου χώρου έχουν καταβροχθίσει τους δύο άλλους ορεινούς όγκους του Λεκανοπεδίου, Υμηττό και Πεντέλη. Η περιοχή της Πάρνηθας είναι ο τελευταίος δασικός πνεύμονας που έχει απομείνει στο Λεκανοπέδιο, με δασοκάλυψη πάνω από 75%. Ένα τμήμα της έκτασής της, περίπου 40.000 στρεμμάτων έχει χαρακτηριστεί Εθνικός Δρυμός. Ένα άλλο τμήμα της, ίσης περίπου έκτασης, στις υπώρειες αποτελεί το πρώην βασιλικό τμήμα Τατοΐου. Αλλά αυτή η τεράστια δασική έκταση βρίσκεται πολύ κοντά στην Αθήνα και η αξία της δασικής γης ολοένα και μεγαλώνει. Εξασκούνται λοιπόν πολυάριθμες πιέσεις, υπαγορευμένες από ποικίλα συμφέροντα. Ανάμεσα στις τόσες πιέσεις που υφίσταται η περιοχή της Πάρνηθας έρχεται τώρα να προστεθεί και η διεκδίκηση μιας έκτασης στους πρόποδες της για την ανέγερση του νέου Ολυμπιακού Χωριού.

Η συγκεκριμένη περιοχή, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του Φακέλου Υποψηφιότητας, έχει εξαιρεθεί απ' το πρόγραμμα αναδάσωσης. Στην πραγματικότητα όμως πρόκειται για μια περιοχή χαρακτηρισμένη αναδασωτέα και το Δασαρχείο της Πάρνηθας, υπεύθυνο για την προστασία του Εθνικού Δρυμού, εξετάζει την επέκταση της περιφερειακής ζώνης προς τα κάτω.

Υπάρχει βέβαια και το γνωστό «ρεαλιστικό» επιχείρημα ότι μια περιοχή που υφίσταται οικιστικές πιέσεις και η πολιτεία - κοινωνία αδυνατεί να την περιφρουρήσει ώστε να παραμείνει φυσικός βιότοπος, παρά να αφεθεί βορά στην αυθαίρετη δόμηση, είναι προτιμότερη να σχεδιαστεί και να δομηθεί με σωστό, οργανωμένο τρόπο, με τις κατάλληλες υποδομές κλπ. Μια τέτοια πρακτική όμως δεν αποκλείει την αυθαίρετη δόμηση, αφού είναι γνωστό ότι ένας άριστα σχεδιασμένος οικισμός λειτουργεί πάντα ως πόλος έλξης και είναι σίγουρο ότι γρήγορα θα ξεφυτρώσουν γύρω του πλήθος αυθαίρετα με ποικίλες χρήσεις (κατοικία, ψυχαγωγία, κλπ.).

2. Συγκρότημα πολλαπλών χρήσεων

Ο φάκελος προβλέπει την δημιουργία Αθλητικού Κέντρου πολλαπλών χρήσεων που περιλαμβάνει πέντε (5) κλειστά γυμναστήρια για την διεξαγωγή επτά (7) ολυμπιακών αθλημάτων στον χώρο του Ιππόδρομου.

Ο χώρος του Ιππόδρομου, ο οποίος χαρακτηρίζεται από το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας ως χώρος πράσινου. μετά την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων πρόκειται να παραχωρηθεί στους ιδιώτες που θα αναλάβουν εργολαβικά την καταστροφή του, εκτελώντας έργα προϋπολογισμού 25 δις δραχμές. Ουσιαστικά δημόσια έκταση 250 στρεμμάτων ανυπολόγιστης αξίας θα παραχωρηθεί σε ιδιώτες με μοναδικό αντισταθμιστικό όφελος την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Οι εγκαταστάσεις θα χρησιμοποιηθούν μετά από τους ιδιώτες, όχι μόνο για αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες αλλά και για αναψυχή, για εμπορικές εκθέσεις και άλλες εμπορικές δραστηριότητες.

3. Οι αθλητικές εγκαταστάσεις του Φαλήρου

Για να πραγματοποιηθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες θυσιάζονται 1.000 από τα 1.300 στρέμματα της ευρύτερης περιοχής του φαληρικού όρμου, μιας περιοχής ζωτικής σημασίας για την Αθήνα. καθώς αποτελεί την κύρια διέξοδο της πόλης προς τη θάλασσα και έναν από τους τελευταίους εναπομείναντες ελεύθερους χώρους της ασφυκτικά πυκνοδομημένης πρωτεύουσας.

Η περιοχή αυτή καθορίζεται τόσο από το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας (Ν. 1515/85) όσο και από την σχετική μελέτη του Οργανισμού Αθήνας (ΟΡΣΑ) σαν «υπεροπτικός πόλος αναψυχής, αθλητισμού και πολιτιστικών λειτουργιών για όλους τους κατοίκους του λεκανοπεδίου».

4. Σημαντικός βιότοπος πουλιών θυσία της 28ης Ολυμπιάδας

Σύμφωνα με την ειδική μελέτη της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας στο Δέλτα του Ιλισού, στην παραλία Καλλιθέας - Μοσχάτου έχει διατηρηθεί σημαντικός βιότοπος μεταναστευτικών πουλιών, μικρό μέρος από τον άλλο υγροβιότοπο του Φαληρικού Δέλτα, ο οποίος στο παρελθόν ήταν ένας από τους σημαντικότερους στην Αττική.

Σύμφωνα με το φάκελο της Αθήνας εκεί όπου υπάρχει βιότοπος πουλιών, πρόκειται να κατασκευαστούν έξι (6) γήπεδα για σόφτμπολ, μπέιζμπολ και μπιτς-βόλεϊ.

Μετά τους Αγώνες 2004 προβλέπεται ότι οι εγκαταστάσεις αυτές θα χρησιμοποιηθούν για αθλητικούς, πολιτιστικούς και άλλους κοινωφελείς σκοπούς.

Όσοι όμως αντιτίθεται στους Αγώνες προβλέπουν ότι τα τέσσερα

γήπεδα δεν θα μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν έστω και για αθλητικούς σκοπούς αφού τα αθλήματα είναι άγνωστα (με εξαίρεση το μπιτς-βόλεϊ) στην Ελλάδα και το ιδιόμορφο σχήμα τους τα καθιστά απ' την άλλη μεριά ακατάλληλα για κάθε άλλη χρήση.

5. Κέντρο Κωπηλασίας Σχοινιά: η καταστροφή ενός υδροβιότοπου

Αντίθετο με το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας, είναι και το τελευταίο έργο για το κωπηλατοδρόμιο στον Σχοινιά, στον τελευταίο υδροβιότοπο που απέμεινε στην Αττική.

Ο Σχοινιάς παρόλο που είναι ένας σημαντικός υγρότοπος με μεγάλη οικολογική αξία προβλέπεται χρηματοδοτούμενος από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης να αναδειχθεί σε έναν υπερτοπικό πόλο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και αναψυχής.

Οι διεθνείς προδιαγραφές για τους προστατευόμενους υδροβιότοπους απαιτούν ελάχιστη και ευτελώς διακριτική και αυστηρώς ελεγχόμενη ανθρώπινη παρουσία.

Περιβαλλοντικές οργανώσεις, πανεπιστήμια, επιστημονικοί φορείς και κινήσεις πολιτών έχουν προσφύγει στο Συμβούλιο Επικρατείας για ακύρωση της καταστροφικής παρέμβασης.

5.2 ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ένα επιπλέον επιχείρημα εκείνων που εναντιώνονται στην 28^η Ολυμπιάδα είναι και η αύξηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Σύμφωνα με μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί προκύπτει ότι:

- Η ενδοαστική χρήση οχημάτων θα εξαπλωθεί σε περιοχή τουλάχιστον διπλάσια σε σχέση με την σημερινή.
- Ο στόλος των οχημάτων της Αθήνας ενώ αριθμούσε περίπου 1,5 εκατομμύρια οχήματα το 1990 αναμένεται να αυξηθεί στα 2,2 εκατομμύρια οχήματα για το έτος 2004.

Αυτό σημαίνει εξάπλωση της κυκλοφορίας σε μεγάλη έκταση και συνεπώς αύξηση της κίνησης άρα και της παραγωγής ρύπων, εκτός αν αλλάξει η μεταφορική πολιτική υπέρ των μέσων μαζικής μεταφοράς.

5.3 ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΡΕΥΜΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι η Αθήνα διαθέτει τουριστική υποδομή υψηλής στάθμης. Ο αριθμός των επισκεπτών την εποχή των αγώνων υπολογίζεται από την Επιτροπή Διεκδίκησης σε 145.000 άτομα, ενώ ο φάκελος προβλέπει κάλυψη για διαμονή 200.000 ατόμων. Και εδώ όμως σύμφωνα με

τους διαφωνούντες των Ολυμπιακών αγώνων κινδυνεύει να δοκιμαστεί η αξιοπιστία μας καθώς έχουν περιληφθεί στην λίστα κότερα, εξοχικές κατοικίες, κατασκηνώσεις, αρκετά δωμάτια σε ξενοδοχεία Γ κατηγορίας αλλά και καταλύματα κατά μήκος των οδικών αξόνων Αθηνών - Λαμίας και Αθηνών - Πατρών. Τα νούμερα μπορεί να είναι πιθανότατα σωστά αλλά ίσως αποδειχθεί δύσκολο να τηρηθούν τα χρονικά όρια των μετακινήσεων (η μικρότερη από τις αποστάσεις προβλέπεται να μπορεί να καλυφθεί σε 90 λεπτά) ιδιαίτερα χωρίς κανονικό ή ανεπαρκές δίκτυο προαστιακού σιδηρόδρομου.

Επίσης είναι σημαντικό ότι τονίζεται ότι θα είναι τόσο ο όγκος τουριστών που αναμένεται έτσι ώστε όχι να λειτουργήσει μόνο το αεροδρόμιο των Σπάτων αλλά και το Ελληνικό καθώς προβλέπεται και ενδεχόμενη χρήση των στρατιωτικών αεροδρομίων της Δεκέλειας, της Τανάγρας, της Ελευσίνας και του ιδιωτικού αεροδρομίου στο Μαραθώνα.

Ένα άλλο πρόβλημα εξίσου σημαντικό που ίσως δημιουργήσει η υπερσυγκέντρωση ατόμων και που αν προκύψει θα συνιστά σοβαρή δυσφήμιση της χώρας, είναι η αποκομιδή και διάθεση των απορριμμάτων τις ημέρες των αγώνων.

Η Ατλάντα παρά τον ειδικό σχεδιασμό που είχε για την περίπτωση αντιμετώπισε τεράστια προβλήματα, ενώ σε ότι αφορά στην Αθήνα έχει μείνει έως τώρα αδύνατο να βρεθεί χώρος υγιεινής ταφής που να καλύπτει τις ανάγκες της πόλης υπό κανονικές συνθήκες.

5.4 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΓΩΝΩΝ 2004

Η πλευρά των διαφωνούντων με τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2004 εκφράζει φόβους ότι οι Αγώνες θα βλάψουν οικονομικά την Ελλάδα διότι:

- Τα αναμενόμενα έσοδα κάθε άλλο παρά βέβαια είναι, με εξαίρεση τα χρήματα από τηλεοπτικά δικαιώματα (170 δις δραχμές) και διεθνείς χορηγίες (32 δις δραχμές), για τα οποία εγγυάται η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή. Γιατί πως είναι δυνατόν να προσδιορίζουμε σε τέτοια ύψη τα αναμενόμενα κέρδη από χορηγίες ελληνικών επιχειρήσεων (57 δις δραχμές) και επίσημους προμηθευτές (24,2 δις δραχμές) ή από χρήστες του σήματος των Αγώνων (11,4 δις δραχμές), όταν τα αντίστοιχα έσοδα από την μεγάλη διοργάνωση του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Στίβου στην Αθήνα ήταν σχεδόν μηδαμινά;
- Περιμένουμε τεράστια οικονομικά οφέλη για τον τουρισμό και από την πώληση πέντε (5) εκατομμυρίων εισιτηρίων των Αγώνων (εκ των οποίων δύο εκατομμύρια σε αλλοδαπούς επισκέπτες), αλλά κανείς δεν εξηγεί σε ποία ξενοδοχεία θα φιλοξενηθεί ένας τόσο μεγάλος αριθμός τουριστών, τη στιγμή που η ευρύτερη περιοχή της πόλης διαθέτει μόλις 841 μονάδες όλων των κατηγοριών (ξενοδοχεία, μοτέλ, επιπλωμένα διαμερίσματα, ξενώνες.

- οικοτροφεία, κ.λ.π.) με περίπου 38.000 δωμάτια και 71.000 κλίνες.
- Υπολογίζονται ή αναφέρονται με ασαφή τρόπο ή δεν αναφέρονται δαπάνες όπως για απαλλοτριώσεις γηπέδων, για πρόσθετα μέτρα ασφαλείας, για πρόσθετο κόστος οδικών συνδέσεων κ.α. Ασάφεια μερικών δεκάδων εκατομμυρίων σύμφωνα πάντα με όσους έχουν αντίθετη άποψη για τους Ολυμπιακούς Αγώνες.
  - Στον προϋπολογισμό των εξόδων δεν περιελήφθησαν δαπάνες, όπως για την τηλεοπτική κάλυψη, τα προγράμματα πληροφορικής, τους δρόμους που θα πρέπει να κατασκευασθούν για να λειτουργήσει το νέο Ολυμπιακό χωριό κ.α. Οι πολέμιοι των Αγώνων υποστηρίζουν ότι οι δαπάνες που υπολογίζονται επισήμως σε 350 δις δραχμές (χωρίς τις παρεμβάσεις) βρίσκονται εκτός προϋπολογισμού με το «επιχείρημα» ότι δεν αφορούν άμεσα τους Αγώνες.
  - Τεράστια υπέρβαση θα υπάρχει και στα έξοδα που έχουν προϋπολογισθεί, κυρίως στις δαπάνες για την κατασκευή των νέων αθλητικών εγκαταστάσεων συνολικής χωρητικότητας 170.000 θεατών. Αυτά βέβαια θα τα καλύψει ο εγγυητής δηλαδή το Κράτος, και συνεπώς ο φορολογούμενος πολίτης. Επίσης, είναι απορίας άξιον πως η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Δημόσιο δεν θα κληθεί να πληρώσει για την διοργάνωση, την ώρα που η άλλη βασική υποψήφια πόλη, η Ρώμη δήλωνε ότι το 34% των εξόδων θα το κάλυπτε η ιταλική κυβέρνηση.

Να σημειώσουμε ακόμη ότι το κόστος σε αυτή τη χώρα σύμφωνα με τους πολέμιους των Ολυμπιακών Αγώνων αρχίζει να αυξάνεται καθώς παρατηρούνται συνεχείς καθυστερήσεις όσον αφορά τα έργα και την ολοκλήρωσή τους. Υπήρξαν ενδοκυβερνητικές αντιπαραθέσεις και ανταγωνισμοί διαφόρων συμφερόντων γύρω από τους τομείς των έργων και της χρηματοπιστωτικής διαχείρισης. Υπήρξαν ακόμη καθυστέρηση - αναβολή στην δημιουργία της ανώνυμης εταιρείας «Ολυμπιακών έργων», διαφορές μεταξύ της Οργανωτικής Επιτροπής ή τουλάχιστον ορισμένων μελών της με την διπλωματική επιτροπή, εφησυχασμός με τις κατάλληλες ημερομηνίες, γεγονότα που οδήγησαν σε καθυστερήσεις.

5.5 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ

Σημαντική συμβολή στην επιτυχία της χώρας μας να αναλάβει τελικά την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 έχει και το υπουργείο Δημόσιας Τάξης και η Ελληνική Αστυνομία, αφού ένας τομέας του φακέλου υποψηφιότητας της χώρας μας ήταν η ασφάλεια όλων των αθλητών, προπονητών και παραγόντων στους αγώνες.

Η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων πρέπει να είναι μια μεγάλη ευκαιρία για μια καλύτερη αστυνομία δηλαδή για εκσυγχρονισμό της Ελληνικής Αστυνομίας. Πρέπει να αρχίσουν οι προβληματισμοί όλων των

κατά περίπτωση αρμόδιων κλιμακίων της Ελληνικής Αστυνομίας, βάσει των δεδομένων και των δυνατών προοπτικών, όπως προκύπτουν και σε συνάρτηση με τα προγράμματα και τις ενέργειες των συναρμοδίων υπουργείων και υπηρεσιών, όσον αφορά τις προεργασίες για την πραγματοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων δεδομένου ότι θα εκτελεσθούν σημαντικά έργα.

Εκτιμάται, λοιπόν ότι όλα αυτά θα οδηγήσουν στην αναδιάρθρωση ορισμένων υπηρεσιών της αστυνομίας, στην ανάγκη απαιτήσεως υλικοτεχνικής υποδομής, στην εξειδίκευση μέρους του προσωπικού της αστυνομίας. Ενέργειες που θα συντελέσουν στην ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας του πολίτη.

Φαινόμενα που κάνουν το έργο της αστυνομίας δύσκολο και θα το κάνουν ακόμα δυσκολότερο το 2004 είναι το κυκλοφοριακό και τη εγκληματικότητα.

Το κυκλοφοριακό είναι ένα σοβαρό και χρόνιο πρόβλημα. Οι βασικοί παράγοντες που το έχουν δημιουργήσει είναι οι δρόμοι, ο κυκλοφοριακός φόρτος, η ρυμοτομία, η έλλειψη βασικών έργων, κλπ. Παράγοντες που δέχονται δύσκολα βελτιώσεις από τις υπηρεσίες της αστυνομίας. Είναι αλήθεια βέβαια, ότι η αστυνομία στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της δεν εκτελεί το καλύτερο και ότι χρειάζεται να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του προβλήματος.

Όσον αφορά, την εγκληματικότητα πρόκειται για πρόβλημα πολυσύνθετο με πολλούς αστάθμητους και συνεχώς διαφοροποιούμενους παράγοντες. Η εγκληματικότητα στο Λεκανοπέδιο, όπως προκύπτει από διεθνείς στατιστικές, βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα σε σχέση με άλλων ευρωπαϊκών πρωτευουσών. Αυτό, βέβαια δεν σημαίνει ότι το επίπεδο είναι τόσο χαμηλό ώστε η αστυνομία να μην καταγίνεται με την αντιμετώπιση του φαινομένου.

5.6 ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

1. Διαχείριση απορριμμάτων

Η μείωση του όγκου των σκουπιδιών, η διαλογή στην πηγή, η ανακύκλωση και η υγειονομική ταφή είναι οι σταθερές αρχές που θα πρέπει να καθορίζουν την πολιτική των αρμοδίων (Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, Τοπική αυτοδιοίκηση) και στις συνήθειες των πολιτών.

Δεδομένου, ότι οι αφίξεις των τουριστών λόγω της ανάληψης της 28ης Ολυμπιάδας θα είναι μεγαλύτερη από ποτέ, η Ελλάδα πρέπει να λάβει μέτρα για την αποκομιδή και διάθεση των απορριμμάτων τις ημέρες των αγώνων αλλά και μετά από αυτές. Έτσι, το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. είναι ανάγκη αμέσως να προωθήσει την απαγόρευση χρήσης του τοξικού πλαστικού PVC στα αναψυκτικά και το εμφιαλωμένο νερό και να επιβάλλει την αντικατάσταση των σημερινών φιαλών με άλλες πολλαπλών χρήσεων.

Ο Δήμος Αθηναίων, ο μεγαλύτερος Δήμος της χώρας, ακόμη και τώρα,

«λάμπει δια της απουσίας του» από προγράμματα ανακύκλωσης, ενώ καμία ουσιαστική συζήτηση δεν έχει γίνει για το που θα βρίσκονται οι σταθμοί μεταμόρφωσης (τόσο αναγκαίοι στην αλυσίδα καλύτερης διαχείρισης των απορριμμάτων). Οι «Πολίτες για την Αθήνα» έχουν υποβάλλει σχετικές προτάσεις πριν από ένα χρόνο περίπου και αναμένουν και τώρα τη συζήτησή τους.

Κατάπληξη εξάλλου προκαλούν οι απόψεις του Δημάρχου Αθηναίων Δημήτρη Αβραμόπουλου, ο οποίος συνεχίζει να αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο καύσης («μια από τις προσπάθειες διαχείρισης είναι η αποτέφρωση», Συνέδριο ΚΕΔΚΕ, Κεφαλονιά 10/5/96) όταν το σύνολο του επιστημονικού κόσμου και όλες οι οικολογικές οργανώσεις συμφωνούν στα αδιαμφισβήτητα καταστροφικά για το περιβάλλον αποτελέσματα της μεθόδου.

Με δεδομένο τέλος, ότι είναι αδύνατο αλλά και ηθικά απαράδεκτο, μια μόνο περιοχή (Α. Λιόσια) να δέχεται όλα τα απορρίμματα του Λεκανοπεδίου, η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ανάγκη να αναλάβει τις ευθύνες της και να συμμετάσχει ουσιαστικά στην εξεύρεση χώρων εντός της Αττικής για οργανωμένους χώρους υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων.

2. Πιέσεις στο φυσικό περιβάλλον από την κατασκευή του Ολυμπιακού Χωριού

Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο πραγματοποίησε μελέτη για την περιβαλλοντική θεώρηση του Ολυμπιακού Χωριού τόσο στην άμεση όσο και στην ευρύτερη περιοχή επιρροής του και κατέληξε στα εξής συμπεράσματα:

- Τα υγρά απόβλητα αναμένεται ότι θα ανέρχονται σε 5.500 m³ κατά την διάρκεια της Ολυμπιακής περιόδου και σε 1.500 m³ ανά ημέρα κατά την μετά-ολυμπιακή περίοδο.
- Όσον αφορά τα στερεά απόβλητα θα αυξηθεί η παραγωγή απορριμμάτων στην Αττική κατά 2,5% κατά την περίοδο διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων ενώ μετά-ολυμπιακά έχουμε μηδενικό ποσοστό αύξησης της ημερήσιας παραγωγής.
- Στην περιοχή όπου θα ανεγερθεί το Ολυμπιακό Χωριό διέρχονται δύο γραμμές τάσεις υπερ-υψηλής τάσης (400 KV) και δύο γραμμές υψηλής τάσης (190 KV) της ΔΕΗ.
- Οι γραμμές αυτές διασχίζουν σε μεγάλο μήκος την περιοχή εγκατάστασης του Ολυμπιακού Χωριού με αποτέλεσμα να δημιουργούνται αισθητικά προβλήματα, προβλήματα αδυναμίας ανέγερσης υψηλών κτηρίων, προβλήματα κάλυψης πολύτιμης έκτασης εξ' αιτίας των απαιτούμενων ελεύθερων επιφανειών περί τον άξονα διέλευσης των γραμμών και άλλα.
- Ο αγωγός φυσικού αερίου - κλάδος Λαυρίου - θα διέρχεται από την περιοχή του Ολυμπιακού Χωριού και θα έχει μήκος περίπου 700 μ. Το νομοθετικό πλαίσιο προβλέπει δεσμεύσεις όπως απαγόρευση φύτευσης δένδρων σε ζώνη 4 μ. εκατέρωθεν του άξονα καθώς και απαγόρευση οποιασδήποτε δόμησης σε 10 μ. εκατέρωθεν ειδικά για τον κλάδο του Λαυρίου.
- Τον μεγαλύτερο κίνδυνο για τα δάση του Εθνικού Δρυμού

αντιπροσωπεύουν οι δασικές πυρκαγιές. Το πρόβλημα αυτό είναι τόσο παλιό όσο και τα δάση της περιοχής αυτής. Από την ανάλυση στατιστικών στοιχείων προέκυψε ότι πλην του ελατοδάσους, όλα τα υπόλοιπα δάση της Πάρνηθας κήκκαν εξ' ολόκληρου τουλάχιστον μια φορά τα τελευταία 80 χρόνια, ενώ μερικά από αυτά κήκκαν περισσότερες φορές.

- θα εντείνουν περισσότερο τις χωροταξικές ανισοροπίες μεταξύ κέντρου-περιφέρειας, σε μια χώρα όπου το 45% περίπου του πληθυσμού της είναι συγκεντρωμένο στην πρωτεύουσά της.

Το πρόβλημα κατά συνέπεια των δασικών πυρκαγιών είναι μεγάλο και γίνεται προφανές ότι το Ολυμπιακό Χωριό και πολύ περισσότερο ο χώρος όπου θα υφίσταται μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες, θα αποτελέσει σοβαρό παράγοντα ενίσχυσης των πυρκαγιών στις γύρω περιοχές. Παρατηρώντας τις εστίες των πυρκαγιών τα τελευταία χρόνια, είναι φανερό η συγκέντρωσή τους στο νότιο μέρος του Δρυμού της Πάρνηθας, και είναι σχεδόν σίγουρο ότι πρόκειται για προσπάθειες επέκτασης του οικισμού των Θρακομακεδόνων προς τα βόρεια, καίγοντας τα υπάρχοντα δάση. Ο κυριότερος λοιπόν φόβος μετά την εγκατάσταση των νέων κατοικιών σε αυτή την αναβαθμισμένη, σε σχέση με τις γύρω περιοχές, ενδέχεται να δημιουργήσει έντονο πόλο έλξης οικονομικών και γενικότερων δραστηριοτήτων που θα σημάνει την ανάγκη επέκτασης της περιοχής.

3. Αστυφιλία και ανασφάλεια

Πόρισμα της έρευνας της V-PRC θίγει το θέμα του αισθήματος ασφάλειας που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της Αθήνας σε σχέση με την κατάσταση που θα διαμορφωθεί από την ανάληψη της Ολυμπιάδας. Μόλις το 13% των πολιτών της Αθήνας θεωρεί ότι θα καλυτερεύσει η κατάσταση, ενώ το 87% θεωρεί ότι η κατάσταση θα χειροτερεύσει. Οι αριθμοί αυτοί θα μπορούσαν να διαβαστούν σε συνδυασμό με το σύνολο των πρόσφατων δημοσκοπήσεων που δείχνουν ραγδαία αύξηση (σε επίπεδα διπλασιασμού τον τελευταίο χρόνο) των αισθημάτων ξενοφοβίας και μάλιστα στην νεολαία. Το συμπέρασμα αυτό συνδέεται άμεσα με τον φόβο ότι θα ενταχθούν φαινόμενα αστυφιλίας σε σχέση με την ήδη επιβαρημένη πληθυσμιακά πρωτεύουσα.

5.7 ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

1. Αύξηση ΑΕΠ και επενδύσεων

Η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 θα επιφέρει ανάπτυξη σε όλους τους κλάδους της οικονομίας, αλλά κυρίως για τον τομέα των υπηρεσιών, της βιομηχανίας και των κατασκευαστών. Το γεγονός αυτό μπορεί να λειτουργήσει πολλαπλασιαστικά για την οικονομία όλης της χώρας, δημιουργώντας μεγάλη αύξηση στο ΑΕΠ πριν και μετά τους αγώνες, ιδιαίτερα

εάν προβλεφθεί μια οργανωμένη αποκέντρωση και διάχυση των ωφελειών προς την περιφέρεια.

Γενικά υπάρχει η πεποίθηση ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες επιδρούν θετικά στην παραγωγικότητα και αποτελεσματικότητα της οικονομίας. Από διεθνείς στατιστικές που έχουν γίνει σε όλες τις χώρες όπου διοργανώθηκαν Ολυμπιακοί Αγώνες από το 1960 και μετά, διαπιστώθηκε ότι το ετήσιο ΑΕΠ αυξανόταν κατά μέσο όρο κατά 1,3% πάνω από τον αντίστοιχο μακροπρόθεσμο ρυθμό αύξησης, ενώ ειδικά στον τομέα των κατασκευών ο αντίστοιχος δείκτης ήταν αυξημένος κατά 5,4%. Ειδικά, για την περίπτωση της Ελλάδας, εκτιμάται ότι κατά την περίοδο 2001 - 2005 το ΑΕΠ θα αυξάνεται κάθε χρόνο κατά 1,5 - 2% ταχύτερα, που σημαίνει ότι σωρευτικά ο ρυθμός ανάπτυξης θα είναι μεγαλύτερος σχεδόν κατά επτά (7) ποσοστιαίες μονάδες.

Στις περιπτώσεις που μελετήθηκαν, τα οφέλη συνεχίστηκαν τουλάχιστον τέσσερα (4) χρόνια μετά τους αγώνες, καθώς οι αγώνες δημιούργησαν ένα νέο ρεύμα εκατοντάδων χιλιάδων τουριστών και επιχειρηματιών που επισκέπτονταν τον τόπο που γνώρισαν στους Ολυμπιακούς και στην συνέχεια κινούνταν στην υπόλοιπη χώρα.

Σε αύξηση των εισροών κεφαλαίου από το εξωτερικό, των επενδύσεων και των θέσεων απασχόλησης θα οδηγήσει επίσης η ανάληψη της Ολυμπιάδας του 2004 σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία θεωρεί ότι οι ανησυχίες για αναζωπύρωση του πληθωρισμού δεν είναι ρεαλιστικές και ότι δεν χρειάζεται να επιβληθούν νέοι φόροι για την κάλυψη του κόστους της Ολυμπιάδας. Εξελίξεις που μεταβάλλουν ριζικά το οικονομικό και επιχειρηματικό σκηνικό και ενδέχεται να συμβάλλουν στην αναβάθμιση της Ελλάδος στις λίστες αξιοπιστίας και δανειοληπτικής ικανότητας. Εάν αυτό συμβεί, θα υπάρξουν πολλαπλασιαστικές εξελίξεις οι οποίες θα φέρουν την Ελληνική οικονομία στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των διεθνών επενδυτών με αποτέλεσμα την περαιτέρω εισροή κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση του Δημοσίου και των επιχειρήσεων.

Η αύξηση των επενδύσεων θα προέλθει κυρίως από τις κατασκευές, τον τουρισμό και τις τηλεπικοινωνίες. Στις κατασκευές η ανάπτυξη θα γίνει ορατή νωρίτερα, ενώ η επίδραση στον τουρισμό και στις τηλεπικοινωνίες θα είναι σταδιακή αλλά σημαντική και μακροπρόθεσμη επίδραση. Όσον αφορά τους επιμέρους τομείς, οι μεγάλες δαπάνες για έργα βελτίωσης της υποδομής τηλεπικοινωνιών θα εμφανιστούν σε τρία με τέσσερα χρόνια, ενώ για τον τουρισμό έχουν ήδη εκδηλώσει ενδιαφέρον μεγάλες τουριστικές επιχειρήσεις του εξωτερικού για συμμετοχή σε ελληνικές ξενοδοχειακές μονάδες ή για ανεξάρτητη εγκατάσταση στην Αθήνα.

Όσον αφορά τον τρόπο κάλυψης των επενδυτικών δαπανών για την Ολυμπιάδα, ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος εκτιμά ότι δεν διαφαίνεται η ανάγκη επιβολής νέων φόρων, αλλά υπάρχει ανάγκη δανεισμού.

Συγκεκριμένα υποστηρίζει ότι ο τρόπος χρηματοδότησης των έργων που έχουν προγραμματισθεί ή κατασκευάζονται έχει ήδη προσδιορισθεί. Το κόστος των έργων της Ολυμπιάδας, δηλαδή των αθλητικών εγκαταστάσεων, των επεκτάσεων του Μετρό, του Ολυμπιακού Χωριού, κλπ, θα δημιουργήσουν από μόνα τους κάποια έσοδα. Τα έσοδα αυτά σε μεγάλο ποσοστό καλύπτουν

τις δαπάνες κατασκευής των έργων. Βεβαίως, η απόδοση αυτή θα είναι ετεροχρονισμένη σε σχέση με τις δαπάνες και για το λόγο αυτό θα υπάρξει ανάγκη δανεισμού.

Όσον αφορά τις δαπάνες της διοργάνωσης θα καλυφθούν από πρόσθετους πόρους που έχουν ήδη προβλεφθεί όπως για παράδειγμα από την εκμετάλλευση των τηλεοπτικών δικαιωμάτων και από άλλα εμπορικά έσοδα.

Η οικονομική ανάπτυξη που θα επιταχυνθεί από την επερχόμενη Ολυμπιάδα αναμένεται ότι θα προκαλέσει και αύξηση των θέσεων απασχόλησης. Ενδεικτικό της αύξησης του αριθμού των θέσεων εργασίας στα πλαίσια της Ολυμπιάδας 2004 είναι το γεγονός ότι πραγματοποιούνται έργα και δραστηριότητες που σχετίζονται άμεσα με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Η ανάπτυξη έργων υποδομής, ο εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών, η αύξηση του τουρισμού ταυτόχρονα με τα μέτρα για την περιφερειακή ανάπτυξη θα δημιουργήσουν όπως αναμένεται από την Επιτροπή Διεκδίκησης 130.000 θέσεις εργασίας.

Σχετικά, με τις ανησυχίες που εκφράζει η αγορά για αύξηση του πληθωρισμού, ενδεχομένως να υπάρξει μια γενική αυξητική τάση. Μπορεί να υπάρξει αύξηση των τιμών στα επόμενα τρία (3) χρόνια σε ορισμένα προϊόντα και υπηρεσίες που σχετίζονται με την Ολυμπιάδα, λόγω της αυξημένης ζήτησης. Όμως δεν θα είναι μια γενική τάση η οποία θα απλωθεί σε όλα τα είδη. Ο πληθωρισμός, είναι σε μεγάλο βαθμό νομισματικό μέγεθος και κατά συνέπεια εφ' όσον δεν αυξηθεί η ποσότητα χρήματος δεν θα υπάρχει αυξητική τάση. Συνεπώς, η πορεία του πληθωρισμού δεν θα επηρεαστεί από την Ολυμπιάδα.

Το μεγάλο όμως κέρδος από την Ολυμπιάδα, είναι ότι θα συμβάλλει στην καλύτερη οργάνωση της χώρας και θα βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών και των προϊόντων, παράγοντα μακροπρόθεσμης βελτίωσης της οικονομίας.

2. Κλάδοι που ωφελούνται από τα έργα

Οι κλάδοι των κατασκευών, των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής καθώς και οι τράπεζες, είναι οι τομείς της οικονομίας που αναμένεται να δεχθούν πρώτοι τις θετικές επιδράσεις από την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων 2004.

Μετά την ανάληψη των Αγώνων επιταχύνθηκαν οι διαδικασίες για μια σειρά επενδύσεων για την πραγματοποίηση εκείνων των έργων που θα οδηγήσουν στην καλύτερη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Στα έργα αυτά αναμένεται να μετάσχουν ελληνικές και ξένες κατασκευαστικές εταιρείες. Το πρόβλημα όμως για τις κατασκευαστικές εταιρείες είναι η εξεύρεση πόρων. Ωστόσο, ακόμη και αν οι ανάδοχοι είναι ξένες κατασκευαστικές, θα συνεργασθούν με ελληνικές εταιρείες οι οποίες και τεχνογνωσία διαθέτουν και εξοπλισμό.

Οι τράπεζες αναμένεται να ωφεληθούν από τη συμμετοχή τους στα σχήματα που θα δημιουργηθούν και οι προφανείς ωφέλειες για τις τράπεζες θα

ανακύψουν και από τη χρηματοδότηση της γενικότερης επιχειρηματικής δραστηριότητας που θα προκαλέσει η διοργάνωση των Αγώνων.

Ο κλάδος της πληροφορικής ευνοείται ιδιαίτερα καθώς μόνο το πρόγραμμα επεξεργασίας και μετάδοσης των αποτελεσμάτων έχει προϋπολογισμό 30 δις δραχμές. Σε αυτό πρέπει να προστεθούν και παράλληλα έργα πληροφορικής που εκτιμάται ότι πλησιάζουν τα 20 δις δραχμές, ενώ το Δημόσιο αναμένεται ότι θα επιταχύνει μια σειρά επενδύσεων πληροφορικής που συναρτώνται με τον εκσυγχρονισμό της κρατικής μηχανής, όπως π.χ. του προγράμματος «Κλεισθένης» κόστους 100 δις δραχμές.

Επίσης θεαματικές εξελίξεις θα υπάρξουν και στον τομέα τηλεπικοινωνιών πριν και μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες λόγω της αύξησης στη ζήτηση των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

Ο τουρισμός θα είναι από τους μεγάλους κερδισμένους των Αγώνων του 2004. Στον τομέα αυτό αναμένονται μεγάλες επενδύσεις τόσο από διεθνείς αλυσίδες όσο και από Έλληνες επιχειρηματίες, καθώς υπολογίζεται ότι μόνο το έτος της διοργάνωσης θα υπάρξει κύκλος εργασιών τουλάχιστον 140 εκατομμυρίων δολαρίων.

Ο τομέας των υπηρεσιών θα ευνοηθεί από την αύξηση της ζήτησης λόγω των

απαιτήσεων της διοργάνωσης. Εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες μεταφορών, χρηματοοικονομικές, εμπορίου, μεταφραστικές, ασφάλειας και φύλαξης χώρων, εξοπλισμών γραφείων και ξενοδοχείων είναι βέβαιο ότι θα δουν τον κύκλο εργασιών τους να αυξάνει.

Επίσης κατά την περίοδο διεξαγωγής των Αγώνων όπως και τα χρονικά διαστήματα πριν και μετά θα ευνοηθούν οι βιομηχανίες τροφίμων, ποτών και αναψυκτικών. Θετική επίδραση θα υπάρξει και σε κλάδους που θα ευνοηθούν εμμέσως από την διοργάνωση των Αγώνων όπως για παράδειγμα οι ασφαλιστικές εταιρείες που θα κληθούν να ασφαλίσουν έργα, συγκεκριμένες επενδύσεις κ.α.

3. Επιπτώσεις από τη βελτίωση μεταφορών και τηλεπικοινωνιών

Η βελτίωση των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών θα συμβάλλει ώστε να ενταχθεί λειτουργικά η Πρωτεύουσα και γενικότερα η Αττική στα αντίστοιχα διευρωπαϊκά δίκτυα. Θα διευκολύνει την γεωγραφική επικοινωνία της με τον ευρωπαϊκό χώρο και θα αξιοποιήσει γενικότερα την κεντροβαρική γεωπολιτική θέση της:

- Ως σημείου διασταύρωσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των Βαλκανίων, της Κύπρου και του Αραβικού κόσμου.
- Ως κέντρου παροχής υπηρεσιών χρηματοσκοπικών, ασφαλιστικών, τεχνολογικών, εμπορικών, συνεδριακών, υγείας, παιδείας, διαμετακομιστικού εμπορίου, κλπ.

Ειδικά, για τις τουριστικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, η βελτίωση του περιβάλλοντος, σε συνδυασμό με τη βελτίωση των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών, μπορούν να συμβάλλουν στην αξιοποίηση των συγκριτικών

πλεονεκτημάτων της Πρωτεύουσας και της Αττικής γενικότερα (κλίμα, τοπίο, πολιτιστικό απόθεμα).

4. Επιπτώσεις για την απασχόληση

Είναι προφανές ότι θα υπάρξει έξαρση της εργασιακής δραστηριότητας λόγω της ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 στην Αθήνα και δεδομένου ότι θα πραγματοποιηθούν μεγάλα κατασκευαστικά έργα. Έτσι περισσότερο ευνοούμενοι θα είναι οι εργαζόμενοι στον κατασκευαστικό κλάδο, ενώ χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας, αλλά εποχικού χαρακτήρα και περιορισμένης διάρκειας, αναμένεται να δημιουργηθούν στον τομέα των υπηρεσιών και ειδικότερα στον επισιτιστικό και τουριστικό κλάδο.

Εξαιρετική ευκαιρία, τόσο για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον κατασκευαστικό κλάδο όσο και για την κάλυψη των αυξανόμενων στεγαστικών αναγκών των δικαιούχων του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, αποτελεί η κατασκευή του Ολυμπιακού Χωριού. Πάντως η ανάθεση στον ΟΕΚ της κατασκευής των 3.000 κατοικιών, με δεδομένη και την αξιολογημένη εμπειρία που έχει στο κατασκευαστικό έργο οικισμών, μπορεί να καλύψει άνετα 15.000 δικαιούχους στην περιοχή της Αττικής, διασφαλίζοντας και χαμηλό κατασκευαστικό κόστος.

Κορυφαία γεγονότα όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες, είναι καταρχήν πρόσφοροι όροι για την ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού. Και ένα ανθρώπινο δυναμικό εκπαιδευμένο σε σύγχρονες ειδικότητες, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την δημιουργία ανταγωνιστικών συνθηκών στην οικονομία, την εξισορρόπηση της προσφοράς και της ζήτησης ειδικοτήτων στην αγορά εργασίας, και συναφώς, την καταπολέμηση της ανεργίας και του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας. Για την δημιουργία όμως θετικών εξωτερικών οικονομικών απαιτείται, επιπλέον, συγκέντρωση και άλλων προϋποθέσεων που αφορούν ενδεικτικά, τη μείωση της τεχνολογικής υστέρησης, το θεσμικό εκσυγχρονισμό, τη διαμόρφωση δομών, τη δημιουργία ανταγωνιστικών επιχειρηματικών μονάδων, την εγκαθίδρυση ευέλικτων εργασιακών σχέσεων σε συνδυασμό με την εφαρμογή πολιτικών απασχόλησης, αποτελεσματικής καταπολέμησης του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας και γενικότερα του κοινωνικού αποκλεισμού.

5. Μείωση του νέφους

Μια νέα, καλύτερη, «καθαρότερη» και πιο ανθρώπινη πόλη θα είναι η Αθήνα το 2004. Τα έργα που θα γίνουν, αλλά και οι αλλαγές που δρομολογούνται σε σημαντικούς τομείς της λειτουργίας της, εν' όψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, θα την απαλλάξουν από πολλά προβλήματα και θα αλλάξουν ριζικά το πρόσωπο του Λεκανοπεδίου.

Το 2004 θα βρει την Αθήνα με νέο, καλύτερο σύστημα συγκοινωνιών, καθαρότερο περιβάλλον, λιγότερα εν κινήσει αυτοκίνητα και περισσότερα πάρκα και κήπους. Πρόκειται για τις μεγάλες κυκλοφοριακές παρεμβάσεις, την

ανάπτυξη μηχανισμών ελέγχου των καυσαερίων, την τήρηση περιβαλλοντικών όρων σε έργα και δραστηριότητες, την αύξηση του αριθμού των καταλυτικών αυτοκινήτων και την αύξηση του πράσινου, έργα και δράσεις που θα συμβάλλουν στην μείωση του νέφους.

Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με μελέτη που είχε εκπονηθεί για λογαριασμό της Επιτροπής Διεκδίκησης Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004», το έτος 2004 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990 οι τιμές των οξειδίων του αζώτου θα είναι χαμηλότερες κατά 25%. Με τις πρόσθετες παρεμβάσεις που προτείνουν οι μελετητές και περιλαμβάνουν απαγόρευση της κυκλοφορίας των ρυπογόνων οχημάτων στο κέντρο της Αθήνας, το νέφος μπορεί να μειωθεί περισσότερο.

6. Περιορισμός εμπορευματοποίησης

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα επιστρέψουν στην χώρα που τους γέννησε και για μια ακόμη φορά θα αποτελέσουν το μεγαλύτερο γεγονός του πλανήτη. Ένα γεγονός που θα προσελκύσει:

- 16.000 αθλητές και προπονητές από 202 χώρες.
- 20.000 δημοσιογράφους και τεχνικούς της τηλεόρασης, οι οποίοι θα παράγουν πάνω από 3.000 ώρες τηλεοπτικής κάλυψης.

Ένα γεγονός που θα απαιτήσει:

- Το μεγαλύτερο προσωρινό σύστημα ηλεκτρονικών υπολογιστών του κόσμου.
- Το μεγαλύτερο Κέντρο Ραδιοτηλεόρασης του κόσμου.

Η μακρόχρονη στρατηγική και τα χορηγικά προγράμματα της ΔΟΕ εγγυώνται την παροχή προς την Οργανωτική Επιτροπή της Αθήνας του ποσού, του οποίου ξεπερνάει το \$ 1.000.000.000.

Το Ολυμπιακό Marketing έχει δώσει την δυνατότητα στην ΔΟΕ να:

- Παρέχει τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που αναφέραμε προηγουμένως,
- Εξασφαλίζει το ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι το μεγαλύτερο και δημοφιλέστερο γεγονός του πλανήτη,
- καταστήσει τους πέντε (5) Ολυμπιακούς κύκλους ως το πιο αναγνωρίσιμο σύμβολο στον κόσμο.

Υπάρχει όμως η εντύπωση ότι το Marketing και το Ολυμπιακό Κίνημα είναι έννοιες μη συμβατές. Ότι υπάρχει αντίθεση ανάμεσα στο marketing και στο τι πρεσβεύει το Ολυμπιακό Κίνημα και το λόγο για τον οποίο δημιουργήθηκε. Όμως η ΔΟΕ έχει χειριστεί αποτελεσματικά τα ζητήματα του marketing, γνωρίζοντας ότι η οικονομική εξασφάλιση αποτελεί βασικό στοιχείο της επιβίωσης του Ολυμπιακού Κινήματος.

Η διαφήμιση και η προώθηση μας βοηθούν να εξηγήσουμε την Ολυμπιακή

ιστορία σε επίπεδα που δεν θα μπορούσαμε ποτέ να φτάσουμε μόνοι μας. Το μήνυμα των Ολυμπιακών φτάνει σε δισεκατομμύρια ανθρώπους μέσω των χορηγών.

Η ΔΟΕ εστιάζει την προσοχή της στη διαχείριση της όλης διαδικασίας. Το Ολυμπιακό Κίνημα δεν λειτουργεί όπως μια εταιρεία, αλλά είναι αναγκαίο να κρατάμε οτιδήποτε θετικό από εταιρικές πρακτικές και να τις εφαρμόσουμε σε κάθε περίπτωση ώστε να μπορούμε να χρηματοδοτούμε τους Αγώνες, τους αθλητές και να διατηρήσουμε τους Ολυμπιακούς ψηλά στις συνειδήσεις όλων.

Η ΔΟΕ δημιούργησε ένα πρόγραμμα marketing που παρέχει τα απαραίτητα έσοδα προς την Ολυμπιακή οικογένεια, ενώ την ίδια στιγμή μεγιστοποιεί τις δυνατότητες αύξησης της αξίας τόσο για το Ολυμπιακό Κίνημα, όσο και για τους χορηγούς του. Για τον λόγο αυτό μεγάλο ενδιαφέρον απαιτούν οι μακροχρόνιες συμφωνίες με τα τηλεοπτικά δίκτυα (τα συμβόλαιά τους ισχύουν ήδη μέχρι το 2008) και τους χορηγούς (το ποσοστό που ανανεώνει τα συμβόλαια φτάνει το 90%).

Οι συνεργασίες αυτές δίνουν την δυνατότητα στον αθλητισμό να εξαπλωθεί, φέρνουν έσοδα στους Αγώνες, στο Κίνημα και στα Ολυμπιακά προγράμματα, περιορίζουν την δυνατότητα για εμπορικές καταχρήσεις από την πλευρά των Οργανωτικών Επιτροπών, λόγω των εγγυημένων εσόδων από τη ΔΟΕ, αυξάνουν το πεδίο δράσης των Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών, δίνουν τη δυνατότητα στη ΔΟΕ να προχωρά στην εφαρμογή μεγαλύτερου αριθμού προγραμμάτων διεθνούς συνεργασίας, καθώς η προσοχή του marketing δεν εστιάζεται πλέον στην αύξηση των εσόδων, αλλά στο χτίσιμο της εικόνας του Ολυμπιακού Κινήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ (ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ) - Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ

Πολλοί θεωρούν ότι ο βασικός λόγος που οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 ανατέθηκαν στην Ελλάδα ήταν η εμπεριστατωμένη πρόταση και παρουσίαση στον Φάκελο Υποψηφιότητας για την διοργάνωση της 4χρονης διάρκειας Πολιτιστικής Ολυμπιάδας. Η πρόταση αυτή παρουσιάστηκε σε επιμέρους υποφάκελο από την επιτροπή διεκδίκησης, με τον γενικό τίτλο "Μια Πολιτισμική συνεισφορά στον Ολυμπισμό". Αν και δεν δόθηκε στο κοινό για λεπτομερή δημοσιοποίηση των δεδομένων της, στο περιληπτικό σημείωμα με τον ίδιο τίτλο που δημοσιοποιήθηκε εμφανίζονται οι γενικές αντιλήψεις της πρότασης. Σ' αυτές κυριαρχεί η σκέψη ότι το Ολυμπιακό Πνεύμα είναι συνυφασμένο με τον ελληνικό πολιτισμό και στόχος του Αθήνα 2004 είναι η

ενεργοποίηση όλων των μορφών έκφρασης του Ολυμπισμού.

Με βάση αυτή την αντίληψη προτείνεται η αναβίωση της Αρχαίας Ολυμπιάδας, σαν ένας τετραετής πολιτιστικός εορτασμός που θα κορυφωθεί στο αμιγώς σύγχρονο αθλητικό πρόγραμμα το καλοκαίρι του 2004. Οι εκδηλώσεις που θα προηγηθούν καθ' όλη τη διάρκεια της τετραετίας, θα πραγματοποιηθούν σε χώρους συμβολικής σημασίας. όπως το θέατρο Ηρώου του Αττικού, οι Δελφοί, η αρχαία Επίδαυρος, το στάδιο της Αρχαίας Ολυμπίας. Θα συμπεριλαμβάνουν μια σειρά εκδηλώσεις καλλιτεχνικές (θέατρο, μουσική, χορός), αναβίωσης αρχαίων ολυμπιακών αγωνισμάτων, όπως το παγκράτιο και ο δρόμος στο αρχαίο κλασικό στάδιο, συνέδρια κ.α. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην Ολυμπιακή Λαμπαδηδρομία που προτείνεται για αυτούς του αγώνες να ξεκινήσει στην αρχή της τετραετίας με την αφή, να περάσει από όλες τις χώρες του κόσμου και να καταλήξει την ημερομηνία της έναρξης των αγώνων στο Ολυμπιακό στάδιο της Αθήνας.

Ας δούμε όμως τα πράγματα υπό το πρίσμα της επόμενης μέρας από την ανάληψη των αγώνων, με ρεαλισμό και χωρίς τη συγκινησιακή φόρτιση των μοναδικών εκείνων στιγμών. Λαμβάνοντας ως δεδομένη την υπάρχουσα υποδομή και με βάση τη διεθνή εμπειρία. θα πρέπει να ορισθούν δέσμες αναπτυξιακών μέτρων οι οποίες θα προσδώσουν στον ελληνικό τουρισμό και τον τουρισμό της Αθήνας λύσεις για να αντεπεξέλθουν όχι μόνο στην πρόκληση των αγώνων, αλλά και σε αυτήν του νέου αιώνα και των απαιτήσεων ενός σύγχρονου και ανταγωνιστικού προφίλ του ελληνικού τουρισμού. Ακολουθεί μια λειτουργική προσέγγιση αυτών και τέλος, του οράματος που θα πρέπει να ακολουθήσουμε ως χώρα που αναζητά την καθιέρωσή της και ένα positioning ικανό για να πρωταγωνιστήσει στην γεωγραφική περιοχή της και στην ενιαία οικονομική αγορά που ήδη έχει αρχίσει να διαμορφώνεται.

1. Με την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων ο ελληνικός τουρισμός απέκτησε ένα ακόμη σημείο θεματικής ανάπτυξης που συμβάλλει στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος, στη διαφοροποίησή του, στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, στην ποιοτική αναβάθμιση των ειδικών τουριστικών υπηρεσιών που παρέχονται στους επισκέπτες κ.λ.π.
2. Άμεση εκμετάλλευση της ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων από την επόμενη τουριστική περίοδο. Εντατικοποίηση της θεματικής προβολής των Ολυμπιακών Αγώνων, υπό το πρίσμα του πολιτισμού και των παραδόσεων στο τουριστικό μας προϊόν.
3. Προσπάθεια για την καθιέρωση της Ολυμπιάδας του Τουρισμού σε πανεθνικό επίπεδο με κεντρική ιδέα τις πολιτιστικές ανταλλαγές κάθε γωνιάς της ελληνικής γης με τους ξένους επισκέπτες, τη μεταφορά μηνυμάτων ειρήνης, φιλίας, ακόμη και ανάπτυξης εμπορικών σχέσεων.
4. Υιοθέτηση και προσαρμογή της φιλοσοφίας των αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων σε μια σύγχρονη θεώρηση μέσα από το άρμα του τουρισμού που αποτελεί σήμερα την προσφορότερη οδό επικοινωνίας των ανθρώπων και επιβράβευση των ατόμων και των προσωπικοτήτων που θα συμβάλουν σε αυτό.
5. Διαχρονική εκμετάλλευση της πρόσκαιρης επιστροφής των σύγχρονων

Ολυμπιακών Αγώνων στην κοιτίδα τους. Με επίκεντρο την Αρχαία Ολυμπία, διοργάνωση και συνέχιση των αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων και ένταξή τους σε ένα εθνικό πολιτιστικό και τουριστικό δίκτυο. Μια πρώτη προσπάθεια έγινε με μεγάλη επιτυχία και συνέπεσε με την ημερομηνία της απόφασης για την ανάληψη των Αγώνων του 2004. Έχουμε το μοναδικό πλεονέκτημα να φιλοξενούμε στη χώρα μας ένα σύμβολο το οποίο δεν μπορεί να αμφισβητήσει κανείς. Αυτό είναι η Αρχαία Ολυμπία και η ονομασία των αγώνων. Θεωρείται έλλειψη ορθολογισμού η μη εκμετάλλευσή του, ειδικά με τις σημερινές συγκυρίες. Άλλοι λαοί που δεν έχουν Ιστορία, τη δημιουργούν τεχνητά και εμείς που την έχουμε δεν την προβάλλουμε και δεν την εκμεταλλευόμαστε.

6. Ανάδειξη του 2004 ως έτους – σταθμό, ορόσημου για τον ελληνικό τουρισμό και αφετηρίας για τη συνέχεια. Αυτή η χρονιά αποτελεί την ιδανική ευκαιρία για την εφαρμογή της προτυποποίησης του ελληνικού προϊόντος.
7. Προσαρμογή όλων των τουριστικών επιχειρήσεων στις ανάγκες που θα παρουσιαστούν τα αμέσως επόμενα χρόνια για την ικανοποίηση ενός ιδιαίτερου κοινού, ενός σημαντικού μεριδίου αγοράς που έχει ήδη διαμορφωθεί παγκοσμίως. Αποτελείται από όλους εκείνους που χρησιμοποιούν ως κίνητρο μετακίνησης και τουρισμού τον αθλητισμό (ενεργητικά ή παθητικά). Οι αθλητές (επαγγελματίες ή μη), οι αθλούμενοι και όλοι εκείνοι οι παράγοντες που ασχολούνται με τον αθλητισμό αυτή τη χρονιά θα έχουν έναν λόγο και μια αιτία για να επισκεφθούν την Ελλάδα, ο καθένας για διαφορετικούς λόγους. Ειδικά στη φάση της αθλητικής προετοιμασίας και της προσαρμογής στις συνθήκες διαβίωσης στην περιοχή, θα απαιτηθεί από τα σημεία φιλοξενίας όλων αυτών, να διαθέτουν μία ικανοποιητικού επιπέδου και σύγχρονη αθλητικό-τουριστική υποδομή διεθνών προδιαγραφών και προσωπικό υποστήριξης ικανό να προσφέρει εξειδικευμένες υπηρεσίες. Το γεγονός αυτό δεν θεωρείται τυχαίο και πρόσκαιρης χρησιμότητας λόγω της ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων. Διεθνώς βρίσκεται σε μεγάλη ανάπτυξη ο αθλητικός τουρισμός σε όλες τις μορφές του. Η ειδική αυτή μορφή τουρισμού απαιτεί ένα minimum επίπεδο υποδομής στα σημεία φιλοξενίας, έτσι ώστε όλη η γεωγραφική περιοχή να προβάλλει ως ένας ανταγωνιστικός προορισμός αθλητικού τουρισμού. Στην περίπτωση μας και ειδικά στην Αθήνα, στην ευρύτερη περιοχή αλλά και σε όλη τη χώρα, θα πρέπει τα καταλύματα φιλοξενίας που διαθέτουν τις βασικές προϋποθέσεις, αφού μελετήσουν τη βιωσιμότητα μιας τέτοιας επένδυσης, να προβούν στο σχεδιασμό και τη δημιουργία της, με σκοπό την επιλεκτική προσέλκυση των ανωτέρω κατηγοριών επισκεπτών. Από την πλευρά του ο ΕΟΤ, θα πρέπει το συντομότερο δυνατό και σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, να καθορίσει τις προδιαγραφές για τη δημιουργία αθλητικο-τουριστικών κέντρων αυτόνομων ή εντός των υφιστάμενων τουριστικών εγκαταστάσεων, καθώς επίσης, σε συνεργασία με το ΥΠΕΘΟ, να

δημιουργήσει ένα θεσμικό πλαίσιο παροχής κινήτρων, για την επιδότηση της κατασκευής και του εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων αυτών.

8. Ορθολογιστική αντίληψη των θεμάτων προβολής, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει την προβολή των Ολυμπιακών Αγώνων και του ελληνικού τουρισμού με χρονικό ορίζοντα την επόμενη τριετία (μέχρι τη διεξαγωγή των αγώνων του 2008). Μέχρι τότε όχι μόνο η Αθήνα αλλά και η Ελλάδα, θα βρίσκεται στο στόχαστρο της ολυμπιακής επικαιρότητας (κατά τη διάρκεια των αγώνων, πριν για την προετοιμασία, μετά για τον απόηχο των αγώνων). Ως επιμέρους θέματα προβολής μπορούν να επιλεγούν όλα εκείνα που προωθούν τη σύγχρονη εικόνα της χώρας, τον πολιτισμό της -με έμφαση στο Ολυμπιακό Πνεύμα- και την επιστροφή σε αυτό, τους αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες, τη σύγχρονη υποδομή, τους ανθρώπους της κ.λ.π.
9. Αναβάθμιση, εκσυγχρονισμός και δημιουργία νέων κλινών για τη φιλοξενία της ολυμπιακής οικογένειας. Αν λάβουμε ως δεδομένα το τουριστικό προφίλ της Αθήνας, την υποδομή, την εποχικότητα (αντίστροφη με την υπόλοιπη τουριστική Ελλάδα) και το τουριστικό προϊόν της (ολιγοήμερες επισκέψεις, επισκέψεις για business, κ.λ.π.), καταλήγουμε σε συμπεράσματα τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ως στοιχεία στο φάκελο υποψηφιότητας και αφορούν στην ποιοτική αναβάθμιση όλων των καταλυμάτων και τον εκσυγχρονισμό τους. Η Αθήνα διαθέτει ένα πλούσιο mix κλινών όλων των κατηγοριών. Θα πρέπει να υπάρξει, καταρχήν, μία μετακίνηση των κατηγοριών αυτών προς τα άνω (π.χ. εκσυγχρονισμός με προϋποθέσεις των ξενοδοχείων Γ κατηγορίας και μετατροπής τους σε Β' κατηγορίας κ.λ.π.). Σε αυτό συνηγορεί η ύπαρξη του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης για τον τουρισμό, καθώς επίσης και η απορρόφηση κονδυλίων από τα μελλοντικά χρηματοδοτικά πλαίσια που θα πρέπει να εστιάσουν και στην περιοχή της πρωτεύουσας. Όσον αφορά στη δημιουργία νέων κλινών, θα πρέπει να λειτουργήσουν ελεύθερα οι νόμοι της αγοράς και ο θεμιτός ανταγωνισμός, που σημαίνει ότι κάθε Έλληνας ή ξένος επενδυτής, αναλαμβάνοντας το ρίσκο μιας επένδυσης, θα αποφασίσει τη δημιουργία ξενοδοχειακών καταλυμάτων. Η ξενοδοχειακή υποδομή των Αθηνών θεωρείται ως υπερήλικη και απαιτείται η ανανέωση και ο εκσυγχρονισμός της. Το κριτήριο για τη δημιουργία νέων κλινών δεν θα πρέπει να είναι μόνο η ικανοποίηση των αναγκών. Αυτό θα πρέπει να είναι μόνο η αφορμή. Αν κριθεί από τον επενδυτή βιώσιμη η επενδυτική αυτή πρωτοβουλία, τότε το ελληνικό κράτος ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει να του προσφέρει τις υπηρεσίες του για την πραγματοποίηση του έργου λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες προδιαγραφές εγκατάστασης και λειτουργίας.
10. Αναβάθμιση της παιδείας και, ειδικότερα, επαγγελματική κατάρτιση των απασχολούμενων στο χώρο του τουρισμού. Όσο και αν εκσυγχρονισθεί η υποδομή φιλοξενίας, δεν θα επιτευχθεί τίποτα το ιδιαίτερο αν δεν δοθεί σημασία στην παιδεία και ειδικότερα στη

συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση των εκπροσωπούμενων του τουρισμού. Επιπλέον, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα για την ειδική παιδεία που απαιτείται με την προσθήκη των νέων ειδικοτήτων (αθλητικό – τουριστικών). Στο εξωτερικό λειτουργούν ειδικές σχολές, οι οποίες παρέχουν εξειδίκευση στο προσωπικό των τουριστικών μονάδων που διαθέτουν τουριστική υποδομή. Η ανάγκη και η ζήτηση υπάρχει οπότε χρειάζεται πρόνοια από την πολιτεία και τους φορείς.

11. Παροχή κινήτρων για τη δημιουργία θεματικών πάρκων στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής. Τόσο οι προηγούμενες πόλεις που φιλοξένησαν Ολυμπιακούς Αγώνες αλλά και όσες έχουν φιλοξενήσει άλλα μεγάλα γεγονότα προσέλκυσαν ιδιωτικά κεφάλαια για τη δημιουργία τέτοιων θεματικών πάρκων. Π.χ. η δημιουργία ενός «Πάρκου Μυθολογίας - Αρχαίας Ελλάδος» θα αποτελέσει, όχι μόνο χώρο οικογενειακής αναψυχής για τους Αθηναίους, αλλά και ένα πόλο προσέλκυσης των τουριστών. Με την κατασκευή του, θα παραδώσουμε ολοκληρωμένους χώρους αναψυχής, τόσο για τους Αθηναίους, όσο και για τους τουρίστες που θα επισκεφθούν την Αθήνα, τόσο κατά την διάρκεια των αγώνων, όσο και μετά. Στόχος ο κάθε τουρίστας - επισκέπτης να γνωρίσει την καθημερινότητα της αρχαίας Ελλάδας. μέσω ενός τέτοιου του θεματικού πάρκου.
12. Αναβάθμιση των μουσείων και Ανάπτυξη παιδικών τμημάτων στα μουσεία. Σε συνεργασία με ιδιώτες για προβολή του πολιτισμού μας. Σ' όλο τον κόσμο τα μουσεία προβάλλουν τα αντικείμενά τους, ξεφεύγοντας από την ιδέα κάποιων νεκρών αντικειμένων από το παρελθόν. Η μουσειολογία στην Ελλάδα βρίσκεται στα επίπεδα της δεκαετίας του 40. Ο τρόπος παρουσίασης των εκθέσεων μέσα στα μουσεία, δεν αποτελούν διαφήμιση για την Ελλάδα του 2004. Ταυτόχρονα, πρέπει να ξεκινήσει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανακαίνισης όλων των μουσείων, ενώ θα πρέπει να υπάρξει συγκεκριμένο πρόγραμμα διαφήμισης των μουσείων μας. Όλα τα παραπάνω θα πρέπει να είναι ενταγμένα στην ενιαία διαφημιστική στρατηγική των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Η χώρα χρειάζεται σύγχρονα μουσεία που θα στεγάσουν την σύγχρονη Τέχνη, τον Αρχαιολογικό Θησαυρό της χώρας μας κλπ. Η αναβάθμιση υπαρχόντων ή η κατασκευή νέων, θα πρέπει άμεσα να ξεκινήσουν με χρονικό ορίζοντα λειτουργίας τους το 2003, ώστε να ενταχθούν σε τουριστικά προγράμματα. Παράλληλα πρέπει να ενισχυθεί κάθε νεανική μορφή τέχνης και δημιουργίας και λαϊκού πολιτισμού. Κάθε δραστηριότητα νέων καλλιτεχνών, επαγγελματιών ή ερασιτεχνών, θα μπορεί αν οργανωθεί έγκαιρα και σωστά (π.χ. Φεστιβάλ νέων καλλιτεχνών) να δείξει σε κάθε επισκέπτη αλλά και σε κάθε κάτοικο της Αθήνας πρωτοβουλίες αλλά και δημιουργίες πρωτότυπες και ίσως με διεθνή εμβέλεια. Όπως το όνειρο κάθε αθλητή είναι να διακριθεί στην Ολυμπιάδα, ας δώσουμε την ευκαιρία σε κάθε νεανική έκφραση, έξω από κάθε είδους επαγγελματισμό, να συμμετέχει μέσω του πολιτισμού σε ένα παγκόσμιο γεγονός που είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Ακόμη και

η συμμετοχή εξάλλου είναι διάκριση. Παράλληλες πολιτιστικές εκδηλώσεις σε πόλεις εκτός Αθηνών πριν και μετά τους αγώνες.

13. Η Ελλάδα, η χώρα του πολιτισμού και της ιστορίας, μπορεί και πρέπει να αποτελέσει ένα στρατηγικό στοιχείο της τουριστικής και πολιτικής μας προβολής ενόψει της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Μια θαυμάσια ευκαιρία για επέκταση της τουριστικής περιόδου υψηλής ζήτησης πριν και μετά τους αγώνες, όπως επίσης και για την προβολή άλλων πόλεων πλην της Αθήνας, (π.χ. μη ανεπτυγμένα τουριστικά νησιά, περιοχές με ιδιαίτερα φυσικά χαρακτηριστικά κλπ) είναι η διοργάνωση πολλαπλών εκδηλώσεων (π.χ. συναυλίες δημοφιλών γκρουπ, πολιτιστικές εκδηλώσεις διεθνούς επιπέδου κ.λ.π.). Κατ' αυτόν τον τρόπο είναι δυνατή εύκολα η επέκταση της Ολυμπιακής περιόδου και μάλιστα με τρόπο ώστε να μεγιστοποιείται το όφελος από την τέλεση των αγώνων στη χώρα μας. Δεν πρέπει να πάει χαμένη η ευκαιρία, μέσω των Ολυμπιακών Αγώνων, να αναδείξουμε το γεγονός ότι Ελλάδα δεν είναι μόνο η Αθήνα σε όλο τον κόσμο που θα παρακολουθήσει τους αγώνες. Η προβολή των περιοχών αυτών μέσω πολιτιστικών γεγονότων διεθνούς εμβέλειας, που θα παρακολουθήσουν τουρίστες, δημοσιογράφοι, ο παγκόσμιος έντυπος και ηλεκτρονικός τύπος, που θα έρθουν για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, είναι σίγουρα η καλύτερη διαφήμιση για την Ελλάδα της ανάπτυξης και του πολιτισμού. Δεν πρέπει να παραβλέπουμε το σημαντικό γεγονός, ότι κάθε τουρίστας από της 10 μέρες κατά μέσο όρο παρουσίας του στην χώρα που διοργανώνει Ολυμπιακούς Αγώνες, αφιερώνει τις 6 για την παρακολούθηση των αγώνων και τις υπόλοιπες για να συμμετάσχει σε άλλες μορφές τουρισμού. Είναι μοναδική ευκαιρία να στρέψουμε την προσοχή των τουριστών στην περιφέρεια, μέσω συγκεκριμένων τουριστικών προγραμμάτων, που θα αναδεικνύουν μη γνωστές στους πολλούς περιοχές της χώρας μας.
14. Προβολή της Ελλάδας σαν χώρα της δράσης και των σπορ. Σε συνδυασμό με τα παραπάνω και φυσικά τις άριστες κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στην χώρα μας, μπορεί η χώρα μας να γίνει συνώνυμο διακοπών της φυσιολατρίας, των σπορ, της δράσης, της αναζήτησης και της περιπέτειας. Άλλωστε η στρατηγική έχει σαν σκοπό να αυξήσει τα τουριστικά προϊόντα που διατίθενται στη χώρα μας, επιμηκύνοντας την τουριστική περίοδο.
15. Ιαματικός τουρισμός. Ένας από τους πιο παραμελημένους τομείς στην χώρα μας είναι ο ιαματικός τουρισμός (health Spa). Με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 μας δίνεται η δυνατότητα να προχωρήσουμε, μέσα από ένα πρόγραμμα εκσυγχρονισμού των ιαματικών δομών, σε ανάδειξη τους σε κέντρα τουρισμού υγείας με διεθνή προβολή. Οι κατάλληλες διαδικασίες εκσυγχρονισμού τους, όσο και η υλοποίηση συγκεκριμένης διαφημιστικής καμπάνιας μέσω και της διαφημιστικής στρατηγικής των Ολυμπιακών Αγώνων, είναι μαθηματικά βέβαιο ότι θα λειτουργήσουν στην διεθνή αγορά προσελκύοντας μεγάλο αριθμό τουριστών, που συμμετέχει κάθε χρόνο

σε προγράμματα ιαματικού τουρισμού.

16. Συνεδριακός τουρισμός- Εκθεσιακός τουρισμός. Εδώ και πολλά χρόνια συζητάμε, χωρίς αποτέλεσμα, για την κατασκευή ενός μεγάλου συνεδριακού και εκθεσιακού κέντρου. Στην ουσία μιλάμε για την κατασκευή ενός κέντρου το οποίο και θα αποτελέσει την ατμομηχανή για την ανάπτυξη του συνεδριακού και εκθεσιακού τουρισμού. Πρέπει να επωφεληθούμε από την τεράστια προβολή της χώρας μας λόγω της τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων και να δημιουργήσουμε τις κατάλληλες συνθήκες για την δυναμική είσοδο μας στην διεθνή αγορά που αφορά των συνεδριακό και εκθεσιακό τουρισμό. Το ζήτημα δεν είναι να κάνουμε μόνο τους αγώνες, αλλά να δείξουμε σε όλο τον κόσμο ότι οι υποδομές της χώρας μας είναι αναπτυγμένες και ανταξίες χώρας που διοργανώνει Ολυμπιακούς Αγώνες. Στόχος μας πρέπει να είναι η προσέλκυση και μετά τους αγώνες τουριστών, επιχειρηματιών και γενικότερα ανθρώπων αυξημένων εισοδημάτων και κάτι τέτοιο θα γίνει και με την ανάπτυξη του συνεδριακού και εκθεσιακού τουρισμού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Λεύκωμα Ολυμπιακών Αγώνων 776 π.Χ. – 1869 – 1980, Χρ. Σβολόπουλος, Αντώνης Γ. Δοντέλλης, Εκδόσεις «Ολυμπιάδα».
2. Ολυμπιακοί Αγώνες του 1896: «Όπως τους έζησαν τότε οι Έλληνες και οι ξένοι». Νίκος Ε. Πολίτης, Αχαϊκές Εκδόσεις, Πάτρα 1996
3. Φάκελος Υποψηφιότητας της Αθήνας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2004
4. "Olympic Investments Opportunities" – Financial advisors to Athens 2004 S.A. in association with Morgan Stanley Dean Witter
5. Ολυμπιακοί Αγώνες 2004 & Τουρισμός, Υφυπουργός Ανάπτυξης Γ. Παπαθανασίου, Ιούνιος 2001
6. Μεγάλα έργα – Ολυμπιάδα 2004, Έκδοση του Οργανισμού Hellenews με τη συνεργασία της εφημερίδας ΕΞΙΠΡΕΣ, Δεκέμβριος 2000
7. Εφημερίδες:
City press, Τεύχη μηνών Ιούλιος – Σεπτέμβριος 2004
Metro city, Τεύχη μηνών Ιούλιος – Σεπτέμβριος 2004
8. Internet sites:
www.google.com.gr
www.athens2004.com
www.2004.gr
www.olympic.org/uk

